

La Il·lustríssima Senyora

D.ª Filomena Sala i Tió

vídua de D. Delmir de Caralt i Matheu

ha mort a l'edat de 83 anys havent rebut els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica

(A. C. S.)

Els seus afligits fills l'Excm. Sr. Comte de Caralt, Dr. D. Ignasi, D. Baldomer i D.ª Rosalia, fills polítics Excm. Sra. Comtessa de Caralt, D.ª Angela Puig vídua de Caralt, D.ª Josepa i D.ª Maria Mas i D. Ferran Rivièrre, néts, néts polítics D.ª Amèlia de Borrell, D. Antoni Rosal, D. Alfons Le Monnier, Dr. D. Miquel Carbó, D. Josep M.ª de Cuadras i D. Josep M.ª Soldevila, besnéts, germà D. Ignasi, germanes polítiques D.ª Coloma Ardiz i D.ª Isabel Sanpera vídua de Caralt, tia donya Josepa Farnells vídua de Matheu, nebots, cosins, família tota i les raons socials **Hilaturas Caralt-Pérez, S. A.**, **Sucesores de Isidro Puig y C.^a** i **Rivièrre y C.^a**, en participar als amics i coneguts tan dolorosa pèrdua, els preguen que la tinguin present en llurs oracions i se serveixin, concórrer a la casa mortuòria, Passeig de Gràcia, número 60, demà, dimarts, a dos quarts d'onze del matí, per acompanyar el cadàver a l'església parroquial de la Concepció i d'allí a l'estació de França.

No es convida particularment

A les 3:40 de la tarda sortirà de l'estació de França un tren especial per a conduir el cadàver a **SANT ANDREU DE LLAVANERES**, on rebrà cristiana sepultura al panteó de la família.

LA SENYORA

Mercè Oller i Soler

vídua de Tomás de A. Feliu i Pavia

lliurà la seva ànima al Senyor el dia primer del corrent confortada amb els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica

(A. C. S.)

Els seus fills Josep M.^a (absent), Estanislau, Francesc (absent), Montserrat i Carles, fills polítics Roser de Travy i de Vedruna i Andreu Gasso i Oliver, néts, germans, cunyades, oncles polítics, nebots, cosins i parents tots, recorden als amics i coneguts la dolorosa pèrdua pregant-los que segueixin encomanant a Déu l'ànima de la difunta i que siguin servits d'assistir al funeral i misses que, en sufragi de la seva ànima, seran celebrats demà, dimarts, dia 8 del corrent, a les deu, a la parroquial Basílica de la Mercè, que els en quedaran eternament agraïts.

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

Sabó "La Oca"

Fabricant: J. ALERMI-MATARO
qualitat superior

Editorial Catalana

Telèfon 184 A

Escudellers, 10 bis - Barcelona

MOSAICS E. F. ESCOFET & C.^{ia}

Ronda Uni-
versitat, 20

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletes, 2-4

BARCELONA

Direcció telegràfica:

MARSANSBANK

Apartat de Correus núm. 1

Telèfons números... 4530 A.

4531 A.

4532 A.

SUCURSAL A MADRID

Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18

G. ALOMAR Vies urinàries. Curació ràpida i segura, mitjançant aparell especial. **ARIBAU, 9**, de 10 a 12 i de 4 a 6. - Festius: de 10 a 12. - Econòmica: **UNIO, 20**. - De 5 a 7.

BOMBES CONSTRUCCIÓ I REPARACIÓ
TALLERS RAURIOL
Muntaner, 53, Barcelona. - Tel. 2390 A.

Curació radical de l'Ozena (Fetor de l'alè)

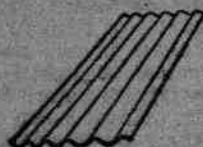
Dr. Cusi i Vidal de l'Hospital de la Santa Creu. **COLL, NAS I ORELLLES**. Passeig de Gràcia, 83, pral. - Tel. 3274 A.

ELS TAN ANOMENATS **CARAMELS I BOMBONS** MARCA "SOL" REGISTRADA
Es venen a les principals confiteries i colmados de Barcelona, Madrid i províncies. - **J. BERNABÉ BARCELONA**. - Proveïdor de la Reial Casa.

Les selectes xocolates elaborades pels
Monjos de Montserrat

es ven l'antiga Fàbrica de Pastes de Sopa de **JOSEP BIGORRE**, carrer de la Boqueria, 40, i la seva Sucursal, Plaça de la Llibertat, 4 (Gràcia).

L'ANXA
ONDULADA
5x75 cm.
B. 750 ml.

Pissarra artificial
per a cobrir
Materials armats amb
amiant exclusivament

Rocalla

Josep Esteve i C.^a
Portal de l'Angel,
núm. 1 i 3, pral.
Telèf. 3344 - Barcelona

PLAQUES
de
40x40 cm.
Ptes. 5'05 m²

Fàbrica de Panyeria i Drills de Valenti Soler

Immens assortit en estams, gabardines, frescos i xeviot a preus baratíssims. La majoria dels articles són fabricats amb llanes d'Àustria. Vendes al major i detall. **Avinyó, 7, entl.** (cantonada Fernando)

En Tomàs Amat i Roumens

Caporal de partit del Sometent de Terrassa, vice-president primer de la Cambra Oficial de la Propietat Urbana i Vocal del Patronat de l'Escola Industrial vidu en primeres noces de Josepa Jover Marinelo i en segones de Pura de Linás i de Martín MORÍ EL DIA 11 D'ABRIL ÚLTIM, A L'EDAT DE 44 ANYS havent rebut els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica (A. G. S.)

Els seus afilgits fills, pares, pares polítics, germans, cunyats, oncles, ties, nebots, cosins, família tota, les juntes de Caporals del Sometent del partit de Terrassa, la Cambra Oficial de la Propietat Urbana, el Comissari Regi i Patronat de l'Escola Industrial i les raons socials Aymeric i Amat, Bosch, Amat i C.^a i Foment de la Indústria S. A. en recordar tan greu pèrdua als amics i coreguts, els demanen continuïn tenint-lo present en llurs oracions i se serveixin concórrer a l'ofici i misses que, per l'etern repòs de l'ànima del difunt, se celebraran demà, dimarts, dia 8 del corrent, a les deu del matí, a l'església parroquial del Sant Esperit, pel qual favor els quedaran agrats

TERRASSA, 7 DE MAIG DE 1923

LES MISSES DESPRES DE L'OFICI I DE SEGUIDA LA DEL PERDO
EL DOL ES DONA PER AGOMIADAT NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

EL SIGLO

FINIS EL 19 DE MAIG
PREUS EXCEPCIONALS
EN

NOVETATS D'ESTIU

Vestits, Capells, Corbates,
Camiseria, Mocadors, Cal-
cat i Genères de punt per
Senyor, Senyora i Nens.

Vanos, Ombrel·les, Plas-
trons, Davantals, Merceria.

VEGIN-SE LES ESCAPARATES

SECCIÓ DE
FOTOGRAFIA

Gran assortit en CAMBRES
Ernemann, Nettel, Ica, Kodak, Goerz.
Plaques, papers, fundes, cubetes, tripodes, etc.

PREUS LIMITADÍSSIMS

SALONS DE
BELLES ARTS

Actualment obres de BONAY, CABA-
NES, CARDONA, CLARASÓ, CRUZ
HERRERA, MARÉS, TAMBURINI,
VALLMITJANA, VERDUGO LANDI, VIVER, etc.

Bisbat

— La vila de Falset celebrà el dia 4 del corrent un romiatge a Montserrat, posant a la santa muntanya tres dies.
— A les Escoles salesianes de Sarrià varen celebrar ahir diversos actes, i tots molt llustres, en celebració de la unió dels alumnes salesians.

— El darrer número del Butlletí Oficial Eclesiàstic de Girona publica el següent sumari:

«Carta del senyor cardenal secretari d'Estat al senyor arquebisbe de Sevilla encoratjant a continuar l'obra del «Dia de la Premsa», pàg. 249. — Circular del senyor arquebisbe de Sevilla sobre el «Dia de la Premsa Catòlica» de l'any 1923, pàg. 180. — Aplic de Congregacions Marianes a Montblanch, pàg. 177. — Edicte citant a Manuel Llorens, vicari Maria Llorens per al

censell matrimonial, pàg. 177. — Bibliografia: Anuari Eclesiàstic Subirana de 1923, pàg. 154. — Encomi «Flores de Maig», de la casa L. Gil, pàg. 155. — Convocatòria al Congrés de l'A. E. per al progrés de les ciutats, pàg. 156. — Possessió dels canonges senyors Valles i Sant i del senyor mestre com doctor Albargues. — Ahir va celebrar-se amb gran esplendor, a la parroquia de Sant Feliu de Sabadell, la festa de la Patrona de Catalunya. — La Reina dels Jocs Florals ha estat al Santuari de la Mercè per a oferir el tradicional homenatge a la Patrona de Barcelona.

— El doctor Guillaumet ha administrat el Sagrament de la Confirmació a les nenes, a la parroquia de Sant Josep de Gràcia, havent estat de padrins don Vicenç Viçay i donya Teresa Martí i Plana.

— El nostre venerable Prelat doctor Guillaumet, nomenat de l'arquebisbat de València, ha visitat l'església dels Maristes de Sant Andreu de Palomar, la qual va ésser incendiada durant la setmana trágica, dictant les ordres oportunes perquè pugui ésser habilitada per al culte públic ben aviat, per haver-la adquirit amb els edificis i terrenys adjunts, per a dedicar-la a l'església parroquial.

— El nou general dels Camils. — En el Capítol General celebrat a Roma, a la Cambra General dels PP. Camils, fou elegit per a exercir el càrrec de general de l'Ordre Camiliana el Rm. P. Pius Holzer, molt conegut a Barcelona per haver estat durant alguns anys Superior de la Casa que els PP. Camils tenen establerta en aquesta capital. Havia estat últimament elegit Provincial d'Espanya i de les Amèriques, les quals Cases visità recentment en nom del general de l'Ordre.

Va néixer el nou Rm. P. General dels PP. Camils a Campodermo (Tirol); compta 58 anys d'edat i ha exercit diversos càrrecs a les províncies alemanya, francesa i espanyola, havent demostrat a totes els alts dots que l'adornen, principalment com a educador dels joves estudiants. Durant els vint anys que ha romàs a Espanya, ha donat proves de les belles qualitats que l'enalteixen, per les quals va mereixer que se'l nomenés membre de la dita «provincia». Ha estat sempre exemplarment religiós, molt amant dels pobres malalts i estimadíssim de tots els que han tingut l'honor de conèixer-lo i tractar-lo. Parla correctament l'italià, alemany, francès, espanyol i també la nostra hermosa llengua catalana.

A la vegada que donem l'enhorabona a la Rda. Comunitat de PP. Camils d'aquesta ciutat pel recent nomenament del seu Rm. P. General, felicitem corralment el Rm. P. Pius Holzer per la seva elevació a la suprema dignitat de l'Ordre, que tan dignament sabrà exercir, donades les seves dots de govern i sabiduria.

— Ha mort el reverend Llicenciat don Josep M. Elias i Corren, beneficiat de Sant Pere de les Puelles d'aquesta ciutat.

En fill de Pinella, en la qual població va néixer el març de 1854, i va ésser el cònsul de preste en 1884. Ha exercit el càrrec de prefecte i director del Patronat i catedratic d'aquest Seminari Conciliar, i va ésser capellà de les Adoracions, Saleses i Escolapias, essent-ho en l'actualitat del Col·legi de la Companyia de Santa Teresa de Sant Cervera.

— Ahir va sortir d'aquesta Catedral Basílica una processó de pregàries, la qual es va dirigir a Santa Maria del Mar, assistint-hi el Capítol Catedral, les Comunitats de Sant Sever i de Beneficència de les parròquies, així com llurs vicaris amb hàbit de cor.

— Avui el nostre Prelat doctor Guillaumet ha représ la Santa Pastoral visita a la parroquia de Sant Vicenç de Sarrià.

Vida religiosa

Avui: Sant Estanislau, bisbe i màrtir.
— Demà: L'aparició de Sant Miquel Ar-

Si voleu vestir bé i a preus molt limitats, confieu la confecció dels vostres vestits a la

SASTRERIA
Rofastes
& Comas
Fontanella, 9, pral.
Dibuixos selectes
Bons gèneres

ELIXIR ESTOMACAL DE SAIZ DE CARLOS

Lo recetan los médicos de las cinco partes del mundo, porque quita el dolor, las acedias, las diarreas en niños y adultos, el enfame como más, digiere mejor y se nutre, curando las enfermedades del

ESTÓMAGO e INTESTINOS

PURGATIVA Marcu registrada
Laxante suave y eficaz, para conseguir una deposición diaria, contra los estados biliosos, el estreñimiento, la indigestión y la a-tonia intestinal, en niños y adultos.

Venta: SERRANO 30, farmacia, Madrid y principales del mundo.

PHOSCAO

Alimento ideal aconsejado por todos los médicos a los anémicos, a los convalecientes, a los débiles, a los agotados, a los ancianos y a todos los que sufren del estómago.

En farmacias, ultramarinos y droguerías

Depósito: FORTUNY H.^{os} 82, Hospital — Barcelona

càngel, Sant Victor, màrtir.
Quaranta hores: Demà, a l'església parroquial de Santa Madrona. Flores d'exposició: De dos quarts de set del matí a dos quarts de vuit de la tarda.

Cort de Maria: Demà, Nostro Dona de la Concepció, a Sant Francesc, o a Santa Clara, o a l'Ensenyança (Eixample), o a la seva església (Eixample), privilegiada.

Adoració nocturna: Avui, Torn de Nostro Don de la Mercè.

Vetlles en sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, Torn dels Dolors de Maria, a la seva capella, Escorial, 155 (Gràcia). — Demà, Torn de la Immaculada Concepció, a la mateixa capella.

Obituari

FUNERALS

Na Mercè Oller i Soler, vídua d'En Tomàs d'A. Fel·la i Pavia. Mort el dia grimer del corrent. Demà passar, a les deu, a la Mercè.

Na Joana Vidal i Vilà. Mort el dia 22 d'abril. Demà passar, de deu a dotze, misses a la Catedral.

2 Nisidre Solé i Ribera. Mort el dia 4 d'abril. Demà passar, a les deu. Parroquia dels Àngels.

En Josep Ponsa-Torné, vídua de Na Carme Guix i Compte. Mort el dia 27 de febrer. Demà passar, a les deu. Església de la Casa de Caritat.

En Ramon Oller Sala. Mort el dia 28 d'abril. Demà passar, a dos quarts de deu. Parroquia de Moya.

En Tomàs Amat i Roumens, vídu en primeres i segones noces, respectivament, de Na Josepa Jover Marinelo i Na Rosa de Linás i de Martín. Demà passar, a les deu. Parroquia del Sant Esperit de Terrassa.

En Miquel Cabré i Navarro. Mort el dia 23 d'abril. Demà passar, misses als Dominics, Capella de Lourdes i parròquies de Montcada i Reixach.

ANIVERSARIS

En Josep Triadó i Constansó, vídu de Na Mercè Mayol. Mort el dia 8 de maig de 1922. Demà passar, de deu a dotze, misses a la Concepció.

N'Enric Canadós Esteban. Mort el dia 8 de maig de 1922. Demà, passat, de deu a dotze, misses a Betlem.

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIONS

N'Enric Noguera Font. Ha estat enterrat al Cementiri de Calaleja. N'Esteve Gera i Prat. Enterrat a Vilanova de la Roca.

Jocs Florals de Mollerussa

ORGANITZATS PER LA REVISTA «RUQUELL-SEGARRA» VEREDICTE

Fior Natural.—Núm. 28. L'Amorosa recança. L. Gloses.

Accésit.—Núm. 33. Cant d'Esperança. L. Anacronística.

Englantina d'or.—Núm. 75. El Correr mirant. L. El bisbe els va be-neir amb la mà dreta i esquerra.

Accésit.—Núm. 74. Gloses de pàgela. L. Barroc estil.

Viola d'or i d'argent.—Núm. 80. Colloqui de vigília.

Accésit.—Núm. 41.—El rector nou. Premi de don Miquel Ibañez.—Núm. 108. Dues cançons.

Premi de la S. A. La Forestar d'Ugell.—Es divideix per meitat entre les composicions números 111 a l'arbre. L. Mon cor estima un arbre, i número 93 Elogi de l'arbre. L. On, el bell arbre!

Premi del Sr. Bisbe de Solsona.—Núm. 3. Balada de Festa Major.

Premi de «L'Amistat».—Núm. 61. Glosa. L. D'aire popular.

Premi del «Foment d'Ugell».—Núm. 47. Per la prosperitat d'un poble. L. Les divisions maten els pobles.

Premi d'un suscriptor d'Ugell-Segarra.—Núm. 21. Segarra anella. L. De la col·lecció «Rutes».

Premi de la Mancomunitat de Catalunya.—Núm. 103. A uns nens. L. L'enhorabona del bell carrer.

Premi de don Josep Comas.—Núm. 8.—El Decalog del bon cristià. L. Tot per tu.

Premi del Sindicat General de Reus.—Núm. 121. La inducció gràfica del nitrogen en la pràctica del sistema Solari. L. Cuida la terra.

Premi de Nostro Parla.—Núm. 14. Cançona del llenyater.

Els altres premis no s'adjudicaren. Barcelona 30 d'abril de 1923.

Jurat Qualificador: Miquel Morera i Gual, Manuel Folch i Torres, mossèn Angel Garriga Boixader, J. Ignasi Guizard, Lluís Tintorer Mercader i Valero Serra Boida.

Els Esports:

FUTBOL

Futbol, Regates, Automobilisme, Tennis, Atletisme, Excursionisme, Aviació, Ciclisme, Natació, Hípica, &

Pàg. 3. — Dilluns, 7 de maig de 1923

C. MORAVIA, DE BRUN-BARCELONA
(Camp del Barcelona)

Primer partit: Moravia, 1; Barcelona, 4

Segon partit: Moravia, 0; Barcelona, 2

Una de les causes primordials que fomenten d'una manera gairebé imperceptible el desenvolupament d'un partit de futbol, rau en la vulgaritat de ve augmentada pel fet d'haver de subjectar la crítica a una multitud i a una escola de joc, produïdes, enguany, amb freqüència, realment excessiva. Diguérem no fa gaires setmanes que, llevat del Sparta i el Slavia, la resta d'equips txecs ofereixen cap novetat interessant per tant, llur pas per nostres camps de joc, tot just al despertar en l'afició un atreïda d'indiferent curiositat. malgrat això, la desfeta de representants futbolístics de Txecoslovàquia, no sembla portar traces d'esgotament. S'ha d'esperar que la moda passi...

El S. C. Moravia que, segurament cantant el torn, el Barcelona ens ha donat a conèixer, ni individualment ni conjuntament ofereix cap característica remarcable. No és un bàndol algar, però tampoc arriba al nivell de bon tros, de veritable competidor internacional. Com succeeix amb els equips, siguin d'on siguin, sempre hi ha entre els elements que els componen, valors que es destaquen per llur major eficiència i virtuositat, i en el Moravia cal destacar en aquesta categoria el mig esquerre Weisz, l'interior Schwarz i l'extrem Borger, tots dos de l'ala dreta d'atac. Els altres, sense excel·lir, tenen la qualitat de produir-se amb molta regularitat.

El primer partit, tingué una primera part completament incolora i insignificant, no arribant cap dels bàndols a donar la impressió de dues forces de primera categoria. En la segona part, ja el públic tingué diverses ocasions, el no d'entusiasmar-se, de presenciar amb gust, la quantitat i qualitat del joc desenvolupat, superior, els del blau-grana al dels txecs. Aquests aconseguiren el seu únic gol en el primer temps, essent marcats, els dels blau-grana, tots quatre, en la segona part.

El segon encontre començà amb un atac fulminant dels txecs, que rebria el públic d'entusiasme. Tot el primer temps fou pròdig en jugades emocionants, per la vivesa i empenya amb què els dos bàndols es produïren. Millor els txecs que el primer dia i superiors, també, els txecs, en l'actuació conjunta, encara que trobem en el contrincant una resistència més ponderada i difícil de reduir. Els dos gols foren marcats en aquest primer temps, essent el primer, fruit d'un "penalty". La segona part, llevat dels cinc minuts primers de joc, esdevingué una cosa tan vulgar, incoherent i descompassada, que el millor qualificatiu que pot aplicarse-hi és el d'irreverència futbolística. I per no ésser "irreverents", val més no parlar-ne.

L'equip txec es presentà, en tots dos partits, integrat així: Uigmond, Feldmann, Johnson, Aétel, Reiner, Weisz, Borger, Obitz, Schwarz, Nikolsburger i Bars.

El Barcelona alineà el primer dia Pascual, Planas, Surroca, Torralba, Aparici, Samitier, Cella i, Martínez, Gracia, Martí i Sagi-Barba.

El segon dia, En Torralba fou substituït per En Bosch; l'Aparici per En Blanco; En Cella i per En Vinyals; En Cella II ocupà el lloc d'En Martí, i aquest el d'En Martínez.

Arbitraren En Vela i En Comorera, respectivament, no estant ni l'un ni l'altre gens afortunats en llur comens.

MUSSELSKI, DE PRAGA - C. D. JUPITER
(Camp del Jupiter)

Primer partit: Musselski, de Praga, 1; Jupiter, 1

Segon partit: Musselski, de Praga, 1; Jupiter, 1

D'una manera brillant ha entrat el Jupiter al terreny de la competència internacional. Els dos partits disputats al Musselski han demostrat la forma esplèndida en què es troba el primer equip del popular Club del Poble Nou, el qual pot apuntar-se com dos èxits meritisssims i haver empatat amb el bàndol txec, tenint en compte la valua d'aquest. Tots dos partits resultaren interessants i competits, alternant el domini dels contendents, sense que ni un ni altre aconseguís superioritat, si bé el Jupiter, en algunes ocasions, es mostrà tan emprenedor que anul·là, sovint, l'eficàcia del joc emprat pels txecs.

Els equips estigueren integrats, tots dos dies, pels següents jugadors: Musselski: Hocke, Holombek, Bastyr, Steiskal, Vlak, Kudrna, Veselsky, Lehl, Matas, Jansa i Kokourek.

Jupiter: Castro, Calvo, Reyes, Umbert, Callico, Gumbau II, Gil, Gumbau I, Mauri, Martínez-Sagi i Jimeno.

NURNBERGER-UNIO E. DE SANS
(Camp de la Unió)

Primer partit: Nürnberger, 2; Unió, 3

Segon partit: Nürnberger, 5; Unió, 2

El primer partit celebrat dissabte no assolí extraordinari interès, malgrat l'esforç magnífic amb què uns i altres matissaren la lluita. El bàndol alemany revelà constituir una força notabilíssima i destria; però les males condicions del terreny de la Unió, neutralitzaren, en part, l'eficàcia del llur atac. D'altra banda, els unionistes es comportaren heroicament, decidits a apuntar-se una victòria. Dos gols a zero a favor dels de Sans, fou el resultat del primer temps.

En la segona part els alemanys atacaren duríssimament i en poc espai de temps aconseguiren dos gols magnífics que els valgueren l'empat. Mancava un minut per finir l'encontre, quan el Sans pogué apurar-se el gol de la victòria.

El segon partit constituí una exhibició brillantíssima, superior a tota ponderació, de futbol veritable. Els dos contrincants posaren en la lluita tota l'ànima, tot l'entusiasme que eleva els espectacles esportius al grau culminant d'interès i emoció. Es desenvolupà el partit a un tren duríssim, enarbolats els jugadors per l'entusiasme del públic, el qual es veié, constantment, obligat a ovacionar les jugades meravelloses que amb rapidesa esconcentraren se succedien. Constituï aquest segon partit, una tarda futbolística de la qual es guardarà excel·lent record.

La Unió, com el primer partit, bregà amb certatge immens per a reduir la potència de l'adversari; però aquest, més coneixedor del terreny, revelà tota la seva força i destresa formidables, aconseguint una magnífica victòria com a premi justíssim a la seva actuació brillantíssima.

L'equip alemany fou, els dos dies, el següent: Sindel, Goel, Billel, Winkler, Copping, Korner, Hussmann, Philipp, Lang, Lieberman i Doefler.

La Unió presentà: Pedret, Bonàs, Mohó, Badal, Sancho, Barrachina,

Martínez, Costa, Feliu, Franch i Fandos.

En el segon partit, En Badal fou substituït per En Canella; i En Fandos, per l'Olliveres.

MOTORISTES I PERIODISTES

El matí de diumenge tingué lloc al nou camp del Barcelona l'anduat partit entre l'equip del R. Moto Club de Catalunya i el del Sindicat de Periodistes Esportius. Molt abans de començar l'encontre, s'hagué de posar a l'entrada del camp l'avis de: «Esgotades totes les entrades i localitats». Prova això l'interès enorme que la lluita havia despertat. I, realment, l'expectació no fou defraudada. Les dues forces en lluita s'investiren des del primer moment amb un braó sense precedents; les jugades inversants, no sols arribaren a desconcertar els mateixos jugadors d'un i altre bàndol, sinó fins el públic acabà per perdre l'orella, davant el prodigi que se li oferí. I naturalment donat l'equilibri de les valors en pugna, la lluita no podia tenir altre final que el resultat d'empat a dos gols.

A part dels capitans dels dos bàndols, ens abstenim de donar els noms dels jugadors, a fi de evitar que siguin inclosos en la llista de contractació burxat futbolística. S'ha d'estar molt al "tanteo".

CORRECUITA
RUGBY

COPA SOCIETAT DARRERES DE OAVALLS

C. N. Atlètic, 5; U. S. Samboiano, 0

Aquest és el resultat d'un partit que ha durat 20 minuts.

Pels auguris i les impressions rebudes abans de la celebració d'aquest match, era creença general que no acabaria amb normalitat, sobretot se acabaria amb normalitat, sobretot tenint en compte que es realitzava a l'arbitratge els dos jugues designats, els quals no pertanien a cap dels dos clubs contendents.

Es molt sensible que ara que el Rugby d'esport que aquí com arreu del món està cridat a ésser el més estès pren l'increment que es mereix tenir els impulsos de l'exaltació que els produïa la mateixa impetuositat del joc els porti a l'extrem d'arribar a desgraciar-se amonitment, donant un trist espectacle; i més en partits que per la valua dels rivals i les facilitats dels donants del trofeu es veuen concorreguts per nombrosos públics.

Amb molta concurrència que aprofità l'avinentesa de les curses de cavalls que s'han de córrer més tard, donà començ a un quart de tres el partit amb un domini fort del Sant Boi. De seguida, sobresortí el joc serà i tècnic de Reynard, el qual reparteix joc, encara que no és secundari, puix els altres jugadors, sense excepció, van a l'home i no a la pilota. Com més temps passa més dur es fa el joc. I En Cebrian, el qual juga com ell sap, agafà una pilota dels contraris que portà en un sprint d'esquives fantàstiques, fins a la meta, i el mateix transformat. La jugada enardevé d'allò més els del Sant Boi, i la desfeta es imminant fins que dos jugadors de tots dos bàndols s'empenyen i els altres els imiten. En Camino, que arbitra, suspèn amb bon encert el partit, cuidant així guanyador l'Atlètic.

Aquest desenllaç era previst fos qui fos el jutge, però la coincidència d'ésser En Camino de l'Atlètic, feu que els del Sant Boi veiessin en alguna de les seves decisions, i, sobretot en uns cops francs quan el seu domini pesava sobre l'Atlètic, una parcialitat que d'existir sols creiem que era deguda a no saber-se desprendre de l'afecte envers els seus colors, i no a ho precipità.

O els jugadors han d'imposar-se que van al camp sols a fer esport, o cal pendre una ferma resolució que creiem que vindrà de la Federació perquè no es repeteixin aquests casos que fan impossible la celebració de concursos de cap irona.

CATALA R. C., 12; C. A. D. C. I., 5

Un joc net i noble com escan en el més fort i viril dels esports lluit en què es encontre renyit emocionant.

Veïrem jugades que ens recorden aquell èxip finalista del campionat passat, que es nomenava Catalunya A. C. i els elements dels quals en sa majoria els que componen el Catala. El Centre donà una mostra de saber també jugar com ho fan els mestres, i En Balaguer, un dels seus davanters, marcà un assaig que era un tractat de marques. Fou el millor dels 30 jugadors.

El domini fou altern i igualat i si el Catala assolí dos assaigs en a es deu a la superioritat de la línia de tres quarts, més bregada i que s'esten perfectament. De les quatre marques del Catala, dues foren obtingudes per En Fusiola i les altres per En Laspuyas i Renau II. Les del Centre, Balaguer i Peus. Cop transformació pogué aconseguir-se degut a la mala posició de les marques, i si una d'elles hagué davant dels pals, rebotà al travesser.

Cal esmentar del Centre En Blasco i l'Isart i del Catala, En Fusiola i En Verdeta.

El jutge, Villar, imparcial i amb bona voluntat, però com a noia, amb poca vista.

Camp de Sant Baudili, a les quatre de la tarda.

A FIGUERES

A Figueres divendres passat, amb motiu de la festa major, a la tarda es va celebrar al camp de futbol de la Unió Esportiva d'aquella ciutat un partit de Rugby entre els Arlequins, de Perpinyà, contra l'Amelienense, d'Amelies-Bains.

Es molt lloable el gest dels organitzadors d'aquestes festes, de fer conèixer a Figueres el joc de la pilota oval.

El partit no pogué presentar-se en totes les característiques, per haver-se de jugar al camp ja esmentat, essent molt perillós per la duresa i falta de dimensions; no per això els equips es desanimaren, sinó que, fent-se càrrec de llur comens, feren més una exhibició de rugby que un partit.

El partit fou molt fet i agradable, resultant vencedors els de Perpinyà, per 40 punts a 28. La superioritat dels guanyadors des del seu començament ja es manifestà per la seva gran valentia i domini en les amelees. Entre els jugadors se distingiren el mig d'amelees, Carbonne, pels seus plonçons, i dels tresquarts, Drapé, Grouh i Pouleles, i dels d'Amelies-Bains, Antrou, Romeu i Bibiesco.

L'arbitratge va anar a càrrec del senyor Franch, de Perpinyà. El camp presentava un aspecte molt animat.

CAMISERIA

FITÓ

JAUME I, n.º 11

Bastons americans Jack a 15 peses, exclusius d'aquesta casa Gran baratura de preus

Atlètiques

BOXA

Demà, dimarts, al vespre, tindrà efecte el Frontó Contal, el qual ha estat habilitat perquè el públic no sofregi la molestia del filat de la cancha, una gran vetllada internacional, sota el següent programa: En quatre rounds, Bruguera-Mompó i Cantero-Marco; en sis, Sancho-Villar, en deu; Saez-Silvain i Frank Hoch-Billy Balzac.

COPA RACING CLUB DE CATALUNYA

La prova de marxa, sota a Barcelona, celebrada diumenge pel Racing Club, agrupà a la Plaça de la Universitat 62 participants dels 64 inscrits.

A les ordres de N'Enric Rafols prengueren la sortida, cap a Sans en els corredors passen per l'ordre següent: Meléndez, Sirvent, Solé, Farrel, Garcia, Pérez i Badia.

Tot seguit es remarca la superioritat d'En Meléndez, que a poc a poc aconsegueix més avantatge, essent aquest de 15 metres, davant d'En Solé, que aconsegueix passar al segon lloc.

A la Plaça de la Bonanova la classificació quasi restava ja feta, passant En Meléndez amb 300 metres, A Craywinkel, el capdavanter portava 66 m. 47 s. de marxa.

Al Sot de Sant Joan, les distàncies són més notables, passant En Meléndez 400 metres a En Solé, a 300 més En Garcia.

A la Plaça de Palau el guanyador havia recorregut 1 h. 17 m. 47 s.

Pocs canvis van fer-se en la resta del recorregut, arribant els capdavanter sense contaminants fins a l'arribada, on foren rebuts amb molt d'entusiasme, especialment En Meléndez, que feu una prova esplèndida, car els 18 quilòmetres eren posar un xic massa per a ell; aquesta creença fou anul·lada pels fets: guanyà i el triomf fou grandios.

Primer, Meléndez F. C. B., en 1 hora 35 m.

Segon, Solé U. E. S., en 1 hora 38 minuts 40 s.

Tercer, Garcia (F. C. B.), en 1 hora 38 m. 40 s.

Quart, Pérez (Independient), en 1 hora 39 m. 50 s.

Cinquè, Gilbert, Sisa, Badia, Seté, Servent, Vuité, Moya, Nové, Vallbé, Desé, Farrel, classificats fins a 44.

Classificació per clubs:

F. C. Barcelona, 38 punts, i Unió Esportiva de Sans, 49 punts.

L'organització fou acurada, assolint la prova un èxit, el qual deu animar al Racing Club.

Excursionisme

El grup escolar «La Farigolà» efectuarà durant el mes de maig actual les següents visites i excursions:

Dia 9, Aula Santa Teresa de Jesús (tercer grau) visita a «El Carme» la brega d'Hospitalet. Finalitat: comprensió de les plantes originen industrials.

Dia 16, Aula Dolors Moncerdà (segon grau) excursió al Tibidabo. Finalitat: orientació i Geografia local.

Dia 25, Aula Concepció Arenal (quart grau) visita a la Catedral. Ajuntament i Diputació. Finalitat: conèixer els edificis gòtics de la ciutat que més es relaciona amb els nostres deures cívics.

Dia 26, Aula «Parvularia» excursió a l'Hermita del Coll. Finalitat: observacions botàniques de primavera.

Dia 30, Aula Nostra Dona del Montserrat (treballs manuals) visita al Museu arqueològic. Finalitat: conèixer la secció d'encaix i puntes.

CITROËN

L'automobil més econòmic

cost i entreteniment

5.500 Pts.

AGENTS: Autolocomoción, S. A. - RAMBLA DE CATALUNYA, 90 - TELÉFON 422 G.

Carreres de cavalls

Esplendida, sota tots conceptes, ha resultat la inauguració de la temporada de carreres al nostre Hipòdrom.

El temps afavorint, tot l'aristocràcia barcelonina es pot dir que ha fet acte de presència a les carreres i dels aficionats als cavalls tampoc no en mancava cap.

La carretera que de can Tónis mena a l'Hipòdrom s'ha arreglat en guany de debò; la veritat del «turf» animava la vista; bon servei de restaurant i bar, amb músiques alegres, i els autònims compensant la manca del tren.

La part tècnica fou força interessant. En el premi Llobregat, de tanques, En Gibert féu una raonada cursa d'espera, guanyant fàcilment als altres concurrents, una mica extenuats.

El premi Montserrat steeple-chase fou guanyat sense lluita pel «Bon Papa», car els seus competidors es desistiren a la recta final.

En el premi Faro, a reclamar, el «South of Ypres» menà la cursa en lluita amb la Frera, la qual es deixà arrabassar el segon lloc per l'Aurore, que En Gibert atansà una mica massa tard.

El premi Sant Jordi, per a militars, oferí una arribada emocionant el capità Aparicio amb la «Béga» arrabassant la victòria a la «Dassion», a la mateixa meta.

En el premi Bandit hi prengueren part els set inscrits. «Wye Valley», muntat per Giménez, es va defensar victoriosament de la «Jauja», primer, i de l'atac a últim moment de la «Sennah», que no pogué fer altra cosa que pendre el segon lloc.

Heu aquí els resultats tècnics:

Premi Llobregat (tanques). 2.000 pessetes. 2.800 metres. — Primer: «Santander II», c. a. 5 anys, 76 quilos (Gibert), de J. Lieux. Segon: «Hying Post», c. a. 7 anys, 68 q. (Villas) de V. Pueyo. Tercer: «Miss Lange», c. a. 6 anys, 68 q. (A. Sanz), de N.E. Bertrand. Un cos, vuit coscos, lluny. Temps: 1' 18". Apostes: guanyador, 12 pessetes. Col·locats, 6 i 650. No col·locat, «Beau».

Premi Montserrat (steeple-chase).

2.000 pessetes. 3.400 metres. Primer: «Bon Papa», 68 q. (A. Sanz), de N.E. Bertrand. Segon: «Alonso», c. a. 6 anys, 66 q. (Villas), de V. Pueyo. Lluny. Temps: 4' 24". 3/5. Apostes: guanyador, 1250 pessetes. El cavall «Laredo», despiatat.

Premi Faro (a reclamar). 1.500 pessetes. 1.400 metres. Primer: «South of Ypres», c. a. 3 anys, 54 q. (Jiménez), de A. Francia. Segon: «L'Aurore», c. a. closa, 62 q. (Gibert), de J. Lieux. Tercer: «Fresa», c. a. closa, 59 q. (Barreiro), de N.A. Barreiro. Quatre coscos, un cos i mig, tres coscos. Temps: 1' 31". Apostes: guanyador, 17 pessetes. Col·locats, 8 i 950. No col·locats: «Batallador» i «Tapia».

Premi Sant Jordi (militar lliure). 1.300 pessetes. 2.000 metres. Primer: «Béga», c. a. closa, 73 q. (senyor Aparicio), de capadors de Tetuan. Segon: «Delusión», c. a. 6 anys, 72 quilos (senyor Mota), d'Húsars de Pavia. Tercer: «Pierremantle», c. a. 4 anys 67 q. (senyor Gómez), de Dragons de Numancia. Un cap, un cos i mig, mig cos. Temps: 2' 19". 4/5. Apostes: guanyador, 5250 pessetes. Col·locats, 1450 i 8. No col·locats: «Ernestión», «Alamotte», «Misabilite».

Premi Bandit. 2.000 pessetes. 2.100 metres. Primer: «Wye Valley», c. a. 4 anys, 50 q. (Jiménez), de Rivendare de Güell. Segon: «Sennah», c. a. 4 anys, 56 q. (Gibert), de J. Lieux. Tercer: «Jauja», c. a. 4 anys, 56 quilos (Romesa), de V. Pueyo. Un cos, mig cos, un cos. Temps: 2' 15". 3/5. Apostes: guanyador, 26 pessetes. Col·locats, 8 i 7. No col·locats: «Collies», «Pumpie Heron», «Reus» i «Maruxa».

Premi Cardanya. 5.000 pessetes. 2.000 metres. Per a poltres d'etres anys. Primer: «Jorjito», c. a. 52 q. (Prior), del marqués de San Miguel. Segon: «Gasconade», c. a. 53 q. (Lewis), de J. Mata. Tercer: «Rocamboles», c. a. 52 quilos (Jiménez), de N.A. Barreiro. Mig cos, tres coscos, un cos. Temps: 2' 11". 2/5. Apostes: guanyador, 18 pessetes. Col·locats, 1050 i 1450. No col·locats: «Orange», «Salud» i «Verbenara».

WHIP.

Marítims

NATACIO

A la piscina del C. N. B. es féu diumenge una prova de 297 metres, amb 7 viratges, la qual resulta molt interessant per la qualitat dels concurrents, entre els quals es destaca un cop més En Torok, probable guanyador del Premi de Pasqua, a qui seguiren en ordre Roig, Bretol i R. Rebollo.

A continuació es féu un partit de polo entre jugadors de tercera categoria, guanyant l'equip blau per quatre gols a cap, estan integrat per Casanellas, Camino, Lavilla, Coll, Muntané, Galilea i Mas.

Els nedadors de primera categoria no actuaren.

TROFEU «MARAVILLAS»

Diumenge vinent, a dos quarts d'onze, es correrà la primera prova de la egata Tofeu «Maravillas» corresponent als balandres hispanics, classe U fixant-se la segona prova per al dia 20, i d'existir empat, fer una regata decisiva el dia següent.

REVENJA A BLANES

Sembla que diumenge vinent es corran aquestes regates que les tripulacions concurrents a les festes marítimes celebrades a la platja esmentada organitzen en obsequi a la Colònia de la dita població, en agraïment a les atencions rebudes durant llur estada a Blanes.

N'Eusebi Bertrand i Serra ha fet donació d'una bonica copa com a primer premi.

LA RICARDA

Par al dia 27, s'annuncia el creper a La Ricarda, regata per a yachts de sis i set metres, reunits i yachts creuers.

Lawn = Tennis

COPA CASADES

Dissabte començaren al R. B. L. T. C., els partits d'aquest concurs, el qual, per segon cop, es disputa en honor del gran periodista i amic, veient-se amb tal motiu molt concorregut el local social i les pistes de l'aristocràtica entitat.

Hi hagué boniques lluites, essent els resultats com segueix: R. Morales, guanya a A. Fontrodona, per 6-1; 6-0; 6-1; J. Millet a R. Rovira, per 10-8; 6-5; 6-1; Alfred Riera a E. Witty, per 6-2; 6-3; 6-2; Joan Andreu a Enric Torras, per 6-3; 6-4; 6-4; Ricard Herberg a P. Wallace, per 6-2; 6-2; 7-5; Joan C. Güell a J. M. Vidal-Ribas, per W. O.; M. Esteve a Joaquim Soler, per 6-2; 6-4; 6-1; J. E. d'Ollano a F. Rodon W. O.; J. M. Sagnier a Baucher, per 6-1-6-4-6-4; F. Galofre a A. Meyer, W. O.; F. Custiss a C. Godó, per 6-1; 6-1; 6-2; i F. Sindreu a M. Lobo, per 6-2; 6-2; 6-2.

Diumenge continuaren els partits, com segueix:

Riera guanya a Millet per 6-1; 6-1; 6-2; Güell a Esteve, W. O.; J. E. d'Ollano a J. M. Sagnier, per 3-6; 6-4; 6-0; Galofre a Curtiss, 4-6; 6-4; 7-5; 6-2; i J. M. Teixidó a G. Lúria, per 6-2; 6-2; 6-2.

Continuaran els partits en les vinentes festes.

Futbolistes!

Col·leccioneu les fotografies dels jugadors de futbol, que es regalen en cada llibre de Paper de Fumar

SPORT

Automòbils OPEL

El cotxe ideal per a carreteres dolentes
TORPEDES DISPONIBLES 75 X 122

Bruch, 166

Ciclisme

LA FESTA DEL PEDAL

La XI festa dels ciclistes celebrada diumenge al Prat, ha assolit un èxit, el qual ha sobrepujat totes les celebrades fins avui.

El Prat semblava, per a molts, lloc impròpi de celebrar-se l'esmentada festa, ja que la part més temuda era tal volta el trasllat, car la carretera que hi conduïa ha tingut quasi sempre un estat pessim.

Malgrat tot, la creença que havia pogut prevaler es perdé, i com hem dit, s'ha portat a cap amb ple èxit.

A les 820 del matí, uns 1.600 ciclistes prengueren la marxa al «Cino d'Orosa», davallant pel Passaleig de Gràcia, Corts Catalanes, i seguit per la carretera del Mig.

Menava la canavina la Creu Roja, seguida d'un nombre crescut de nens i nenes, els banderins de les agrupacions, les quals eren: Esport Ciclista Badaloní, Penya Ciclista Graciense, Unió Ciclista de la Bordeta, Esport Ciclista Català, Unió Velocipèdica Espanyola, Penya Sol ixent, Esport Ciclista Andreuenc, Club Deportivo Europa, Unió Ciclista Sabadell, Unió Esportiva de Sans, Agrupació Ciclista (Poble Nou i altres petits agrupaments, ultra estol de corredors que amb tot entusiasme s'hi adheriren.

Pel camí van unint-se el Club Ciclista Gavanenc i el Club Velocipèdic Sabadell.

Ultra els esmentats, hi anava un camió de l'Esport Ciclista Català, cedit per N'Enric Franch, adornat amb un gros pedal. També els acompanyaren un bon nombre d'automòbils, motos i sidecars.

En arribar al pont del Llobregat, els ciclistes del Prat els esperaven, donant-los la benvinguda amb crits d'entusiasme.

Sense contratemps de cap mena, es continuà fins al Prat, on tot el poble tributà als ciclistes encoratjadores mostres del plaer amb què sentien l'arribada dels excursionistes.

Vora la plaça s'aixecava un arc de triomf fet de brançatge, on es llegia: «El poble del Prat saluda als ciclistes».

Arribats a l'Ajuntament, la comissió organitzadora hi pujà, col·locant els banderins al balcó. Allí fou rebuda la dita comissió per l'Ajuntament, comissió del Prat i personalitats.

El senyor Salles, alcalde del Prat, saludà els ciclistes, donant-los la benvinguda, contestant-li el senyor Jau-mendreu, de la U. V. E. També va parlar el company Cantó, en nom del Sindicat de Periodistes Esportius.

L'èxit més gran ha estat assolit pel sorteig, fent-lo de 112 premis, la qual cosa valé el recollir 2.174.90 pessetes, que foren tramessos pels pobres del Prat.

Durant tota la festa, la nota més agradable fou l'animació i l'entusiasme regnant, qó que amb el nombre de 1.600 ciclistes reunits, és el més fort-mós èxit que podien esperar-se.

Barreja

PILOTA BASCA

Al trinquet del Grup Deportivo de la Caixa d'Estalvis, es jugaren diumenge els següents partits dels Campionats socials:

Primera categoria a mà: Hernaez-González, guanya a Toullot-Moliné per dos punts, i després a Comin-Rodríguez, amb el mateix resultat, quedant així proclamats campions.

A pala també guanyà la primera categoria la mateixa parella Hernaez-González, els quals guanyaren per tres punts a Camin-Rodríguez, i la segona, Toullot-Ferro, els quals guanyaren a Linates-Moliné, per cinc tantos.

Dijous vinent es farà el partit de desempat pel segon lloc, de la categoria primera de pilota a mà, entre Comin-Rodríguez i Toullot-Moliné.

Els partits jugats diumenge al Frontó Comtal, entre socis de la R. S. d'E. B., foren: el primer final del campionat entre els senyors Pons i Chas i Abaill-Rolerosa, guanyant els primer per 40 a 34, després d'un partit altament interessant, defensant tot-hom els seus llocs i distingint-se especialment els senyors Mas i Abaill.

Els nous campions foren molt felicitats.

De concurs es jugà entre els senyors Arana-Sunyer, els quals guanyaren a Thomas-Aimat.

Fou una bonica jornada.

CORREDISSES

Aplec Excursionista de Catalunya

L'Aplec Excursionista de Catalunya, que cada primavera celebren les entitats excursionistes de la nostra terra, i que organitza, per ordre cronològic de fundació, cada una d'elles, ha tingut lloc aquest any a La Pobla de Claramunt, convocat per la Societat de Ciències Naturals de Barcelona Club Muntanyenc.

Aquesta gent ardu, que puja les muntanyes, baixa les valls, explora els preguons avencs i corre per les planes, es va reunir diumenge, en nombre de prop de 4.500, per a celebrar una diada de companyonia i d'afirmació en els destins de la nostra raça, diada que ve a ésser la Festa major de l'excursionisme català.

L'entitat organitzadora aconseguí la concessió d'un tren especial, format per gran nombre d'unitats, que s'omplí amb exoes, així com als trens ordinaris, i cal fer constar, per a satisfacció de la Companyia General d'Ferrocarrils Catalans i dels seus empleats, que el servei assolí una puntualitat i una perfecció digna de tota lloanca. Fou reservat un vagó per a la comissió organitzadora, a la qual foren costat totes les banderes i banderines de les entitats concurrents a l'Aplec, amb llurs portants respectius.

La comitativa oficial va arribar a La Pobla a dos quarts de deu, essent rebuda a l'estació per una gran gentada, presidida per l'honorable alcalde N'Antoni Casanovas, el qual va donar la benvinguda als hostes de Barcelona. El president del Club Muntanyenc, Baltasar Serradell, remercià amb efusió una tan franca acollida.

El chor Agrupació Choral Lila Poblenca és també allí amb la senyera. Canvi de salutacions amb la bandera de l'Aplec i s'empen la marxa.

De seguida es manifesta d'una manera colpidora com tot el poble en cos, amb les seves autoritats, el senyor rector, l'Ajuntament, les seves entitats, el chor esmentat, la Joventut Nacionalista, el Centre Republicà, sent per la festa que va a celebrar-se un fervent entusiasme. Arreu, la satisfacció domina i va accentuant-se amb la vist de les muntanyes properes, que estan curules d'una gran gernació que va pujant cap al Castell.

Altres, més matiners, ja són a dalt. Mentrestant arriben sense interrupció altres elements que vénen amb camions, arreglats «ad-hoc» provisionalment, de les més apartades comarques de Catalunya. La finalitat de l'Aplec és, doncs, ja un èxit indiscutible, superior a tot càlcul.

El Castell i els seus encontorns s'emplen de gom a gom. El panorama esplendí que s'obra des d'aquell cim de més de 400 metres d'altitud, cal afegir-hi la nota de color que donen les banderes barrades que el vent fa volejar i aquella munió d'excursionistes, entre els quals es veuen un nombre molt crescut de damisselles gentils. Les barretines vermelles del chor s'hi destaquen vivament. L'espectacle, en conjunt, és d'una bellesa extraordinària.

Són dos quarts d'onze, i de confor-mitat amb el programa fet públic comença la missa a la petita capella del Castell. A les onze, acabat el Sant Sacrifici, té lloc el miting excursionista, essent el primer qui dirigeix la paraula als assistents En Timoteu Colominas.

Parla en nom del Club Muntanyenc que ha organitzat l'Aplec, fent remar-car el caracter científic que té l'excursionisme que aquesta entitat cultiva. Per això ha creat aquest societat un bon encert l'elecció d'aquests llocs per a celebrar-lo, ja que a un vell castell record de temps prelèrits, una estació prehistòrica de les més antigues de Catalunya, s'hi ajunten una flora exuberant i una gea interessantíssima. I així s'agermanen dignament la ciència i la pàtria, que són els lames amb que l'entitat s'honora.

En Ventura Gassol i En Ricard Cardona el segueixen en l'ús de la paraula. Llurs parlaments vibrants de catalanitat, dits en forma eloqüentíssima, són acollits amb fortes mostres d'entusiasme.

Tanca els discursos En Joan Mollor, de Sabadell, el qual parla en representació de la Lliga de Societats Excursionistes de Catalunya, sota el patronatge de la qual es troben els Aplecs Excursionistes. Agraïx a tots llur cooperació i acaba demanant un aplaudiment per a En Cèsar August Torras, el mestre de tots, al qual es farà un homenatge dintre de breus dies. Tots els oradors han estat repetidament ovacionats.

Finalment aquest acte, els excursionistes

s'han anat escampant per a anar a dinar. En llur gran majoria s'han quedat a l'entorn de les innumerable fonts que aquí es troben. Entre altres cal esmentar la del Rector, del Claret, del Solà, del Xaró, del Torrent, del Bincó, de can Ti, de la Rata, de la Reina, del Recren, del Mig o del Bosc. En aquesta darrera hi ha hagut una concurrència enorme. Cal també fer notar que el propietari d'aquesta font, En Ramon Sastre, hi ha reservat l'accés als elements de l'Aplec, la qual cosa ha facilitat en gran manera l'assistència dels excursionistes i per això públicament se'l remercià.

A l'enseny, a l'Hostal del Poble ha tingut lloc l'Apap de Germanor, en-rosament preparat i servit per En Jo-sep Robert. Ha estat presidit pel senyor Serradell, l'alcalde, el president del chor i elements directius de les entitats excursionistes. Hi han assistit uns 150 comensals.

Després de dinar, La Lira Poblenca ha donat un concert coral a la plaça, essent molt aplaudit. El senyor Serradell ha fet ofrena a la senyera del chor d'una conbata, record de la festa celebrada, i amb ta motiu s'han creuat frases de consideració i afecte mútuo.

Es feia tarda i ha calgut deixar la companyia de tots els qui d'aquest poble s'han desfet en obsequis per a fer-nos l'estada agradable en alt grau. S'ha fet present al senyor alcalde, com a representant gentí del poble, que les societats excursionistes s'emporten un bon record de La pobla de Claramunt i que perdurara sempre.

Degut a la falta material de temps d'excursió projectada a Capellades, a de s'ha dit a terme, no ha estat tan profitosa com es volia, car sols s'ha donat una ullada al Capelló, no podent-se, amb fort sentiment, visitar l'Abrie Romani. Amb tot, pel camí s'han donat diverses explicacions sobre el Capelló, de caracter geològic i prehistòric.

Prop de les sis, els elements que el matí anaren amb el tren especial han tornat amb un altre de la mateixa classe cap a Barcelona, on han arribat a les vuit tocadetes.

A les gràcies que és de justícia donar a l'Amador Romani, per les facilitats donades en la preparació d'aquest aplec, i a En N. Miquel, propietari del Castell, cal afegir-hi una delicatissim ben efusiva a En Carles Franzi, que ha portat tot el pes de l'organització, la qual ha estat verament exemplar.

Quant a l'èxit que l'Aplec Excursionista d'enguany ha assolit, n'hi ha prou per a fer-lo ben patent, amb esmentar les entitats assistents, notes nombrosament representades i els noms de les quals han arribat fins a la comissió organitzadora. Són els següents:

Centre Excursionista de Catalunya, Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, Foment Marítim, Seccions Excursionistes de l'Onge Gracienc, de l'Ateneu Encolopèdic Popular, del Centre Casal de la Segrada Família i de l'Onge de Sant Els Segadors, Centre Excursionista Rual Casanova, Associació Excursionista Avant, Associació Excursionista Júpiter, Amics del Sol, Centre Excursionista Barceloní, Grups Excursionistes Barceloní, Bon Temps, Mar-tinenc, Moncau, Sempre Amunt, Teganahent, Centre Excursionista La Falc, Joventut Nacionalista Pau Clà-ris, Pomell Sant Jordi, Centre Excursionista Els Blancs de Sarrià, Agrupació Excursionista Catalunya i Centre Excursionista Montseny, tots de Barcelona.

Joventut Terrassenca, Grup Terrassa, Secció Excursionista de Terrassa Montserrat.

Centre Excursionista de Sabadell, Amics del Sol de Badalona.

Grup Montserrat de Manresa i Centre Excursionista del Pla de Bages.

Secció Excursionista del Casal Giró-ní i Grup Excursionista Gironí.

Centre Excursionista del Centre Co-cal Tortosí.

Pomell Dr. Torras i Bages, de Capellades.

Grup Excursionista Lleydatà, Grup Excursionista Penades i Centre Excursionista Vilafraquil.

Grup Excursionista del Centre Democràtic Republicà de Rubí i Centre Excursionista de Rubí de la Joventut Nacionalista.

Centre Excursionista Avant de Manresa.

R. F. i G.

LOCALS

Al dispensari de Santa Madrona, va ésser curada una pobra dona que tenia contusions a la cara, per haver-se pegat en desvergonyit fill seu, de 27 anys el qual està a disposició del jutjat. El fet va passar al carrer de Borrell.

— Assegurem que el **Champ-Sora**, aquella verda, és el millor xampany.

— **Posto-Glico-Kola-Lecitinat**, cura neurastènia. B. Domènech, Ronda de Sant Pau, 71.

Prop de la plaça de toros de la Barceloneta, va ésser detingut Manuel Expósito, de 39 anys, sorprès en el moment que estirava una ploma estilogràfica que un senyor duia a la butxaca de l'americana.

Aigua Fournier
Corts, 623 Telèfon 604 A

Porcellana
J. Llorens. Rbla. Flors, 30.

Al carrer del Forn, uns xicotets joves, i una ona, molestada pels crits, va agafar una pedra i va tirar-la amb la força d'un canó als nois, tocant-ne un, de 8 anys, el qual va haver d'ésser portat al dispensari d'Hostafranchs, amb el cap badat.

La furiosa individual va ésser denunciada.

Cristalleries J. Llorens, R. Flors, 30

OIES VILANOVA Unió, 6.

Uns urbans detingueren un subjecte francès que movia escàndol al passeig de Gràcia, i com que donava moltes de molta excitació, el portaren al dispensari, on el metge declarà que no tenia altra cosa que haver begut amb excés.

No hi va haver manera de saber la seva filiació, perquè a totes les preguntes contestava amb discursos llargs impregnats d'alcohol. Fou portat a un quarteret municipal a dormir la mona.

Diurètica
ho és notablement

Aigua Fournier

Al dispensari d'Hostafranchs fou auxiliat el noi Antoni González, de 11 anys, greument intoxicat pel gas, conseqüència d'una escapada de gas, per una aixeta defectuosa, al seu domicili, carrer del Pintor Tardor.

L'amic comptador

es dirà que la làmpara que estalvia més fluid, i per tant, dona el màxim rendiment, és la

Bidapest TUNGSRAM
corrents i de 1/2 vatio

la millor estrangera que existeix avui. Exigiu-la als vostres proveïdors en general a tots els establiments de làmpares; en cas de no tenir-la demaneu-la a Montera, 10, Madrid.

Diumenge, un urbà observà que un subjecte sortia de la botiga del carrer de la Boqueria, 25, de Josep Jover, i com que no era de la casa, el va agafar, resultant que hi havia entrat, no se sap com, amb el propòsit de robar, propòsit que no va poder complir, ja que, segons l'amo de l'establiment, no mancava res.

El detingut, Isidre Gascas Arús, de 33 anys, sense domicili, va ésser portat a la detenció.

— Les ampelles de l'aigua mineral natural

Vichy Català
portien tots els distintius amb el nom de la S. A. Vichy Català.

A la Caixa d'Estalvis i Mont de Pietat de Barcelona, durant la present setmana, correspon presidir les operacions an qualitat de directors de torn:

A la Caixa i Mont de Pietat (Central), senyor baró de Purroy.

A la Sucursal núm. 1 (Padró), senyor marquès de Castellodors.

A la Sucursal núm. 2 (Sant Pere), don Joaquim de Pol.

A la Sucursal núm. 3 (Gràcia), don Guillem de Boladeres.

A la Sucursal núm. 4 (Sant Martí), senyor marquès de Vilallonga.

A la Sucursal núm. 5 (Sans), don Joaquim Maria d'Alós.

Xarop Osteogen Genové
Reconstituent ideal per als nens

La Secció de Propaganda i Excursions, de l'Ateneu Obrer del Districte Segon, Mercaders, 38 i 40, el vinent dijous, dia 10, farà una visita a la fàbrica de cervesa «La Bohemia». Lloc de reunió: la parada dels tramvies d'Horta, a tres quarts de nou del matí. El mateix dia, En Joan Ruiz i Porta, donarà una conferència amb projeccions, a les deu de la nit, a l'aseuatge social, sobre el tema «Dels temps que érem amos de casa nostra».

L'acte serà públic.

Gran Hotel Montagut
Temporada de 1 de juliol a 30 de setembre. Gran confort. Habitacions amb bany. Restaurant dirigit per un reputat «chef». Centre d'Excursions Pirineiques. Informes: Passeig de Gràcia, número 117, primer, 1.ª.

Banyes de RIBES
Relació dels objectes trobats i dipositats a la Majoria municipal. Una cartera de pell color marró, contenint documents a nom d'Enric Molina Cervera; un portamonedes de pell color marró, contenint metlles. Una bossa-moneder de pell color gris contenint metlles, dos mocadors i altres objectes; un clauer amb quatre clauetes; i una cadena amb un relleu, al semblar de plata, i un encañador automàtic; un moneder de seda, color fosc, contenint una targeta, a nom de Consol Casasús; un clauer amb dos «llavines» numerats; un clauer amb tres claus; una manillina negra; tres clauslligades amb una cinta vermella; una bossa de pell color fosc, contenint dos portamonedes petits de pell, un mirallet i centims; un bitllet del Banc d'Espanya; un clauer amb tres «llavines»; i un altre clauer amb vuit clauetes i un «llavin»; una cadena, segons sembla, de plata, amb cinc medalles de metall.

— Cendres majòlica a 175 pessetes i de cristall amb vistes de Barcelona, sols podran adquirir-les a les vauclletes de Lluís Inglada de la Rambla de les Flors, 8, i Ronda de Sant Antoni, 5.

La darrera reunió que celebrà el Consell Provincial de Foment, fou presidida per don Antoni Jansana, i en el despatx ordinari es donà comp-

te d'algunes comunicacions creuades amb diferents Consells, que demanen dades de la nostra ciutat, i d'altres cartes i oficios de don Manuel de Andrés, Foment del Treball Nacional, Uràlia, Associació de la Premsa Diària de Barcelona, enginyer en cap del Servei Agronòmic i Direcció General d'Agricultura.

Restà assabentat de la relació de pobles als quals s'ha tramès insecticida, seguint la campanya que sota la direcció de l'enginyer agrònom don Jaume Nonell, es practica per a combatre diverses plagues; es va acordar designar don Carles de Fontun, perquè porti la representació del Consell en el Congrés Agrícola que celebrarà a Soler la Federació Agrícola Catalana-Balear; visitar el senyor alcalde de Barcelona, perquè davant la crisi vinícola, l'Ajuntament suspengui la cobrança dels 10 cèntims per litre de vi que cobra en entrar a Barcelona; que passi a la Secció d'Agricultura el qüestionari que sobre crèdit agrícola, publica la «Gaceta» del dia 24 d'abril, perquè ho contesti, com més aviat millor, i finalment, després d'un atinat estudi i seren adreçament, s'aprova per unanimitat el dictamen donat, a l'expedient instat per la Comunitat de Regants de Santa Maria i Sant Esteve de Palautordera.

MANTEGA PER CUINA

LARDINA
Més fina de gust i més fàcilment digerible que el llard

Pot de 1/4 de quilo . ptes. 1
Pot de UN quilo . 3

Amb motiu del Congrés que la Federació Agrícola Catalana-Balear celebrarà a Soler,indrà loc el dijous, dia 21 de l'actual, un apat popular, al qual s'han convidat tots els Ajuntaments i Associacions Agrícoles, de la illa. De la península han anunciat llur representació alguns Ajuntaments. Consells de Foment i les més importants corporacions agrícoles. Fins el propiènt dia 12 hi ha temps per a inscriure's com a congressista.

- Adobs Espinàs
Químics i orgànics

ABANS DE COMPRAR VISITEU
les escaparates de la

SOMBRERERIA Lluch

RAMBLA DE CANALETES, 5

Necrològica

Aquest matí s'han celebrat, a l'església de la Casa Provincial de Caritat, solenns funerals en sufragi de l'ànima de la que fou virtuosa

dama Na Ramona Pez i Pons, vídua de Sirvent.

Les moltes amistats i coneixences de la difunta han testimonià el condol que els ha produït aquesta mort, unint-se a les pregàries de la família.

Fem present a aquesta el nostre més sentit condol i d'una manera especial al seu gendre, el digne diputat de Catalunya i excellent amic nostre, En Ramon Noguer i Comet.

De Societat

Ha estat demanada la mà de la senyora Encarnació Codorniu, per al jove En Francesc Riba Salleres.

Dissabte propassat, a la Basílica de Nstra Dna de la Mercè, jingueren lle les nces de la senyora Carm de Sicart i Vilar, amb el jove Robert de Mencos i Ezpeleta.

Va beneir la unió el reverend doctor Morera, beneficiat d'aquesta Catedral i foren padrins com de Sicart i la marquesa vídua del Amparo, actuant de testimoni per part de la núvia, el marquès de Marianao i En Joan de Sicart, i per part del nuvi, el marquès de l'Amparo i el comte de Guendulain.

Després de la religiosa cerimònia, es traslladarn els invitats a casa dels pares de la núvia, on fou servit un esplèndid apat.

Els nuvis, que han sortit cap a l'estranger, els desitgem moltes felicitats.

Per al jove En Didac de Leon, ha estat demanada la mà de la senyora Angeleta Rosal.

L'apat d'homenatge a Apoloni de Arolas, Yago-César de Salvador i Joaquim Cierro, celebrat el passat dissabte a la Reial Associació Colom-híola, resultà força interessant. El nombre de comensals fou molt crescut, tant, que diferents artistes, per deficiències del Restaurant, hagueren de desistir de romanre al local.

Es pronunciaren diferents brindis, que provocaren aplaudiments i alguns lamentables incidents.

Tots feren vots per la prosperitat de la revista de societat «Gran Mundo».

anuncia per a dintre de poc la boda de la senyora Rafaela Bosch i Labrés López amb don Felip d'Hurbe i Díaz Craso.

La Universitat

RESIDENCIA D'ALUMNES A L'ESCOLA NORMAL DE MESTRES DE BARCELONA

Vista la moció del Claustre de professors de l'Escola Normal de Mestres de Barcelona, sollicitant d'aquest ministeri la concessió d'una Residència d'alumnes aneja a la dita Escola;

S. M. e. I. R. (q. D. g.) ha tingut a bé accedir al demanat amb subjecció a les següents bases:

1.ª La Residència s'establirà en un local tancat a l'efecte, pel director de l'Escola Normal de Mestres de Barcelona, en nom d'aquest ministeri, prèvia la signatura de l'oportú contracte, el qual haurà de contenir les següents clausules:

2.ª A l'expressat local s'establirà la Residència, l'objecte de la qual és atendre a l'educació professional dels alumnes oficials de la dita Escola Normal, proporcionant-los un estatge econòmic i voltat d'un ambient de cultura propici per a l'estudi i per a despertar i aquilatar la vocació per a la carrera del Magisteri.

3.ª Un professor de l'Escola Normal de Mestres de Barcelona, nomenat per aquest ministeri a proposta del Claustre de professors de la dita Escola, amb la gratificació de 150 pessetes mensuals per cada mes que funcioni la Residència, exercirà el càrrec de rector de la dita Escola, en sa vida interior, però tots els altres professors auxiliars i ajudants de la dita Normal, col·laboraran, tant a les classes que els estiguin encomenades a l'Escola com a l'esmen-

tada Residència, per mitjà de conferències, lliçons extraordinàries, sales d'estudi, excursions i tots els mitjans que a llur abast estiguin per augmentar la cultura i desenvolupar la cultura cívica i professional dels residents.

6.ª El règim que s'ha d'observar en la vida dels residents és el de major llibertat i tolerància, dintre els principis d'una bona educació.

7.ª Per a ésser admes com a resident es precisa haver estat aprovat en examen d'ingrés a una Escola Normal de Mestres, i estar matriculat com alumne oficial de la de Barcelona.

Les admissions les farà el rector de la Residència, el qual s'informarà de la conducta del sol·licitant i podrà rebutjar-la sense ulterior recurs.

La pensió de cada alumne serà de 150 pessetes mensuals de les quals 75 seran abonades per endavant per la família de l'alumne i les altres 75 per l'Estat, amb càrrec al crèdit que es consignarà al capítol cinquè, article quart, concepte 11 del pressupost d'aquest ministeri.

La Residència funcionarà des del primer d'octubre fins al 31 de maig.

10. El nombre màxim de residents que podrà ésser admes serà, per ara, el de 20.

11. El rector formarà així que sigui nomenat, un pressupost de despeses i un projecte de reglament del règim interior, el qual haurà d'elevat a aquesta Direcció general per a la seva aprovació.

12. Els cabals amb que ha de comptar la Residència seran:

a) Les quotes dels alumnes.

b) La subvenció que per aquest ministeri se li assignarà amb càrrec al capítol cinquè, article quart, concepte 11 del pressupost del dit ministeri, fins a 30.000 pessetes anyals.

c) Els donatius de les entitats i particulars.

Municipi
ARBITRI PER OCUPACIO

El Negociat municipal d'Ingressos fa avinent que en el vigent pressupost municipal figuren els conceptes que s'expressen a continuació, pr ocupació de la via pública amb motiu d'exercir en aquesta alguna indústria:

Cira-botes ambulants, amb la xapa o contrasenya, 18 pessetes a l'any; fotografis ambulants, amb la xapa o contrasenya, 40 pessetes a l'any; esmolets ambulants, amb la xapa o contrasenya, 12 pessetes a l'any; drapaires ambulants, amb la xapa o contrasenya, amb carro, 36 pessetes a l'any; sense carro, 12 pessetes a l'any; portadors de gèneros dels mercats centrals, amb la xapa, reglament i tarifa 12 pessetes anyals; canals, amb la xapa, i reglament i tarifa, 18 pessetes anyals; quota anual per als ja autoritzats, amb la xapa, que es canvià anualment, 10 pessetes.

Respecte els quals regeix la següent tarifa: Els ocupants indicats hauran d'obstenir en lloc visible la xapa o contrasenya que se'ls farà remesa en efectuar el pagament dels corresponents drets.

La qual cosa es fa públic per a general coneixement i en especial dels interessats, els quals, fins al dia 22 del corrent inclús, s'hauran de presentar a l'Oficina del grup quart del Negociat d'Ingressos (Bellafila, 3, principal), de deu a dotze del matí, per a proveir-se de la indicada contrasenya, prèvi pagament dels drets, fent-los avinent que en cas de no ostentar l'esmentada placa o contrasenya, se'ls privarà de l'exercici de les expressades indústries a la via pública, sense perjudici de les altres sancions que corresponguin.

VENDA DE PARCEL·LES

Al despatx de l'Alcaldia han estat signades les escriptures de venda d'una parcel·la procedent de la Riera de Malla, a la Societat Catalana General de Crèdit en Liquidació, i de pagament del segon termini d'adquisició de les finques de l'illa pròxima a la Sagrada Família, als senyors Batlle i altres.

Foren autoritzades respectivament, pels senyors Borràs d'Espau i Marín.

L'ACTUACIO CIVIL

Diumenge, al migdia, els individus que componen el «Comitè d'Actuació Civil», el qual ha vingut sostenint una campanya contra el terrorisme durant les últimes setmanes, acudiran a les Cases Consistorials amb l'objecte de presentar a l'Alcalde unes conclusions, de les quals se'n va fer càrrec el cap superior de la guàrdia urbana, per trobar-se fora el senyor marquès d'Alfons, tota vegada que havent l'autoritat governativa suspès el miting i manifestació que havien de presentar aquelles conclusions, de la qual cosa havia estat avisat, va creure que no tindria lloc en virtut de la dita suspensió, assabentant-se, tan sols, en arribar al seu domicili per una carta allí rebuda aquell matí, que sense prèvia celebració de cap acte els individus del dit Comitè anirien a l'Ajuntament per a fer remesa d'unes conclusions.

VISITA

Ha complimentat a l'Alcalde el vice-rector de la Universitat de Saragossa, don Antoni de Gregorio Rocasolano, el qual ha vingut a Barcelona per a donar un curs sobre coloides.

La màquina per a calcular

“BRUNSVIGA”

suprimeix en absolut la fatiga cerebral

La més antiga per la seva història

La més moderna per la seva perfecció

Representant exclusiu: **Venanci Guillamet Vergara, 1, i Balmes, 2. Barcelona**

VIDA COMERCIAL

MERCAT DE BARCELONA

Dià 28 d'abril de 1923

Col·lecció setmanal dels preus corrents de cereals i altres articles facilitada per la Junta Sindical del Col·legi d'Agents de Canvi i Borsa de la Plaça de Barcelona:

Blat Canadès de Castella, de 4430 a 5500 pessetes els 100 quilos sobre vago d'origen.

Blat d'Extremadura, a 43 pessetes els 100 quilos sobre vago d'origen.

Promedi del preu del blat de Castella, a 4472 pessetes.

Farines: Elaboració per cilindres: Extra blanca número 1, de 6350 a 65 pessetes els 100 quilos; supèrflua blanca número 2, de 57 a 61; entera, de 60 a 62; segones, de 35 a 3825; tercers, a 30; quarts, de 27 a 29; extra força número 1, de 75 a 105; segones, de 3580 a 36; tercers, de 30 a 3025; quarts, de 2950 a 30.

Arros: Benlloch zero, a 5760 pessetes els 100 quilos; Benlloch flor, de 60 a 63; Benlloch selecte, de 63 a 65; Benlloch matissat, de 63 a 65; bomba pur corrent, de 95 a 105; bomba pur superior, de 113 a 121.

Garrofes: de Vinarop, de 1904 (velles) a 2120 (noves) pessetes els 100 quilos; roges, a 1755; de Mallorca, a 1547; d'Elvissa, a 1547; de Tarragona, de 1906 (velles), a 2083 (noves); de València, a 1904; de Xipre, a 2302; de Gandia, a 2202.

Despulls: de segó, a 607 pessetes els 100 quilos; segonet, a 625; segonet menut, a 633.

Escalola: de Sevilla, a 65 pessetes els 100 quilos; estranger, de 33 a 55 pessetes.

Civada: d'Extremadura, de 3050 a 3750 pessetes els 100 quilos; de la Manxa, de 3650 a 3750.

Veces: de Navarra, a 70 pessetes els 100 quilos; de Calat, de 51 a 53; de Malaga rodones, de 52 a 53 pessetes; idem castellanes, a 52.

Ondi: d'Extremadura, de 38 a 3850 pessetes els 100 quilos; dels Estats Units, de 3850 a 38; del Plata, de 3650 a 37.

Faves: d'Extremadura, de 52 a 54 pessetes els 100 quilos; del Marroc, de 50 a 5050; de Mallorca, de 52 a 54; valencianes noves, de 52 a 54; de Mahé, de 70 a 75.

Favons: de Sevilla, de 50 a 52 pessetes els 100 quilos; de Xerec, de 52 a 53.

Morroc: del Plata disponible, de 5050 a 51 pessetes els 100 quilos; idem Yellow American 2, disponible, de 31 a 3125.

Mil·li de la comarca, de 45 a 46 pessetes els 100 quilos.

Erps del país, de 46 a 47 pessetes els 100 quilos.

Llavor de canem de l'estranger, a 58 pessetes els 100 quilos.

Cigrons: d'Andalusia blancs, de 46 a 90 pessetes els 100 quilos segons número; idem idem pelons, de 60 a 90 pessetes segons número; idem idem alfarnats, de 70 a 110 pessetes segons número; idem moruns número 30, de 58 a 60; idem idem moruns número 29, de 56 a 57; idem idem número 28, de 42 a 44.

Mongetes: de València del Pinet noves, de 78 a 81 pessetes els 100 quilos; amonquillina noves, de 73 a 75; tranquillon noves, de 75 a 78; de Castella noves, de 112 a 115; de la comarca noves, de 71 a 73; cocorrosses de Castella noves, de 79 a 80; de Mallorca noves, de 84 a 86; de Galatz noves, de 60 a 62; del Japó velles, a 30; del Danubi velles, de 41 a 42; de Xile velles, a 23.

Fesolats: estrangers, de 63 a 65 pessetes els 100 quilos; de Castella, de 70 a 73.

Llenties, de 105 a 120 pessetes els 100 quilos.

Guixes, de 47 a 48 pessetes els 100 quilos.

Nota. — Els preus s'entenen sense drets de consums, posada la mercaderia sobre els carros, per compte del venedor, llevat dels preus caf.

ADORS

Dià 5 de maig de 1923.

(Informació de la casa J. Espinas, de Barcelona)

Superfosfat d'os de mig a 1 per 100 azot i 1820 d'acid fosfòric, a 15 pessetes els 100 quilos, a la fabrica.

Superfosfat de calc mineral 1820 per 100 d'acid fosfòric soluble, a 13 pessetes els 100 quilos, sense envàs.

Superfosfat de calc mineral 1618 per 100 d'acid fosfòric soluble, a 12 pessetes els 100 quilos, mínimum deu tones sense envàs.

Superfosfat de calc mineral 1315 per 100 d'acid fosfòric soluble, a 10 pessetes els 100 quilos, mínimum deu tones sense envàs.

pessetes els 100 quilos, mínimum deu tones sense envàs.

Sulfat d'amoniac 20/21 per 100 azot, a 5350 pessetes els 100 quilos.

Nitrat de sosa 15/16 per 100 azot, a 44 pessetes els 100 quilos.

Sulfat de potassa 90/92 per 100, equivalent a 4950 per 100 de potassa pura, a 33 pessetes els 100 quilos.

Clorur de potassa 80/85 per 100, equivalent a 5051 per 100 de potassa pura, a 31 pessetes els 100 quilos.

Matèria orgànica còrnia natural 10/11 per 100 azot i 2/3 per 100 acid fosfòric a 40 pessetes els 100 quilos.

Nitrogena Sant Jordi 8/10 per 100 azot, a 25 pessetes el sac de 70 quilos.

Producte fosfatat Sant Jordi, a 60 pessetes els 100 quilos.

Sofres

Sofre en pols, a 13 pessetes el sac de 40 quilos.

Sofre -Extra fi-, a 15 pessetes el sac de 40 quilos.

Sofre sublimat (flor), a 20 pessetes el sac de 50 quilos.

Sofre precipitat (gris), a 9 pessetes el sac de 40 quilos.

Sofre en terrós, a 23 pessetes els 100 quilos.

Sofre en canó, a 48 pessetes els 100 quilos.

BACALLA

Dià 5 de maig de 1923.

Aquesta setmana ha arribat el vapor «Uno», amb 210 tones de bacalla d'Islandia.

Tambo ha arribat el vapor «Alcantar», amb 22 caixes de 100 quilos de bacalla d'Islandia.

Per al consum es cotizen els següents preus:

Bacalla llibre superior, a 78 pessetes els 40 quilos.

Bacalla llibre de primera, a 74 pessetes els 40 quilos.

Bacalla llibre de segona, a 70 pessetes els 40 quilos.

Bacalla d'Islandia superior, a 70 pessetes els 40 quilos.

Bacalla d'Islandia de primera, a 68 pessetes els 40 quilos.

Tripes de bacalla, a 350 pessetes els 40 quilos.

Peixopala, a 78 pessetes els 40 quilos.

FRUITES I LLEGUMS DEL PAIS

Dià 5 de maig de 1923.

(Informació de la casa Miquel Valls i Salvadó)

Ametlles amb closca molla, a 140 pessetes els 100 quilos; idem amb closca forta, a 70 pessetes; idem Mallorca escollida, a 290; idem propietari de primera sense closca, a 270 pessetes.

Escalola de Sevilla, a 58 pessetes els 100 quilos.

Mongetes blanques: de Mallorca, a 88 pessetes els 100 quilos.

Mongetes de color de Castella, a 85 pessetes els 100 quilos.

Matafaluga en gra de Castella, a 385 pessetes els 100 quilos; idem de la Manxa, a 310.

Veces de Sevilla, a 55 pessetes els 100 quilos.

Arros bomba flor, a 115 pessetes els 100 quilos; bomba número 12, a 110; amonquill número 10, a 62; amonquill número 2, a 60; selecte, a 65; farina d'arros, a 43; glaci, a 66.

Avellanes: negreta escollida, a 80 pessetes els 58 quilos; idem garbellades, a 72.

Cacauets: gra de l'estranger, a 90 pessetes els 100 quilos; dos grans roigs, de 75 a 80; tres grans, de 85 a 90 pessetes.

Comi, a 425 pessetes els 100 quilos.

Xurles garbellades, a 100 pessetes els 100 quilos; idem collir, a 95.

Cigrons: de Xerec, a 112 pessetes els 100 quilos; idem Xerec número 1, a 117; idem Xerec número 2, a 113; Mazagan, números 29-30, a 65; pelons número 4, a 60; especials, a 85 pessetes.

Llenties dels pais, a 140 pessetes els 100 quilos.

Morroc del Plata, a 33 pessetes els 100 quilos.

Nous escollides, a 105 pessetes els 100 quilos.

Fances de Malaga, de 12 a 19 pessetes la caixa de 10 quilos.

FARRATGES

Dià 5 de maig de 1923.

Alfals d'Urgell de primera, a 2130 pessetes els 100 quilos estació de Barcelona.

Alfals d'Urgell primera, a 2150.

Alfals d'Urgell de segona, a 1630 pessetes.

Palla d'Urgell, de 1230 pessetes.

Palla del país, a 1250 pessetes.

Palla curta d'Aragó, a 11 pessetes.

Palla Puig per a embalatges, a 1150 pessetes.

Palla per a embalar mantes, a 1150 pessetes.

MINI D'ALUMINI

Dià 5 de maig de 1923.

En pols de color natural, a 150 pessetes els 100 quilos.

En pasta de colors grisos, a 350 pessetes els 100 quilos.

CACAUS

Dià 5 de maig de 1923.

La nota de la setmana és l'arranjament que s'ha establert entre un grup d'agricultors de Fernando Poo.

Tenim esperança que una unió ben definida, estreta i que intervingues en lo essencial del compliment del contracte, podria ésser molt eficaz en l'essència del compliment del Fernando Poo, que prou necessitada n'està. Malauradament, entenem que la Unió d'Agricultors, tal com s'ha fet ha de tenir un resultat no millor que el que porta la ruptura del consorci anterior.

El mercat continua completament encalimat i quasi no es fa res aquí, i a l'estranger tampoc.

Els preus segueixen sense variació. Aquesta setmana no hi ha hagut cap importació d'oli.

Cotitzem els mateixos preus de la setmana passada, o sigui:

Fernando Poo extra, a 310 pessetes el quilo.

Fernando Poo superior, a 305 pessetes el quilo.

Fernando Poo corrent-bo, a 3 pessetes el quilo.

Fernando Poo corrent baix, a 285 pessetes el quilo.

Guinequil Arriba superior collita, a 390 pessetes el quilo.

Caracas extra pintat, a 430 pessetes el quilo.

Caracas corrent natural, a 390 pessetes el quilo.

Aquests preus s'entenen per quilo net i drets de Duana pagats.

ZENG, PLOM ALBAI, MINI, ESTANY

Dià 5 de maig de 1923.

Els preus que regeixen són els següents:

Zeng: En lingots de primera

fosca, a 150

En lingots refinats, a 180

Xapes número 5, a 205

Xapes número 6, a 195

Xapes número 7, a 185

Xapes números 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, a 170

Planxes ondulades números 13 i 14, a 170

Planxes per a setinar paper, a 207

Planxes per a calderes de vapor, a 180

Discos i tires per a gibralls, a 242

Claus de zeng, a 235

Zengs amb especial per a piles Leclanché, a 255

Piom: Tubs de piom pur de 6 a endavant, a 115

Tubs de piom pur de 10 m/m. 2, 3 1/2, 3 1/4 i 4 m/m, a 115

Planxa de piom pur de 1, 1 1/2, 8 m/m, a 115

Mini: Pur de piom en barrils de 50 quilos net, a 135

Pur de piom en barrils de 100 quilos net, a 135

Pur de piom en barrils de 200 quilos net, a 135

Albataides: Pur en barrils de 150 quilos i 250 quilos net, a 160

Estany, a 630

OLIS

Dià 5 de maig de 1923.

(Associació Gremial de Negociants d'Oli de Barcelona)

Oli d'oliva

Corrent bo (44 duros carga), a 195/65 pessetes els 100 quilos.

Corrent superior (45 duros carga), a 200 pessetes els 100 quilos.

Classe fina, (51 duros carga), a 230/43 pessetes els 100 quilos.

Classe fina extra (59 duros carga), a 265/21 pessetes els 100 quilos.

Mercat sottingut, amb tendència a l'alça.

Oli de pinyola

De color verd de primera, de 104/34 a 108/69 pessetes els 100 quilos.

Groc de primera, de 113/04 a 117/39 pessetes els 100 quilos.

Groc de segona, de 108/69 a 113/04 pessetes els 100 quilos.

(Sense envasos.)

Preus fermes

Oli de coco

Blanc (amb envàs), a 165 pessetes els 100 quilos.

Cochin, a 210 pessetes els 100 quilos.

Palma, a 190 pessetes els 100 quilos.

Sense variació en els preus

Oli de linosa

Cru, a 180 pessetes els 100 quilos.

Cuit, a 188 pessetes els 100 quilos.

Incolor, a 210 pessetes els 100 quilos.

En caixes, vuit pessetes més els 100 quilos.

Mercat estacional

Oli de cacauet

Corrent (comestible, amb envàs), a 165 pessetes els 100 quilos.

Refinat (industrial, sense envàs), a 185 pessetes els 100 quilos.

Amb escasses operacions, sent-se la tramesa d'operacions pendents.

Arribades de la setmana

Han arribat a l'estació del Morrot set vagons d'oli andalús i 83 vagons del país.

Han quedat a l'estació 66 vagons d'oli.

Per mar han arribat 38 vagons d'oli andalús.

MERCAT VINICOLA DE BARCELONA

Dià 5 de maig de 1923.

(Informació facilitada per l'Associació de Magatzemistes i Exportadors de vins de Barcelona.)

Preus per grau i hectolitre i mercaderia posada al celler del col·lector:

Penedès: blanc, a 165 pessetes; negre, a 165.

Camp de Tarragona: blanc, a 175 pessetes; negre, a 175.

Conca de Barberà: blanc, a 150; negre, a 150.

Priorat: negre, a 2 pessetes.

Vilanova i Geltrú: negre, a 175 pessetes.

Igalada: negre, a 165 pessetes.

Martorell: blanc, a 2 pessetes.

Manxa: blanc, a 2 pessetes.

Alacant: negre, a 225 pessetes.

Mistela blanca, a 275 pessetes.

Mistela negra, a 275 pessetes.

Moscatal, a 4 pessetes.

Preus fermes.

(Prohibida la reproducció al no s'esmenta la procedència.)

NOTICIES DE L'ESTRANGER

Butlletí internacional

7 de maig de 1923

L'ACTITUD D'ITALIA

Comentàvem dissabte l'actitud d'Anglaterra favorable a prendre com a base de discussió les proposicions alemanyes, tot i considerant-les inacceptables en llur forma actual. Els telegrams d'avui diuen que el govern italià tampoc és partidari de rebutjar aquestes proposicions en absolut, malgrat considerar-les insuficients. Sembla, doncs, que Anglaterra i Itàlia coincidiran en creure que França i Bèlgica han actuat amb massa precipitació en rebutjar incondicionalment i definitivament les proposicions alemanyes.

El govern anglès creu que constitueix una equivocació contestar separadament la nota que Alemanya ha adreçat a totes les Potències aliades. Precisament un dels objectius d'Alemanya és dividir els aliats, la conducta seguida per França i Bèlgica, contestant directament la nota del Reich, sense posar-se abans d'acord amb les altres Potències aliades, produirà inevitablement alguna divergència d'expressió en les respostes. Així resta esmorteïda la idea de la continuïtat de l'Entesa. Sembla, però, que França i Bèlgica no ho reconeixen així i actuaran diplomàticament amb la mateixa independència que envairen i ocuparen militarment el Ruhr.

En aquestes circumstàncies interessantíssimes de la política europea es produeix la visita dels reis d'Anglaterra a Roma. Fa vint anys que el Rei Eduard VII visità la capital d'Itàlia. No és temerari afirmar que aquella visita preparà els esdeveniments que separaren Itàlia de la Triple Aliança i la varen empenyer finalment al costat de les altres Potències aliades contra els Imperis centrals. La visita d'ara podrà també tenir conseqüències polítiques.

Durant llurs campanyes de propaganda, Mussolini i el feixisme han atacat alguna volta la preponderància i l'hegemonia anglesa en el Mediterrani, que volien convertir en un llac italià. Però Mussolini ha demostrat la seva aptitud per a les tasques efectives del govern, s'entendria harmonitzar immediatament els ideals que predicà, i representa, amb la realitat viva. I, lluny d'adoptar una política antibritànica, ha procurat entendre's amb Anglaterra, en condicions d'igualtat. Així ha sigut possible arribar al moment actual de coincidència entre la més vella i la més jove de les grans Potències (*the oldest and the youngest of the Great Powers*), segons la frase encertada del *Times* londinenc.

Entra, doncs, la política europea en una nova fase, el desenvolupament ulterior de la qual en les seves relacions amb l'aventura del Ruhr pot ésser interessantíssim.

JOAQUIM PELLICENA I CAMACHO

Els reis d'Espanya a Bèlgica

Ipres, 7.—L'estada dels sobirans espanyols en aquesta ciutat revestí tot el caràcter d'una plàcida visita a la sepultura del príncep de Battenberg. El burgmestre acompanyà els sobirans al cementiri comunal i després a la catedral.

Abans de marxar de la població visitaren la tomba dels herois de 1914 i signaren en el llibre d'or de l'Ajuntament.

El tren reial sortí a les 14.30.—Havies.

Brussel·les, 7.—L'acomodament fet per la població als reis d'Espanya fou una delirant manifestació que deixà inesborrable record a tots els que la presenciaren. L'estació del Nord estava profundament guarnida amb banderes espanyoles i belgues i plantes ornamentals. Davant d'una enorme multitud arribà la comitiva reial a les onze. En la sala d'honor foren saludats pel burgmestre de Brussel·les, senyor Max, i altres burgmestres de les ciutats i províncies de Bèlgica. Estaven també presents el personal de l'ambaixada i les dames de la colònia espanyola que oferiren a la reina una magnífica cistella de flors guarnida amb els colors nacionals.

Quan els reis arribaren a l'andana foren acompanyats amb entusiasme manifestacions per part del públic que omplia l'estació. Els monarques espanyols estrenyeren la mà un per un als individus de la colònia espanyola, autoritats i personalitats que havien sortit a acompanyar-los, renovant-los el testimoni del seu agraïment per la brillant acollida que els ha estat dispensada a Bèlgica.

Després els monarques d'ambdós països s'acomodaren afeciosament sentant-se a les gaires i pujant al tren en mig d'entusiastes ovacions. L'acomodament oferí un espectacle indescriptible i altament emocionant, donant el poble constantment mostres d'un gran entusiasme i proves d'un gran afecte als monarques espanyols.

Quan el tren començà la marxa, la Reina donya Victòria, des de la finestra tirava peïtons, molt graciosament, a la multitud. Don Alfons agitava les mans en un gest afectuós.

tedral, a la qual es dirigiren a peu des de l'Ajuntament, essent ovacionats amb veritable entusiasme per la multitud que s'apinyava a la plaça. Aquesta estava ricament guarnida.

Al temple s'havien congregat nombroses persones.

Els monarques i llurs acompanyants foren rebuts al portic pel degà que pronuncià breus frases saludant els Reis i donant-los la benvinguda.

Després, i mentre els cors, acompanyats pels grans orgues de l'església, entonaven cànecs litúrgics, els sobirans feren llur entrada al temple, començant la visita per la capella del Santíssim Sacrament.

Després de resar breus moments, signaren en el Llibre d'or i visitaren l'altar major i les altres capelles.

La multitud, que omplia per complet les imles nous de l'església, salutà respectuosament als sobirans espanyols, els quals abandonaren el temple acabada la visita, essent acompanyats pel degà, i renovant-se en sortir les aclamacions i visques per part de la multitud congregada a la plaça.

Abans de sortir d'Anvers, els monarques es dirigiren al port, on embarcaren altra vegada en el vapor «Torpille», amb l'objecte de visitar detingudament les instal·lacions marítimes, guiat pels enginyers.

Després desembarcaren a la darsena i muntaren en el tren reial que sortí immediatament cap a Brussel·les.

Els sobirans foren acompanyats amb identiques mostres d'entusiasme que a l'arribada, i marxaren molt satisfets de l'acollida veritablement triomfal que els ha tributat el poble d'Anvers.—Havies.

Brussel·les, 6.—Els sobirans oïren aquest matí, missa de deu a l'església de Sant Jaume, parroquia reial.

A les onze del matí marxaran, per

l'estació del Nord, amb direcció a Iprés.

La visita a aquesta població la faran guardant rigorosament incògnit.

La Reina donya Victòria visitarà la tomba del seu germà el príncep de Battenberg i les dels altres que moriren durant la guerra.

En marxar d'Iprés, els sobirans entraran en territori francès per Hazebrouck.—Havies.

Epidèmies al Caire

El Caire, 6.—Es registra una recrudescència de la pesta bubònica i de la pesta Neumònica.—Havies.

Les finances alemanyes

Berlín, 6.—Es deu flotant des del mes de gener fins al 3 d'embre inclutiu ascendeix a 1.481 mil milions.

Els ingressos han estat de 1.700 mil milions.—Havies.

Protesta de França contra Turquia

Constantinoble, 5.—L'Alt Comissari Interi francès senyor Jesse Currely es proposa visitar el representant del Govern d'Angora, Adnan Bey, per a protestar contra el fet d'haver estat obertes per ordre de les autoritats turques d'Esquima les caixes de cadells trobades en les runes de les cases de banca franceses, que foren entrades quan es retiraren les tropes aliades i tornaren a entrar allí les forces kemalistes.—Havies.

Constantinoble, 6.—Les autoritats turques es proposen segellar les caixes fortes i els llibres de comptabilitat del Banc d'Atenes a Constantinoble.

Avui han entrat les dites autoritats en dos Bancs francesos.—Havies.

Esquima, 6.—Ahir celebraren una llarga entrevista els alts comissaris aliats en aquesta població.—Havies.

Constantinoble, 7.—Els Alts Comissaris aliats han celebrat una entrevista en la qual s'ocuparen dels incidents que han tingut lloc al Banc d'Atenes en aquesta capital.

Acordaren comunicar l'ocorregut a llurs respectius Governos.—Havies.

Constantinoble, 6.—Adnan Bey ha celebrat una entrevista amb l'encarregat de Negocis de França, declarant que Turquia no està animada de la cap hostilitat cap a França, i que en l'actualitat procedeix simplement a la dislocació de les seves tropes, amb l'objecte de restablir l'exercit en peu de pau.

Adnan Bey criticà l'actitud de França, en el que es refereix a l'acord d'Angora.—Havies.

Londres, 7.—El «Daily Mail» publica un despatx de Constantinoble dient que les autoritats kemalistes s'han incautat de tot el numerari i dipòsits de particulars que hi havia en dues sucursals del Banc d'Atenes, de Constantinoble.—Havies.

Nonell Germans

CANVI — VALORS — CUPONS

Rambla del Centre, 16

Fills de F. Mas Sardà

20, Rambla del Centre, 20

VALORS — CANVI — CUPONS

BORSA DE BARCELONA

7 de maig de 1923

COTITZACIO UNICA DEL CÒL·LEGI D'AGENTS DE CANVI I BORSA I EL MERCAT LLIURE DE VALORS

VALORS A TERME. — Al matí, a la Sala de Contractacions del Casino Mercantil, a fi de mes: Es fa de Nords a 73'60 i a 73'55, d'Alcants a 73'35, Algües a 126'35 i a 126'25, i Filipines de 221'00 a 221'25.
A la tarda, a la Casa Llotja: Nords de 73'60 a 73'65 i a 73'60, Alcants a 73'40, Orenses de 17'50 a 17'60 i a 17'50, Colònia de 69'75 a 69'85 i a 69'75, Docs de 17'00 a 17'70, Algües de 126'15 a 127'25, Automòbils a 121'50, Filipines de 223'00 a 224'50, Plates a 47'25, Gran Metropolita de 153'50 a 152'50 i a 153'00, i Madrilena de Tramvies a 91'75.
Darrera sessió. — Al Casino Mercantil, de des quarts de cinc a les cinc de la tarda, a fi de mes: Es fa de Nords a 73'60 i a 73'65, Alcants a 73'35, i Madrilena de Tramvies a 91'50.

DIFERENCIES DE LES OPERACIONS A TERME

De la del matí, a la de les cinc de la tarda d'avui, es puja 0'10 de Nords, i no hi ha variació d'Alcants.

COTITZACIO DE MONEDES ESTRANGERES

Francs, 43'45; suïssos, 118'60; belgues, 37'40; lliures, 30'39; liras, 32'15; dolars, 6'56; marcs, 0'02, i coronas 0'015.

AL COMPTAT. COTITZACIO DE VALORS NO INSCRITS ENCARA EN EL BUTLLETÍ OFICIAL

Barcelona Traction and Light Power 7 1/2%, «1921», a 100'50.
Barcelona Traction and Light Power 7 1/2%, prei., a 109'00.
Balears de Navegació 4 1/2%, a 35'00.
Companya Espanyola de Colonització 6 1/2%, a 86'50.
Foment d'Obres i Construccions 6 1/2%, a 94'35.
Municipis de l'Exposició 6 per 100, a 99'65 i 99'75.

Grans Molins Bascos 6 1/2%, a 93'50.
Mines de Potassa de Soria 7 1/2%, a 99'00.
Gran Metropolita 6 1/2%, a 99'75.
General Tramvies de Barcelona 6 1/2%, a 101'50.
Hotel Ritz 7 1/2%, a 94'00.
Ajuntament de Sevilla 6 1/2%, a 95'35.

(Reproducció del Butlletí Oficial)

Canvis estrangers	Ajuntaments i Diputacions	Alcants i hipoteca	Regadius Llevant 6 1/2%
París, xec.	43'45	73'60	92'75
Londres, xec.	33'39	73'65	97'05
Berlín, xec.	0'02	73'70	110'00
Viena, xec.	0'05	73'75	92'70
Roma, xec.	32'15	73'80	
Ginebra, xec.	37'40	73'85	
Zurich, xec.	118'60	73'90	
New York, xec.	6'55	73'95	
		74'00	
		74'05	
		74'10	
		74'15	
		74'20	
		74'25	
		74'30	
		74'35	
		74'40	
		74'45	
		74'50	
		74'55	
		75'00	
		75'05	
		75'10	
		75'15	
		75'20	
		75'25	
		75'30	
		75'35	
		75'40	
		75'45	
		75'50	
		75'55	
		76'00	
		76'05	
		76'10	
		76'15	
		76'20	
		76'25	
		76'30	
		76'35	
		76'40	
		76'45	
		76'50	
		76'55	
		77'00	
		77'05	
		77'10	
		77'15	
		77'20	
		77'25	
		77'30	
		77'35	
		77'40	
		77'45	
		77'50	
		77'55	
		78'00	
		78'05	
		78'10	
		78'15	
		78'20	
		78'25	
		78'30	
		78'35	
		78'40	
		78'45	
		78'50	
		78'55	
		79'00	
		79'05	
		79'10	
		79'15	
		79'20	
		79'25	
		79'30	
		79'35	
		79'40	
		79'45	
		79'50	
		79'55	
		80'00	
		80'05	
		80'10	
		80'15	
		80'20	
		80'25	
		80'30	
		80'35	
		80'40	
		80'45	
		80'50	
		80'55	
		81'00	
		81'05	
		81'10	
		81'15	
		81'20	
		81'25	
		81'30	
		81'35	
		81'40	
		81'45	
		81'50	
		81'55	
		82'00	
		82'05	
		82'10	
		82'15	
		82'20	
		82'25	
		82'30	
		82'35	
		82'40	
		82'45	
		82'50	
		82'55	
		83'00	
		83'05	
		83'10	
		83'15	
		83'20	
		83'25	
		83'30	
		83'35	
		83'40	
		83'45	
		83'50	
		83'55	
		84'00	
		84'05	
		84'10	
		84'15	
		84'20	
		84'25	
		84'30	
		84'35	
		84'40	
		84'45	
		84'50	
		84'55	
		85'00	
		85'05	
		85'10	
		85'15	
		85'20	
		85'25	
		85'30	
		85'35	
		85'40	
		85'45	
		85'50	
		85'55	
		86'00	
		86'05	
		86'10	
		86'15	
		86'20	
		86'25	
		86'30	
		86'35	
		86'40	
		86'45	
		86'50	
		86'55	
		87'00	
		87'05	
		87'10	
		87'15	
		87'20	
		87'25	
		87'30	
		87'35	
		87'40	
		87'45	
		87'50	
		87'55	
		88'00	
		88'05	
		88'10	
		88'15	
		88'20	
		88'25	
		88'30	
		88'35	
		88'40	
		88'45	
		88'50	
		88'55	
		89'00	
		89'05	
		89'10	
		89'15	
		89'20	
		89'25	
		89'30	
		89'35	
		89'40	
		89'45	
		89'50	
		89'55	
		90'00	
		90'05	
		90'10	
		90'15	
		90'20	
		90'25	
		90'30	
		90'35	
		90'40	
		90'45	
		90'50	
		90'55	
		91'00	
		91'05	
		91'10	
		91'15	
		91'20	
		91'25	
		91'30	

Trets a la Rambla

La situació anormal que travessa Barcelona, sota el pes feixuc i continu de la ineptitud dels governs centralistes i llurs representants a la capital de Catalunya, va tenir diumenge una concreció tràgica en la batalla de la Rambla, a quarts de dues de la tarda, quan la nostra via sacra era plena de ciutadans pacífics que passejaven tranquil·lament.

La imprevisió de la policia i la forma com fou dissolta la manifestació agreujaren el fet, ja prou significatiu. És evident que si la policia volia dissoldre la manifestació no havia d'esperar a fer-ho, precisament, a la Rambla, i a l'hora de major concurrència, sense cap mena de consideració a les criatures ni a les dones que omplien el passeig.

Aquest sagrant episodi demostra que persisteix la inseguretat dels ciutadans de Barcelona i que el poder públic, per incapacitat, segueix lliurant la nostra urbs a totes les improvisacions de l'atzar i a totes les escomeses de l'anarquia.

Es que hi ha a Madrid algú interessat en mantenir a Barcelona aquest estat crònic d'inquietud i violència? Ja hem notat altres cops — i cal repetir-ho — que aquest joc és un joc molt perillós. Durant els cinc histres d'actuació del catalanisme, els governs de Madrid han intentat diverses vegades oposar a l'embranchida alliberadora del nacionalisme els moviments passionals produïts pels esclats revolucionaris o anàrquics. Aquelles folles temptatives, però, no aconseguiren deturar la marxa segura i ferma del catalanisme. En canvi, més d'una vegada, les espurnes d'aquell foc atiat tan imprudentment a la nostra urbs produïren tràgics esclats a Madrid, a Saragossa o a altres ciutats de les terres d'Espanya.

Es repetirà ara la mateixa maniobra? La passivitat del govern davant l'endèmia terrorista podria fer-ho sospitar. La memòria viva, però, del fracàs repetit d'aquests procediments, i de les vegades que els estats anàrquics consentits pel poder públic a Catalunya han produït la bomba del carrer Major de Madrid, o la sublevació de la caserna del Carme a Saragossa o l'assassinat d'En Dato, per a no evocar sinó els exemples més colpidors, sembla que hauria de convèncer tothom de la insensatesa de jugar amb foc.

Barcelona, mentrestant, segueix lliurada a tota mena de violències destructores i eixorques. Els trets que diumenge ressonaren a la Rambla i la sang que hi fou vessada ens recorden a tots la tràgica realitat de la nostra situació.

El tiroteig de diumenge

12 ferits i molts contusos

Com recordarà el lector, el governador civil va suspendre la manifestació projectada a la plaça de Catalunya pel títol del Comitè d'Acció Civil contra el terrorisme.

Els organitzadors persistien en celebrar-la i un diari del diumenge al matí excitava el poble a acudir, no a la plaça de Catalunya, sinó a la de Sant Jaume, perquè la finalitat de la manifestació era posar en mans de l'alcalde les conclusions acordades en els mitjans anteriors.

A les dotze, s'havia congregat bastant gent a la plaça de Sant Jaume.

A la de Catalunya, l'autoritat havia fet situar nombroses forces de seguretat de cavalleria, a fi d'evitar la formació de grups.

Per la Rambla també s'hij notaven precaucions.

Entre dotze i una va presentar-se a la casa de la ciutat el Comitè organitzador i va demanar parlar amb l'alcalde. Els va rebre el senyor Ribé, el qual va dir que l'alcalde no hi era, perquè ningú li havia anunciat cap visita, ultra que els diaris havien anunciat la suspensió de la manifestació.

Els del Comitè van posar les conclusions a mans del senyor Ribé, qui va dir que les traslladaria a l'alcalde.

El Comitè, seguit de tots els grups reunits, es dirigiren pel carrer de Fernando, en manifestació, sentint-se crida de «visca l'anarquia», «abajo el somatén» «viva el Sindicato Unico».

Els pacífics passejants de l'esmentat carrer, van retirar-se tot egunt, sentint aquesta mena de crits.

Prop de la Rambla, una secció de seguretat va intimar els manifestants que es dissolguessin, però ells no van fer cas de la intimació, van passar per entre els policies i van continuar Rambla d'munt repetint els crits esmentats.

Spvia i amais avis a les forces de la plaça de Catalunya i aquestes, en gran nombre, van baixar per a barrar el pas a la manifestació.

Manifestants i policia van trobar-se davant del carrer de la Canuda. No se sap ben bé què va passar. Van

sonar dos trets. La nota oficial diu que van ésser disparats pels manifestants contra la força pública. Els manifestants deien que era la força la que havia disparat primer.

El gert és que als dos trets seguien dos tocs d'atenció i altres trets, disparats aquesta vegada pels agents, i a continuació, una tremenda embatada a cops de sabre.

La gent — la Rambla era plena en la dita hora de passejants — fugien en totes direccions, i els agents, sense distingir entre manifestants i passejants, pegaven a tothom qui trobaven.

Molta gent es va refugiar a Betlem. Els agents van obligar tots els que s'havien apilotat entre la porta i el cancell, i un cop fora, repartiren cops de sabre a desdir. Un senyor que anava amb un nen a coll, va ésser tirat a terra a cops.

No cal dir que la manifestació es va dissoldre.

Resultaren dos guardies i deu o dotze manifestants i transeünts ferits.

De les resultes hi hagué ferits que foren curats als llocs següents:

Al dispensari de l'Hospital de la Santa Creu:

Antoni Martí Banchs, de 25 anys, electricista, ferida de bala al pit, greu.

Jaume Abadía Esteruelas, de 30 anys, ferida de bala al ventre, greu.

Marta García, de 43 anys, soltera, ferida de bala que afecta els dos ulls, pronòstic reservat.

Al dispensari del carrer de Barcelona:

Ramon Agud, de 21 anys, ferides al clatell, de pronòstic reservat. Ingressà a l'Hospital de la Santa Creu.

Al dispensari del carrer de Sepúlveda:

Marian Oliveras Villacampa, de 33 anys, de Sant Esteve de Sesrovires, ferides de tall a la cara.

Grau Herrero Rius, de 25 anys, fractura d'alguns ossos de la mà esquerra.

Van ésser detinguts 18 individus, dels quals, 16, van ésser portats al jutjat.

A les cinc de la tarda, van anar al Govern civil el diputat senyor Macià i el doctor Agudà, a demanar la llibertat dels detinguts sense que — diu el governador — fonamentessin la petició.

El jutge, després d'interrogar els detinguts, ordenà posar-los en llibertat.

Els que foren detinguts són els següents:

Francesc Aguilar Sans, de 34 anys, fuster.

Josep Geru, de 22 anys, jornalier.

Pau Martín Pérez, de 35 anys, jornalier.

Eusebi Villalba, de 21 anys, ped.

Josep Trilla, de 18 anys, ped.

Valero Torra, de 26 anys, pulidor.

Francesc Caña, de 18 anys, metal·lúrgic.

Josep Bernabeu, de 26 anys, carreter.

Felip Estapé Oriol, de 37 anys, jornalier.

Martí Bistol, de 32 anys, paleta.

Josep Puerto, de 22 anys, jornalier.

Francesc Pellicer, de 30 anys, ebenista.

Miquel Rodríguez, de 19 anys, mecànic.

Joan Revoltós, de 30 anys, metal·lúrgic (duia una pistola).

Pere Tomas, de 28 anys, jornalier.

Josep Rustellar, de 20 anys, tramviari.

Josep Castillo, de 21 anys, mecànic (duia una pistola).

Ultra els ferits enumerats, hi ha els següents:

Angel Serrano Ruiz, ferit d'una rascada de bala al front.

Ramon Foc Puerto, ferit de bala al costat dret, greu. Curat al dispensari de la Ronda de Sant Pere.

Una senyora que estava en un balcó de la Rambla, sofri una rascada de bala.

Un guardia de seguretat rebé una rascada de bala al front.

Els contusos foren innumbrables.

Les conclusions presentades ahir a l'Alcaldia de Barcelona pel Comitè d'Acció Civil, diuen textualment:

«Excel·lentíssim senyor Alcalde de Barcelona: Reponent a l'oportuna i noble crida de l'Ateneu Enciclopèdic Popular, més d'un centenar d'associacions de tot caràcter i de tota finalitat que, si numèricament representen milers de ciutadans, en l'ordre de les idees, reuneixen totes aquelles que en l'ànima de la ciutat tenen arrels substancials, s'ajuntaren i intel·ligenciaren amb el noble fi d'atxecar l'espectre públic contra els crims vergonyosos d'autor, sempre desconeguts i impunes que es tenen esfondrant el nom de la nostra terra davant del món civilitzat i deixant una paorosa estela de dol i rancúnia.

La campanya portada a cap pel Comitè d'Acció Civil, designat per les entitats esmentades, ha meregut l'adhesió fervorosa del poble de Barcelona, el qual, en actes importants, ha sancionat els generosos fins de la campanya; i ha demostrat suficientment la seva voluntat que per part dels que disposen dels mitjans d'autoritat necessaris es tanqui la font de sang immolada en lluites incívils i bàrbars.

Aquest Comitè, concretant la voluntat del Poble, clarament demostrada en els actes públics fins ara celebrats, eleva fins a Vós, com a primer Magistrat de la ciutat, el clam popular per a l'acabament de la tragèdia.

Declarant que, perquè el Govern de l'Estat pugui demostrar a l'opinió pública un interès elemental per a la destrucció del terrorisme té el deure apremiant:

Primer. De destituir tots els agents i comissaris de policia complicats en l'obra del terrorisme.

Segon. De procedir al processament de tots els responsables dels crims perpetrats.

Tercer. D'anular tots els permisos d'arma curta concedits durant els últims cinc anys, procedint a la revisió de tots els permisos que quedin en vigència, fent efectives les sancions per a tots aquells als quals els fossin trobades armes sense autorització i disposant el desarmament del Somatén dintre del radi de Barcelona.

Visqui V. E. molts anys.

Barcelona, 6 de maig de 1923.

Pel Comitè d'Acció Civil, Signen els senyors: Agudà Miró, Pere Gorga i Artigas, Francesc Casals, R. Campalans, Angel Pestània i Joaquim Maurin.

Sardanes

Ahir, el Grup Sardanicista «Nou Esclat» va fer la presentació de la còpia L'Art Musical, de Sant Celoni, essent ben rebuda per l'element sardanicista que assistí a les diverses audicions que executà.

Què pensen fer els governadors de Barcelona i Girona?

ELS habitants de les províncies de Barcelona i Girona, amb llurs capitals davant, manifestaren diumenge en forma gal i democràtica, malgrat tots els atropells i totes les coaccions del poder públic, llur desaprovació inequívoca de la conducta dels senyors governadors civils respectius.

El poble d'ambdues províncies, en l'ús del sufragi, ús que en alguns districtes assolí proporcions heroiques, per la conducta inqualificable dels representants del govern, votà amb majoria aclaparadora contra la continuació dels senyors Raventós i Lueje a llurs càrrecs.

Què pensen fer, doncs, els senyors governadors civils de Barcelona i Girona? Què pensa fer el govern del senyor Garcia Prieto?

Aquest govern encara s'anomena de concentració lliberal i democràtica. Es que constitueix un principi lliberal ni democràtic mantenir en llurs càrrecs unes autoritats contra l'expressa voluntat dels ciutadans, manifestada esplèndidament, malgrat totes les coaccions? Es que la gestió d'aquestes autoritats desautoritzades pel poble en l'exercici normal o heroic del sufragi pot tenir ja alguna eficàcia a les ciutats ni a les províncies de Barcelona i Girona?

Mentre no foren celebrades les eleccions, el govern podia necessitar els serveis dels senyors Raventós i Lueje o podia creure que les províncies de llur comandament no els rebutjaven. Després de les eleccions, el govern ja no els necessita per a res i llur fracàs és una cosa notòria.

Suposem que el govern no es farà pas la il·lusió que els senyors Raventós i Lueje poden prestar cap mena de servei al govern en l'elecció de senadors. Precisament els senyors governadors civils de Barcelona i Girona no tenen res a fer en l'elecció de senadors, com han reconegut suara els mateixos ministres.

Repetim-ho, doncs: què pensen fer els senyors governadors civils de Barcelona i de Girona? què pensa fer el govern?

Les Idees i les Imatges

TRES LLIBRES DE POESIA AMOROSA NOSTRADA: «LLIBRE D'AMOR» (1)

«Oh, esposa! Quina bella imatge el teu encis divers podria dir? Els mon repòs gaudir quan tomba el dia, quan renais, l'estrella del matí.

Els la fontana al marge del camí, la cançó que espaventa la melangia, la llum que mes tenebres aclaria, i el roser de tot l'any del meu jardí.

Els el camí pel vianant perdut, la porta oberta en mig la solitud, el cel d'argent i la muntanya blava, i, quan mos llavis tenen set d'amor, l'amfura plena del diví licor on l'hidromel dels besos mai s'acaba.»

Heu's act copiat textualment un dels Sonets a l'Esposa del darrer llibre del poeta En Joan Arús.

L'amor és presentat, per a dir-ho així, sota una llum perfecta zenital. Le claror és ben repartida. No queden reconcs d'ombres ni brills de reflexes equivocs.

Això és, sens dubte, una virtut. Es, però, un afer d'equilibri moral, millor que no un afer d'equilibri estètic. No volem dir que aquest llibre d'amor serà, i, sobretot, asserenador, no sigui un bell llibre. És un bell llibre, normal per a belles normalitats. Bella normalitat, que no cal confondre amb vulgaritat, ni de molt.

Ara que, en realitat, més que un llibre d'amor ens apar aquest, — per bé que en el sentit més pur i noble de la paraula, — un llibre de confort.

JOSEP MARIA JUNOY

(1) Joan Arús: «Llibre d'Amor» 1922.

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé trametre'ns articles o notes publicades, la necessitat absoluta (sense la qual no ens es possible fer-ne el menor cas) d'avaluar degudament els originals amb un segell o una firma

Festa de les Lletres Catalanes del Districte IX VEREDIOTE

Literari: Flor Natural: Cançó de la nota i el clavell.

Premi segon — Poesia patriòtica: Nostra bandera.

Premi tercer — Rondalla popular: Ofrena infantina.

Premi quart — S'adjudica al treball en prosa «La sofrença d'un bes».

Premi quint — Al Sagrat Cor de Jesús.

Concurs de Lectura:

Premi de lectura per a nois: S'adjudica al nen Josep Bassols, del col·legi de T. Sallietti.

Accessits: Josep Sadurní i Narcís Corbera, del Col·legi de mossèn Clapés; Josep Bachs, del col·legi Peninsular; Joan Sarrat, del Patronat de Nostra Senyora de la Soletat.

Premi de lectura per a noies: S'adjudica a Agnès Paoli, del col·legi de Maria (Padern. Accessits: Teresa Palou del mateix; Dolors Alba, del col·legi de Maria Mayoral, i Maria Guixé i Francesca Casas, del col·legi de Sofia Santasusana.

Premi d'ortografia per a nois: S'adjudica a Joaquim Comas. Accessits: Josep Agulló.

Premi d'ortografia per a noies: S'adjudica a Irene Fojol, del col·legi de Concepció Vendrell.

Premi de lectura a primera vista: S'adjudica a Marián Cortés.

Ciutat, 2 maig de 1923.

El Jurat qualificador: R. Surinach Sentias, president; Josep Maria Vidal i Pomar, Llorens d'Otero, Josep Dencàs, vocals; i Melcior Font, secretari.

La Festa d'Infants i de Flors

L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana tenint en compte l'alta finalitat de la Festa d'Infants i de Flors que se celebrarà la tarda de la Diada de l'Associació al Parc Güell, recomana amb molt interès a tots els seus socis que hi assisteixen doncs a més de gaudir d'una festa ben nostra cooperaran a l'obra de la «Protectora».

Dimarts que ve dia 8, continuaran al Centre Excursionista de Catalunya les conferències preparatòries del X Concurs Nacional d'Història de Catalunya, que van a càrrec del senyor Pau Romeva.

PETITES LLIÇONS

UNA de les característiques dels homes realment superiors és el bon gust de no fer ostentació d'una superioritat que els altres de bon grat els reconeixen. En canvi, resulta sempre ridícul i grotesc l'espectacle de l'home que proclama la pròpia superioritat davant d'un públic incrèdul.

Es una petita lliçó que hauria d'aprendre La Publicitat, que ahir, al mateix temps que parla de la seva pretesa superioritat, aprofita l'ocasió per a llançar, contra la Lliga i els seus homes, les seves habituals injúries.

Reconeixem que el Sr. Rovira i Virgili és un home intel·ligent, culte, patriota. Però d'això a admetre la seva superioritat, ètica, ni intel·lectual ni patriòtica, sobre homes com l'Abadal i En Cambó i En Puig i Cadafalch i En Duran i En Ventosa i tants d'altres (que per raons diverses no volem anomenar) com l'hi ha dintre la Lliga, hi ha una distància enorme. I si hi rehexionen i són sincers, els mateixos adeptes d'Acció Catalana haurien de reconèixer que la pretensió és excessiva.

Per altra part, condició essencial, no ja de superioritat ètica, sinó d'elemental moralitat, és la justícia. Doncs bé: ahir, en tercera plana, publica La Publicitat una carta del Sr. Tomàs i Boix, en la qual, malgrat la tendenciosa exposició de detalls anecdòtics i ésser recusable un testimoni desautoritzat, apareix no sols la manca de tot element seriós d'acusació contra els homes de la Lliga, sinó la plena evidència que cap dels seus elements directores ha tingut intervenció ni complicitat en les trampes electorals que han donat l'acta a l'Emilià Iglesias. No sols això, sinó que de la carta resulta que, després de l'elecció, una personalitat tan respectable com el digníssim president de la Lliga En Raimon d'Abadal, va practicar una investigació, resultat de la qual va ésser la desautorització del Sr. Tomàs.

Doncs, malgrat això, en la mateixa plana es parla del pacte de Sans i en l'editorial del diari es calumnia i s'agreuja els homes de la Lliga suposant-los autors del robatori de l'acta d'En Rovira. No els sembla que no revela això un sentit ètic massa exquisit?

Una altra petita lliçó. La Publicitat presenta com un crim contra la pàtria la maniobra electoral que ha fet perdre l'acta de diputat per Barcelona al Sr. Rovira i Virgili. Nosaltres, que no som culpables de la maniobra, la condemnem, i lamentem sincerament la conseqüència que ha tingut. Però, no li sembla, a La Publicitat, que tan greu almenys com arrabassar l'acta d'En Rovira és tractar d'arrabassar l'honor a homes que han presat i prestaran encara serveis eminents a la causa de Catalunya? No veuen, a més a més, que és absurd pretendre que des de la recent separació dels elements d'Acció Catalana han ardevingut abominables els mateixos homes i les mateixes organitzacions amb els quals ells han conviscut durant anys i que fins fa pocs mesos enaltien?

I un mot encara. La Publicitat parla d'En Prat de la Riba i de la seva herència política. Convindria que, abans d'escriure aquestes coses, el Sr. Rovira i Virgili es recordés de la campanya que des de les planes d'El Poble Català es va fer contra En Prat de la Riba, tan apassionada, tan virulenta, tan injusta com la que avui fa contra les homes de la Lliga. Potser el record de la injustícia comesa aleshores li evitaria seguir cometent avui injustícies semblants, que, si en l'ordre personal són lamentables, ho són molt més pel mal que fan a Catalunya.

Polítiques

LECCIONS DE COMPROMISSARIS

A Caldes de Montbui: Ha estat elegit En Jeroni Casabayó Roquer.
A Vilafraça: Josep Campradà i Josep Alsina, nacionalistes.

LA LLIGA DE REUS

La Lliga Regionalista de Reus ha enviat a la de Barcelona el següent comunicat:

El Consell Directiu de la Lliga Regionalista de Reus, en reunió celebrada el dia 3 del corrent, va prendre, entre altres, els següents acords: 1.-Protestar energèticament de l'atrocitat de què ha estat objecte el cap i cap de l'única organització netament nacionalista, per elements que es reuen els únics defensors de la nostra causa i que amb llur procediment en el joc inconscientment als enemics de Catalunya.

2.-Ratificar la nostra adhesió a la política seguida per la Lliga.

3.-Li ho comuniquem en compliment de l'esmentat acord.

Visquem molts anys per al bé de la nostra pàtria.

Reus 4 de març 1923

El president, Camil Odena, el secretari, Josep Pou.

ON ES EL TAPIS DE LES QUATRE BARRES DE LA LLIGA

En relació amb el tapis de les quatre barres arrabassat de la Lliga, el dia 2 de març, que fou assaltada, la Lliga ha rebut el següent comunicat: Senyor president de la Lliga Regionalista.

Distingit senyor:

Havent conegut el rumor segurament fonamentat en una informació donada per «La Vanguardia», que el drap barrat que fou arrabassat de la Lliga Regionalista havia estat lliurat o dipositat a les oficines de «Nuestra Parla», em crec en el deure de desmentir-ho en absolut.

Si l'actuació patriòtica de la nostra entitat, constantment allunyada de tot partidisme polític, no fos prou per fer esvaïr aquest rumor, bastaria, per demostrar com aquest rumor és absurd, amb esmentar un fet. I el fet és que mentre es desenrotllaven els successos alludits, o cosa pels porters la porta de l'escala de la casa en un pis de la qual té son estatge la nostra entitat, segurament perquè a l'entrada hi té la venda de pa a forn.

Autoritzant-lo, com és natural, per fer públiques aquestes manifestacions, si li cal, aprofito aquesta avinentesa, distingit senyor, per oferir-li el testimoni de la meua consideració i per saludar-lo cordialment.

R. NEGRE BALET

Dietari històric 6 de maig de 1794

EL CAPITA GENERAL DE CATALUNYA DECRETA L'ORGANITZACIÓ D'UN SOMETENT GENERAL

Ocupau el carrer el comde de la Unión, i aquell sometent fou organitzat amb motiu de la guerra que la Monarquia espanyola havia declarat a la República francesa, per la mort d'Elis XVI, l'emprament de la seva família i la captura de naves espanyols per l'esquadra francesa, sense haver-se romput les hostilitats.

L'ordre d'alçament vingué de Figueres, on era el capità general, i als pocs dies es complimentà a Barcelona, segons recorda una vulgar cobla de l'època, en aquests termes reveladors de la decadència experimentada per la nostra llengua, sota la influència castellana:

«Ayi dia vuit de maig
la Bandera han plantada
y en casa de la ciutat
a la una de la tarda».

Contestant el chor:

«Voluntaris ciutadans
tropa ligera i galana,
a la guerra, fadrinets,
que la ciutat nos demana».

Tal fou l'inici de la «guerra gran» en la nostra capital, apel·lada pels francesos de Colònia del Sud, pel gran nombre d'emigrants reglats que tenia. La lluita no fou per causa nacional, sinó per afectes tradicionals de Rei i Religió. No tingué l'entusiasme per la pròpia defensa com la «Coronella» de principis d'aquell segle, que alguns estimaven resuscitada, sinó començament de les lluites civils que havien d'ocupar bona part del segle següent.

Els gremis, amb nobles i escrivans formaren 89 companyies de 78 homes, de granaders la noblesa i de «fusellers», els altres estaments, restablint la guàrdia en muralles, portals i punts estratègics, a excepció de la Ciutadella i Montjuich, on quedaren les tropes.

Es beneiren les banderes a l'església de la Mercè, s'autoritza el cors contra els vaixells francesos, es feren pregueres i s'armaren coscos de voluntaris, al mateix temps que es trametien presents i cabals per a prosseguir la guerra.

Aquesta fou desastrosa per a Catalunya. En un combat mort el general Ricardos, i els francesos dominaren Rosés. L'alçada després establerta amb França ens portà la guerra amb Anglaterra i, amb ella, l'afegament de la indústria catalana.

Sóna com a elegia el comant dels voluntaris realistes quan cantaren:

«Adéu, Barcelona, adéu;
adéu, reglada pàtria,
que tots anem a morir
per a defensar Espanya».

ESPIGOLAIRE

7 de maig de 1453

ELS CONSELLERS OFRENEN UNA JOIA PER AL JOG DE LA BALLESTA

Revelació de com els barcelonins d'aquella època eren aficionats al maneg de les armes i fomentaven aquell esport, és l'acord que consta en l'esmentada data en el «Manual de Novells Armes», pel qual l'escritor de l'Ofici del Racional de la Ciutat, Joan Oliver, certifica el lliurament de les joies ofertes.

Esmenta com aquestes s'ofereixen cada any al Joc de la Ballesta, nomenant-se dos administradors per a la festa, que en aquesta ocasió foren En Joan Ferrer, assaonador, i En P. Belloc, corredor de coll, ambaixadors ciutadans de Barcelona.

Es considera un ofici civil la dita comanda, i s'esmenta que les joies, que eren d'argent, foren fetes pel mestre argentier P. Martí.

Era tradicional l'estima que es tenia als ballesters. Ja l'any 1363 el Municipli, per a defensar la platja de la ciutat, havia establert un Cos de ballesters escoltats, que servien a sou i sota la direcció dels consellers. Era una força permanent, mig urbana, mig militar, que tenia vaixells apropiats i màquines «ad hoc» per a defensar la badia. Però III els va concedir el dret de portar espasa i ganivet, dintre i fora ciutat, de nit i de dia, havent rebut molts honors, un dels del rei Martí, el 5 de setembre de 1408, ampliant el dret de portar ar-

Els camins de la llibertat de Catalunya

SE n'ha parlat molt dels camins de la llibertat de Catalunya. Cada grup catalanista creu que el millor és el que ell segueix. La divisió de les agrupacions polítiques pel procediment a seguir és lògic i té lloc a tot arreu del món.

Quin serà el millor? Si es té d'anar a parar al separatisme, és evident que no n'hi ha d'altre que el de la Revolució armada. Si es vol una autonomia tan extensa i tan intensa com sigui possible, però sense una separació, és evident que cal provar, sense cansar-se'n històricament massa aviat, els camins de la persuasió i de la legalitat.

La història, solament, podrà judicar. Com la Història ha judicat aquella Esquerra Catalana que matà la Solidaritat i amb ella tancà un camí que tenia obert a la solució del problema català, la Història judicarà l'actual moviment d'Acció Catalana, que comença amb els mateixos procediments i amb el mateix virus corrosiu que matà l'Esquerra.

Segons el temperament de cadascú s'elegeix el camí que es creu millor per arribar a la llibertat de Catalunya; és cert. Però hi ha una altra cosa també ben certa, i és que mai serà el camí de la llibertat d'un poble aquell que impliqui una lluita fratricida entre els mateixos que treballen per aquesta llibertat, amb temperaments diversos, però amb un ideal patriòtic comú.

Volem admetre la possibilitat d'una equivocació, equivocació lleial i de bona fe en el nostre procediment. Sigui com sigui, a la immensa majoria dels nostres amics, per sentiments, per temperament, per mil raons diverses, no els en podríem pas proposar d'altre.

Però equivocac o no, el nostre, la cosa que és absolutament evident és que el camí de l'Acció Catalana, en aquests darrers dies, no hi portarà pas la llibertat de Catalunya. Per apassionat que se sigui, cal compendre-ho. Aprofitar un incident electoral, tan desagradable com es vulgui, però del qual al fi no depèn pas el triomf de la causa de Catalunya, per a una campanya de violències, de paraula i de fet, contra l'organisme polític que ha conquistat la meitat de les actes de diputat de Catalunya i que ha ajudat amb èxit a què l'obtinguessin molts altres nacionalistes: dedicar-se, amb exclusió de tota altra activitat, a l'obra corrosiva de desprestigi d'aquest fortíssim estel de catalans, en el moment en què van a encarar-se amb el Govern de Madrid i amb tots els enemics de Catalunya: atacar-los un dia i altre dia amb insults, amb grolleries, amb invasions de la casa estranya, obligant-los a defensar l'espallia en el mbment de presentar el pit als Alba i als Bergamín, en el Parlament espanyol, pot conduir a molts indrets, però no al triomf de la causa de Catalunya.

Qui s'interessi sincerament per aquesta no afeblirà l'autoritat i el prestigi de la minoria més forta que ha tingut mai el nacionalisme català al Congrés. Sobretot, curarà de no fer-ho per un amor propi molestat.

més ofensives i defensives en temps de pau, com usar cabasset i «broquel» des d'aleshores.

Les cròniques d'aquells temps parlen de l'ardidesa dels ballesters, nom usat com el de ballesteries, fabricació de ballestes, en altres localitats de Catalunya.

En els nostres dies de catalanització dels esports, seria altament apreciable l'estudi d'aquells jocs, revelació de cultura física, al mateix temps que instrument per a defensar la pàtria en situacions perilloses, com a Bohèma en els nostres dies han estat els «sokols».

ESPIGOLAIRE

El terrorsmei a Barcelona

L'ATEMPTAT D'AVUI.—UN INSPECTOR DE VIGILÀNCIA FERIT

A tres quarts de sis del matí, quan retirava a casa seva l'inspector de vigilància Joan Escartín Artigas, de 38 anys, solter, que viu al carrer de Vila i Vilà, 80, principal, tres subjectes que allí estaven a l'aguait li tiraren alguns trets de pistola i tot seguit fugiren.

El senyor Escartín pogué anar fins al dispensari de Santa Madrona on li foren curades, una ferida a la part dreta del coll, sense sortida, una a la part dreta del pit, i dues a la part interior del maxil·lar dret, essent qualificades d'apronòstic gravíssim.

El ferit fou portat a l'Hospital Clínic i col·locat a la sala general. El governador va gestionar que el portessin a una sala de distingits o a una clínica particular, però el metge doctor Morales va dir que, per l'estat del pacient, era impossible to-

car-lo del llit, ni tan sols per fer-li la radiografia.

El governador ha fet un gran elogi del senyor Escartín. Aquest s'havia distingit aleshores de l'atemptat contra el senyor Martínez Anido.

Sembla que el ferit ha declarat al jutge que, havent vist prop de casa seva un individu sospitos, s'hi dirigí per escorcollar-lo, i aleshores altres dos subjectes, que estaven amagats, sortiren i l'agrediren a trets.

D'UN TIROTEIG

Al jutjat ha prestat declaració una dona que va resultar lesionada en el tiroteig del carrer d'Alcolea.

Sembla que ha donat el nom d'un determinat individu del sindicat lliure com un dels agressors, al qual diu que va reconèixer.

Generalitat

SUBHASTES

S'ha celebrat a Barcelona, Girona i Lleida les subhastes per a la construcció de dos pavellons al Manicomí de Salt, pressupostades en 554.436'34 pessetes, i per a la construcció de diversos pavellons de l'Hospital de Lleida, pressupostades en 605.800'88 pessetes.

Per a la primera de les esmentades obres foren presentades propostions, una a Barcelona i l'altra a Girona. L'adjudicació provisional es feu a Girona, a favor de don Pere Pina, per la quantitat de 549.999'98 pessetes.

Per a les obres a construir a l'Hospital de Lleida foren presentades tres propostions: una a Barcelona, i dues a Lleida. L'adjudicació provisional es feu a Lleida, a favor de don Pere Dalmau, per la quantitat de 551.108 pessetes.

DARRERES INFORMACIONS

PENINSULA

ELS FETS DE BARCELONA

Madrid, 7, 2 tarda.
El ministre de la Governació en rebre avui els periodistes els ha parlat dels successos desenrotllats ahir i aquesta matí a Barcelona.
Ministral que les autoritats havien denegat el sollicitat permís per a celebrar un miting de protesta contra el terrorisme, que havia de tenir lloc ahir al matí a la plaça de Catalunya, el periodista «Solidaridad Obrera» convocà al dit acte.

La policia havia pres grans precaucions perquè el miting no es celebrés, i després una comissió de l'anomenada «Acció Civil» va acudir a l'Ajuntament per a fer recusa de les conclusions.

Després de remetre's i quan la comissió sortia, s'hi ajuntaren nombroses persones, i es formà una manifestació d'unes 2.500 persones.

Els manifestants feien parir els tramvies, obligant a baixar els passatgers.

La força publica hi actuà, i després de diverses exhibicions inútils perquè es dissolguessin, va donar un tón d'atenció per aconseguir-lo.

Els manifestants, lluny de fer-ho, agrediren la força, i aquesta, després del tercer tón, repel·lir l'agressió. La manifestació quedà dissolta.

Resultaren ferits dos guàrdies i vuit o deu manifestants.

La tarda i la nit transcorregueren tranquil·les.

Aquesta matí, en retirar-se a son domicili, l'inspector de policia senyor Escartin ha estat agredit per un grup, que li ha engegat alguns trets.

L'inspector ha resultat greument ferit.

Aquestes són les notícies que em transmet el governador de Barcelona sobre l'esdeveniment.

Segons em diu, durant el dia d'avui regna tranquil·litat.

MANIFESTACIONS DEL PRESIDENT

El cap del Govern ha continuat durant el matí rebent les visites de molts candidats a senadors.

En rebre els periodistes ha manifestat el marqués d'Albuñuelas que els Reis, amb llur acompanyament, han arribat aquest matí, sense novetat, a Sant Sebastià, on romandran fins a la nit.

que sortiran cap a Madrid, arribant a la Cort a un quart d'onze del matí.

El Govern es troba molt satisfet del resultat del viatge, que constitueix un èxit per a Espanya i personalment per al Rei, havent-se posat de manifest les simpaties que té en totes les classes socials de Bèlgica.

Ha afegit que havia salutat avui la Reina Cristina, felicitant-la pel resultat del viatge del seu august fill.

Ha dit el President que llevat dels successos de Barcelona, no hi havia cap novetat, i ha acabat manifestant:

— He vist en la premsa els noms de persones a les quals s'adjudiquen ares sonadores i vilatanes.

Només hi ha dues vacants, però a part que les persones esmentades són creditors a ocupar dignament, per llurs mèrits i per llurs serveis al país, les dites vacants, el Govern no s'ha ocupat d'aquest assumpte.

NOTA DE FINANCES

El sots-secretari de Finances ha facilitat avui la següent nota:

«Ja que per haver estat ahir dia de festa no vaig poder facilitar-los cap notícia respecte a disposicions d'aquest ministeri, aprofito avui l'ocasió per a cridar l'atenció de vostès sobre el gran succés financer produït a Anglaterra, pel ministre de Finances, Mr. Baldwin, en presentar a la Cambra dels Comuns el seu primer projecte de pressupost per a l'exercici de 1923-24.

Aquest projecte de pressupost, les despeses del qual pugen a 816 milions de lliures, en números rodons, es presenta, no obstant, amb superàvit que s'eleva a la xifra de 36 milions de lliures, el qual superàvit s'aplica a desgravar els talls onerosos imposats que vénen pesant sobre aquella nació, per raó de la guerra mundial, essent rebuda aquesta tasca amb unànimes alabances i felicitacions entusiastes, molt particularment el nou impost projectat sobre el joc (les anques), nomenant Mr. Baldwin una comissió seleccionada que estudià ràpidament i detingudament la seva implantació.

Mr. Baldwin ha exposat davant la Cambra els seus projectes de pressupost i ha pronunciat un raonat discurs que ha meregut la general aprovació.

Parlant sobre el deute, on la seva inspiració i eloqüència ha culminat, resumí en una frase el seu propòsit i els seus punts de vista en aquest problema, dient:

— El deute pesa sobre la nostra generació i tot el que realitzem per a treure'ns aquesta càrrega i facilitar el camí als nostres neta serà inútil, puix ells també trobaran intervinguda la seva vida pel mateix problema.

La premsa anglesa comenta el projecte de pressupostos i els plans de Mr. Baldwin, acollint-los amb general satisfacció i aplaudiment, si bé l'important periòdic «Daily Herald» resumeix de la següent manera les seves impressions: «Es un pressupost de classe. La reducció més important és per al ric; poca, per al treballador, i res per al pobre.»

De totes maneres, ha d'assenyalar-se com a pàgina d'or aquest enorme esforç del poble anglès i del seu ministre de Finances, que, amb un pressupost del volum extraordinari com el d'aquesta nació, es registra ja un superàvit com el que queda apuntat, que permet anar desgravant alguns impostos.

Obtinim nosaltres l'esperança d'arribar el més aviat possible a la nivellació del nostre pressupost, que és l'antecedent necessari per arribar al superàvit i a la conseqüència obligada d'aquest, o sigui la desgravació del contribuent.

TORERO GREUMENT FERIT

Madrid, 7, 515 tarda.
En la corrida celebrada ahir a la tarda a Bordeus, en entrar a matar el cinquè brau, fou agafat l'espasa madrileny Emili Méndez, rebent una banyada a laingle.

L'estat del destre és desesperat, puix la banya li arribà fins als budells, fent-li un gros estrip.

Han sortit cap a la capital francesa el pare del torero i el seu apoderat.

Per a aquesta tarda s'anuncia la junta de metges cirurgians a Bordeus, per tal de realitzar una delicada operació al ferit.

ELS SENADORS PER MADRID

Havent-se arribat a un acord per a la candidatura de senadors per Madrid, hi quedà formada pel comte de los Gaitanes, germà del marqués d'Albama, don Artur Soria i don Vicens Buendía.

Als conservadors se'ls reserva un lloc, puix, havent estat designat el senyor Yañez, que ja representava una senaduria per Madrid en aquesta legislatura.

LES CLASSES MERCANTILS

Durant els passats dies el directori de l'Assemblea d'elements mercantils celebrada a Santander, ha vingut realitzant gestions prop del President del Consell i del ministre d'Hisenda, perquè a l'obra econòmica que prepara el Govern, s'incorporin algunes de les penències del Directori que està constituit per diversos representants, entre els quals figura un de Barcelona.

Ahí marxà a Avila el president del Directori, don Manuel Soler, i després d'èsser obsequiat per la directiva del Círcol de la Unió Mercantil i de la Cambra de Comerç, donà una conferència sostenint la tesi de què sense la fusió de totes les forces productores d'Espanya, no s'aconseguirà veure convertides en realitat les justes aspiracions de les classes mercantils.

Confia el Directori que després dels ofertes del Govern, les conclusions de l'Assemblea de Santander, s'incorporaran a l'obra legislativa del Govern.

UNA ALTRA TROBALLA ARQUEOLÒGICA

El ministre de la Guerra ha marxat aquest matí a Toledo, acompanyat del sots-secretari i llurs respectius ajudants.

L'objecte del viatge és examinar un paviment de mosaic romà, de gran valor arqueològic, descobert en fer excavacions a la fàbrica d'armes.

Acompanyen el senyor Alcalá Zamora en l'expedició, el cap de la secció d'artilleria del ministeri, el president de l'Acadèmia de la Història, marqués de Laurencin, i don Ramon Melida, vocal de la Junta facultativa de Museus i Arxius.

RECEPCIÓ ACADEMICA

Madrid, 7, 615 tarda.
Ahir es celebrà a la Reial Acadèmia de Medicina el solemne acte de donar possessió al nou acadèmic Dr. don Vicens Jimeno Rodríguez, per a ocupar la vacant del Dr. Azúa.

El saló estava totalment ple de prestigioses personalitats.

La mesa presidencial l'ocupaven els senyors Cortezo, Pulido, Carracedo i Fernández Caro.

El nou acadèmic llegí el seu discurs d'entrada que versava sobre el tema «Cirurgia estètica de la pell».

En nom de l'Acadèmia li contestà el Dr. don Angel Pulido.

Ambdós discursos foren molt aplaudits.

SOBRE LES RESPONSABILITATS

A l'Ateneu de Madrid continuà ahir la discussió de la memoria sobre les responsabilitats, fent ús de la paraula alguns oradors, entre ells l'escriptor senyor Fernández Blanco i l'ex-diputat senyor Barriobero.

Tots es pronunciaren a favor de l'exigència de les responsabilitats civils.

ELS REIS A SANT SEBASTIA

Sant Sebastià.—A les nou del matí han arribat, en alguns automòbils, procedents de la frontera, els Reis i altres persones del seguit que els acompanyaren en llur viatge a Bèlgica.

Els sobirans han marxat directament a l'Hotel Victoria Eugènia, on han estat complimentats per les autoritats.

Aquesta nit, a les 8'30, en el mateix tren especial que els ha conduït aquí, tornaran a Madrid.

ESTRANGER

La tragèdia d'Essen

Werden, 6.—Consell de guerra pels successos d'Essen.
Defllen els testimonis de l'acusació.

El director senyor Bulow afirma que foren els obrers els que demanaren que toquessin les sirenes.

El president del Consell de Guerra pregunta: És cert, doncs, que els directors ordenaren que toquessin les sirenes?

El testimoni eludeix la resposta.
El director senyor Herwig, que figura entre els processats, reconeix que en l'edifici de la Direcció hi havia instal·lada una oficina de propaganda.

Un altre testimoni, membre del Consell d'exploració de la Fàbrica Krupp, el senyor Boher, declara que en tot el Ruhr s'havia disposat que toquessin les sirenes.

Intervé el Fiscal per a posar de manifest que això no constituïa cap mesura de caràcter pacífic.

Declaren a continuació tots els individus que integraven el Consell de la dita fàbrica.

Tots insisteixen que el tocar les sirenes no tenia cap caràcter agressiu i també procuren salvar llur responsabilitat.

Un d'ells diu que fou el director de la fàbrica Kuntz qui donà l'ordre de tocar les sirenes, quan veié que, malgrat els seus precs insistents, es negava el destacament a abandonar la fàbrica, afegint:

Jo mateix vaig anar a dir al director que fes callar les sirenes, com així es féu.

Intervingué el tinent francès Derient, cap del destacament francès que intervingué en els successos, manifestant que una d'elles almenys, o sia la que estava situada pròxima al garatge, aguí totant fins que es produïren els successos.

Acabada la desfilada dels testimonis de l'acusació, les manifestacions dels quals res aportaren en realitat de nou, comença la desfilada dels testimonis de la defensa.—Havas.

El procés contra el Patriarca Tikon

Moscú, 6.—L'assemblea de l'Església russa ha declarat al patriarca Tikhon convicte dels delictes d'apostasía i trasió a l'Església ortodoxa, desposseint-lo de la seva investidura.—Havas.

Nous incidents al Ruhr

Dusseldorf, 7.—Alguns sentinelles aliats han estat agredits per individus alemanys, essent repel·lida l'a-

gressió. Resulta ferit un dels agressors.

Prop de l'estació de Castrop una mina féu explosió, quedant interrompuda la circulació per la via fèrria a causa dels desperfectes que l'explosió ha causat.

Els obrers d'una mina situada prop de Vansheim es declararen en vaga. Es practicaren algunes detencions per haver procedit amb actes de sabotatge. Així mateix hi ha set policies alemanys detinguts i processats.—Havas.

Dusseldorf, 7.—Les autoritats aliades s'han incautat de 50 milions de marcs que hi havia a la caixa de l'Ajuntament de Duisburg.

La dita incautació obeeix a què l'esmentat Ajuntament no pagà una multa que li imposaren les autoritats aliades.

S'han incautat també de 17 milions de marcs que tenia la caixa d'assegurances del Ruhr, que havia estat dipositada a l'alcaldia de Dusseldorf.—Havas.

Les sessions del Reichtag
Berlín, 7.—El Reichtag discutirà divendres pròxim la política interior del Govern.—Havas.

La travessia aèria Casablanca-Dakar

Dakar, 7.—El ràid aeri Casablanca-Dakar, del qual s'ha vingut parlant aquests dies, fou efectuat en 22 hores de vol.—Havas.

Dakar, 7.—Els tres avions que sortiren dies passats de Casablanca, han arribat sense novetat a aquesta població.—Havas.

Els comunistes francesos

París, 7.—Le Matin creu saber que el diputat senyor Cachin i els comunistes que amb ell foren inculcats, a excepció de dos liberals, i el diputat comunista alemany senyor Hoelstein que fou detingut a París, seran posats en llibertat provisionalment avui.—Havas.

Stresseman i Cuno

Berlín, 7.—El «Weltamontag» acull el rumor que el canceller Cuno pensa novament en presentar la dimissió. Cas d'ésser cert així, sembla que Stresseman el succeiria.—Havas.

Itàlia creu que cal estudiar les proposicions alemanyes.

Londres, 7.—La «Westminster Gazette» d'ahir confirmà el rumor segons el qual el Govern italià hauria comunicat al Govern anglès que no era partidari de rebutjar els ofertes alemanys. Encara que insuficients, els considera com a possibles bases de futures negociacions.

El mateix periòdic desment formalment que es parli de retirar de la Renània les tropes britàniques.—Havas.

Victòria de Carpentier

París, 7.—Carpentier ha vençut el francès Nilles per knock out en el vuitè round.—Havas.

París, 7.—Ahir, al Velòdrom-Buffalo, davant unes vint mil persones, tingué lloc el match entre Carpentier i el campió francès de pes fort Nilles.

El combat era esperat amb gran interès; es tractava de saber en quin forma estava el vençut del 24 de setembre per Siki. L'ex-campió del món, de pes mitjà, és ovacionat en sortir al ring. Totomno es dona compte que Carpentier, durant aquest últim període, s'ha dedicat per complet als esports a l'aire lliure.

En sortir Nilles al ring és també molt aplaudit pel públic.

Immediatament es procedeix a pesar els dos atletes.

El campió de França, de pes fort, Nilles, pesa 81 quilos 840 grams; Carpentier, exactament 79 quilos.

El combat ha estat molt fort. Finalment, al vuitè round Carpentier col·loca dos uppercut a l'adversari, el qual es desplomà immediatament. Com que Nilles no s'alça als deu segons, se'l declara vençut per knock-out.—Havas.

Tren descarrilat a Shantowng

Pequín, 7.—Uns malfactors feren descarrillar un tren a les proximitats de Shantowng, apoderant-se de 300

viatgers, entre ells diversos estrangers.

Solament van poder fugir 20. En tractar de rebutjar l'agressió, resultà mort un estranger i dos xinesos greument ferits.—Havas.

L'Etna

Catania, 7.—L'Etna es troba en activitat.

El cràter format en 1911 llança grans quantitats de lava que alcançen un radi d'uns tres quilòmetres i descendeix lentament cap als terrenys no conreats.—Havas.

BARCELONA

Agressió

A tres quarts de cinc d'aquesta tarda, un subjecte conegut amb el motiu d'«El Bravo», domiciliat, Templanis, 5, tercer, primera, ha disparat per coses del treball al carrer de les Tàpies, amb Pelegrí Iniesta, de 44 anys, habitant, Robador, 33, i li ha disparat uns trets, causant-li una ferida greu a la cara.

L'agressor ha estat detingut per uns guardies de seguretat i conduït a la delegació de les Drassanes, d'on ha passat al jutjat.

El pacient fou curat al dispensari del carrer de Barba i portat després a l'Hospital Clínic.

Els protagonistes del fet són pintors i tenien constituïda una mena de societat per empendre treballs. La disputa s'originà sobre diferències en una liquidació.

Atracament

Aquesta tarda, sobre les tres, passava pel carrer de Tarragona Josep Jubany, de 53 anys, cobrador de casa un germà seu establert al carrer de Sans, 365, primer. Quan era a la cantonada del carrer del Príncep Jordi, quatre subjectes se li tiraren damunt i li prengueren 1.338 pessetes.

Els atracadors fugiren perseguits per un sargent de cavalleria de Numància, el qual els engegà alguns trets però no va poder aconseguir que s'atessin.

Desgracia

A una obra de la Reforma ha pres mal el fuster Joan Rius Rius, de 54 anys, resultant amb contusions al tòrax, amb probable fractura de costelles.

Fou auxiliat a la casa de socors de la Ronda de Sant Pere.

Exposició

a preus excepcionals de les últimes novetats en

Camises : Corbates i Pijames

Camises cèfir fort	4'45
Camises percol coll i punys	7'15
Camises Wilson	8'95
Camises Poppelin	13'50
Camises blanques petxera piqué	7'45
Camises blanques coll esport	11'95
Camises blanques 1.ª comunió	5'35

Vendes al major i al detall

CASA VILARDELL
Hospital, 36 i 38. — Sucursals
Comte Asalto, 8; Carme, 73
Riera Baixa, 26.
Fontanella, 17.
Magatzem: Barberà, 16 bis.

ELS JOCS FLORALS D'ENGUANY

Com cada any, aquest primer diu-
menge de maig ha estat la festa ma-
ior de la Poesia Catalana.

La tradició gloriosa dels Jocs Flo-
rals de Barcelona ha seguit son curs
evoluciu, afegint una toa més al ver-
ter de la nostra poesia.

En quany tenien la particularitat de
que ingués un premi ordinari al glo-
riós Mestre en Gal Sabar el doctor
mossèn Jaume Collet, canonge de la
seu de Vich, el qual, amb la Viola
ruanyada enguany, ha reunit tres
Flors Naturals, tres Violes i tres En-
plantines.

Molt abans de començar l'acte, al
palau ja no hi havia ningú més.

La sala del Palau de la Música ofe-
ria un esplendunt cop de vista.

Les dames i damiselles barceloni-
nes, flors vivents que fan oblidar la
poesia i les flors, omplien tot el Pa-
lau, fent ressaltar llur bellesa i ele-
gància entre la soveritat dels vestits
negres dels homes.

Ca i lla de la sala hi havia totes
les personalitats de la nostra Renai-
xença literària. Com de costum, al pis
de dalt s'hi acobla la joventut in-
dulta.

En entrar les autoritats, esclata una
nació, que es fa més forta en veure
En Guimerà.

Després se sent un «Visca l'Angel
Guimerà», que és contestat per totom.

A la dreta de l'escenari hi seuen
alcaldes de la ciutat senyor marquès
Alaella, el diputat de la Mancomu-
nitat senyor comte de la Vall de Ca-
st, Grané, Massó i Llorens i Pich;
els regidors senyors Plaça, Tusquets,
Scola, Carrasch, Sansalvador, Ma-
rón, Barbey, Sabater, Carrasco, Mar-
Esteve i Duran i Reinalt; el secre-
tari de la Mancomunitat senyor Sans
Biquigues, un representant del se-
nyor bisbe i altres autoritats.

A l'altre cantó hi seuen els man-
dats En Josep Maria Roca, pre-
sident; En Jordi Rubió i Balaguer;
els Mestres en Gal Sabar mossèn Ja-
ume Collet, Manuol Folch i Torres,
mossèn Antoni Navarro i altres; el
diputat a Cortes per Barcelona En
Pere Rabola; el degà del Col·legi de
advocats senyor Vergés; el senyor
José, representant de l'Institut d'Es-
tadística; En Pelegrí Casades i
ramatxes, secretari del Consistori
de Jocs Florals, etc., etc.

S'obre la festa

Quan l'alcalde de la ciutat senyor
marquès d'Alaella pronuncia les pa-
ules sagrades: «S'obre la Poesia»,
es fa un profund silenci i s'avança
el president del Consistori, el fer-
rent catalanista doctor En Josep Ma-
ria Roca, par a pronunciar el dis-
cors presidencial.

El discurs presidencial

Amb veu clara i forta de gran ora-
dor, el senyor Roca va llegint el seu
discurs.

Heu's aquí el text íntegre del dis-
kurs:

Excel·lentíssim i il·lustríssim senyors:
Dames i cavallers:

Una vegada a l'any, en ple som-
nura de primavera, ens acoblem els
barcelonins i a redós de la venera-
ble Trilogia, veiem descurar les flors
frenadores de llurs nectaris a l'al-
bell plasmador del Verb de Cata-
unya.

En aquest acte més solemniat, au-
sat, per tractar-se de quelcom sa-
rat per a nosaltres, com és el Verb
de la Pàtria, fins suara han tingu-
t la comanda d'iniciar la festa.
Pmes emèrits, als quals enlataren
aquest lloc d'honor llurs propis
peritaments sobresortint en tot or-
de de disciplines espirituals, sense
de en llur al·locuó privessin partidís-
es ni exclusivismes de cap mena.
així havem vist desllar per aques-
a Presidència, en devota processó,
a patmarques, profetes i apòstols
de la nostra Llei, gemmes d'excel·si-
t provinent de totes les terres on
a català es parla: sembradors de
lència, directores de multituds, legi-
dors, juristes, prosadors i poetes,
s que interpreten la història a
raves de les escriptures dels arxius
les pedres dels monuments, procés-
sones, artistes evocadors de les
elles cançons de l'avior, prínceps
de la Glòria pastors d'ànimes i
de la Milícia, salvadors de pobles...
ois cils, vestits amb llur al·lurnia
intel·lectual, han vingut i reire ho-
norable a la Llengua nostrada, fent-
ofena munificent de llurs pro-
is i preeminències.

Jo, pobre de mi, per reverència
a la festa i honor vistra, voldria
llegir vos, com feren els meus an-
cessors, una oració magistral, exhor-
nada de savis conceptes i belles imat-
ges. Però, no comptant la meua vo-
luntat amb l'auxili de la intelligen-
cia, sols us sotmetré, com pugui, i
sàpiga, quelques meditacions arran
de terra, suggerides per la devoció
intensa envers la nostra Institució,
únic títol d'honor que puc aportar,
car no en tinc d'altres.

I tal devoció la sento perquè jo,
en els Jocs Florals, hi veig el sím-
bol de l'estrenua Llengua Catalana
i en aquesta afirmació de la perso-
nalitat de Catalunya. Per a nosal-
tres, el catalanès és quicom més
que l'instrument que ens ha posat
els llavis la voluntat de Déu per
a pal·lejar les asprors congritades en
els nostres cervells i les dolces que
brollen dels nostres cors: és quelcom
més que el testimoni perennal de la
nostra intelligència. La Llengua Cata-
lana, Verb ancestral, és l'executo-
ria d'un poble que ocupà un lloc ho-
nenèrit en la Civilització mediterrà-
nia: ella és la síntesi de tota la nos-
tra història, recordant-nos constant-
ment les glòries de la gran Catalu-
nya: les seves conquestes de guerra
amb les armes i les seves conquestes
de pau amb el treball: les seves vic-
situds i les seves penes. Ella és el
lligam invisible que ens uneix amb
tot el passat: dinasties, aristocràcies,
llinatges, institucions, consuetuds...
amb totes les tradicions de la nostra
terra. En fi, ella és el bressol del
nostre esdevenir gloriós, ella és la
paraula eterna de la Nació, i,
com deia el Petrarca, els seus glori-
i llança, capmali i pavensina. Amb ella,
com amb l'Ésser virgilià, hi va el
deu de la Nacionalitat: allà on ella
sia, serà la Pàtria.

Per això m'acora que el conreu dels
Jocs Florals no dagi l'levar proporci-
onament a la llavor sembrada i que
el Verb de Catalunya segueixi essent
fadrí cabaler en el Palau d'on és
l'heret amb totes les prerogatives
que li pertocuen. I sinó, diguem-me:
externament, la donem nosaltres la
sensació d'un poble amb llengua pro-
pia? Si escollem la consciència i,
no volent incorrer en la falta de
lleialtat que avui regna arreu del
món, som sincers, caldrà confessar
la nostra culpa palesant que no te-
nim força moral per a acusar a gent
de fora de pecats que nosaltres tam-
bé cometem per pròpia i lliberrima
voluntat.

No: no lo sentim l'interior satisfac-
ció del compliment del deure amb
la nostra acció personal, la qual, de-
mostrant afecte al català, resultaria
reacció defensiva, compensadora, en
el possible, de la constant agressiv-
tat per acció de presència i de po-
tència d'altra llengua, hermosa llig-
du en els seus clàssics i sentida en
boca dels seus naturals, però foras-
tera a casa nostra per no adaptar-se
a l'espiritualitat catalana.

Jo encara no he vista la prohibició
imposada per l'hegemonia de l'Idi-
oma castellà a prospectes, arxius,
reclams i documents de divulgació i
d'ordre interior de tota mena, escrits
en la nostra parla. Jo encara no tinc
ardit que als rètols i inscripcions re-
dactats en català, de botigues i comer-
ços i indústries ciutadanes, incorrin
en sanció per la llei escrita, i, no
obstant, un estranger qui per primera
vegada entri a Barcelona per via de
mar o de terra, sols fixant-se en les
grífies dels establiments, es creuria
arribat a una ciutat de Castella, si
una blasfèmia, dita per un transeünt
català, no el despertaria del seu somni.

Convindreu amb mi, que aquesta
aparència de forasteria la tenim per-
què nosaltres volem, puix són els
menys els qui en us del dret llur,
al qual ningú s'oposa, fan l'affir-
mació tàcita de catalanitat que tant
els dignifica: i de part altra, són le-
gion els deixebles qui, com Pare, ne-
guen al Mestre.

Verament és vergonyós que no totes
les causes stuidores de l'esplet si-
guin ofines, perquè lo extern, tard o
d'hora pot desaparèixer: el món do-
na voltes i els Estats d'avui demà
poden deixar de ser-ho comportant
grans trasbalsaments, esmicolant-se
i formant-se'n de bell nou: mireu, si
no, la carta geogràfica d'Europa, sag-
nant encara per les transformacions
sofertes.

Aduho per miraculosa inspiració,
els qui els regeixen, prescindint de
rutinària apriorismes i doctrinarismes
falsos, obint el principi que tots els
pobles tenen el mateix dret a la vi-

da i un dret igual al respecte de
llurs llibertats, poden rectificar-se,
i patronejant-les amb el governall
i velam de llurs lleis naturals, tractar
amb peu d'igualtat les diverses llan-
gues que els interegren: i pel que
ens atany, recordar amb el Doctor
Torres i Bages, que el català és la
llengua de la nostra terra, la llan-
gua de casa nostra i que ningú fora
de Déu la pot fer callar.

Però, quan la tara prove de din-
tre, quan és autòcrata perquè la
sang del cos social és corrompuda,
llavors el sanejament costa més, i
molt més encara si la infecció és
de modalitat complexa: i a Catalunya,
per dissort, abunden els enemics di-
versificats del seu Verb, conscients els
uns, ignorants els més, per mimetis-
me molts.

Es a Pentorn d'aquest tema i apro-
fitant l'avinentesa de l'acte, que ocu-
paré breus moments la vostra aten-
ció, convenint que font-ho, complet-
xe un deure de ciutadania, dient-vos
veritats útils, exposades amb els
joells de la senzillesa. Us parlaré
dels ultratges a l'Idioma que en el
meu concepte són cabdals: la Indi-
ferència i el Malparlar. Expressament
prescindiré dels altres matisos (i) con-
tinguts en el mateix tema, perquè,
ultra considerar-los pecats venials en
comparança amb els primers, encara
que en fes un estudi escaabornat,
ultrapassaria la mida consuetudinà-
ria d'un parlament presidencial de
Jocs Florals.

Sovinteja tan a Catalunya, està en-
cara tan amelat el menyspreu del
propi llenguatge, substituïnt-lo, espe-
cialment en la llengua escrita, per
l'Idioma castellà, que adhuc infinitat
de persones de sentit comú, d'exten-
sa cultura i sense antipatia per la
nostra llengua que és la llur, seren-
ament pensant, atorguen preferència a
vincles i vectors manlleuats, per a il-
lugar i expressar idees concebudes en
llurs cervells catalans.

Ciceró blasfemava als seus compatri-
cis qui, empraven el grec prescindint
del llatí. El Dante anatematizava
els toscans qui, deixant de banda
l'italià, parlaven el provençal. I ni
el grec a Roma, ni el provençal a
Itàlia, coblejaven l'honor de l'oficiali-
tat. Què dirien ara aquells assenya-
lers de sapiència, si es trobessin a
Catalunya davant la magna qüestió
de la llengua, veient la nostra deica-
da suicidal? Quina fora la impressió
produïda en la consciència llur per
semblant abdicació de civilitat? Pres-
cintint ella, els grans campions de
les maternes llengües, que amb elles
i per elles cospiren la immortalitat,
mentre llurs obres, traspassen les
centúries, deixaren perdurable estela
lumínosa, mostradora a la humanitat
de bellesses nascudes del mullerament
de l'esperit amb la llengua pròpia.

I si el menyspreu de l'Idioma con-
stitueix un greu, gravíssim defecte,
que us diré del trist patrimoni de la
Flastonia i de la Turpilòquia, del
qual n'és malauradament possessora
la majoria dels catalans, compresos
tots els estaments, dels més eminents
als més humils, tan els dedicats a
laborar la Matèria com els conre-
dors de l'Esperit, així els qui rum-
beegen dramàtics agenciats amb lam-
brequina, com els honorats amb bla-
sons de gremis. I barrejats amb uns
i altres fa pena trobar-hi molts que
es diuen amadors de Catalunya! Com
és possible que estimin Catalunya
si ells mateixos no s'estimen? Ama-
dors de Catalunya i col·laboren a la
destrucció de l'Idioma amb llurs blas-
fèmies i mots grollers, escatològics,
brutals: amb llurs frases obscenes i de
doble sentit. Parleria que si és sem-
pre abominable, ho és més en la boca
dels qui pretenen reivindicar els drets
de la terra llur. Amb quines armes
lluitaran contra l'oficialitat imposada
d'una parla forastera, si les han oc-
cades infectant l'expressió, la for-
ma sensible del pensament, facilitat
agusta i atribuit a l'oblit de sobria
concedits a l'home!

Malgrat els meus anys i les conse-
guents abundoses decepcions sofertes,
no m'ha sabut conformar que hi hagi
individus a l'ensens catalanofils i re-
negaires, puix essent el parlar bé o
malament de llur efecte, no capi-
xeu els qui amb llur paraula embriu-
teixen l'Idioma i embutrint-lo contri-
buïxen al seu embobriment. No és
que els faci l'ofensa de creure que
malparlen a gràmbent, car estic con-
vençut que parlen com parlen, no
perquè sentin la fruïció nafrent l'Idi-
oma llur: no el tenen aquies sadisme.
Parlen malament per vici, per habi-

tud inveterada que comencen, uns de
bravalls perquè els sembla que fa ho-
me, altres d'homes per a vantar-se de
despreocupats. Hi parlen perquè no
senten la sensació de vacuitat a llur
entorn parlant-hi, puix els qui amb
ells comparteixen la conversa, per
més que no parlin com ells, no en
protesten, escoltant amb resignació i
tolerant avassallats el que no tolera-
rien si, en lloc d'ésser un insult
a la Llengua, fos un insult per-
sonal a ells o als seus. Com si la
Llengua, Catalana no constituís, per a
nosaltres, els catalans, un sentiment
pregonament familiar i pregonament
patriòtic!

Mai m'és oblidat el to de melan-
giosa recança amb què el «leader»
d'Irlanda, en Reedmond, em deia, fa
deu anys, a la Sala central del Pa-
lau del Parlament anglès: «Ah! si els
irlandesos poguessin esgrimir l'arma
invencible de l'Idioma com feu vos-
altres! — I jo, escoltant el plany d'a-
quell patriota fervent, aplicava men-
talment al Verb catalanès, tan vil-
lament tingut per nosaltres, el sentit
de la inscripció que encarta el tres-
pol de la sala on ens trobavem: «Si
Déu no guarda l'edifici, els qui el
construïren hauran treballat debades.»

Els optimistes, qui per tempera-
ment o conveniència (els de conve-
niència són els renegaires) tot ho
veuen de color de rosa, pretenen
minvar el greu defecte, amb l'excusa
que el vocabulari envilit és un fla-
gell que pateixen la majoria dels po-
bles llatins: és veritat. Però, a part
que aquesta observació acomodaticia
no és gens ni mica aconhortadora,
puix preferiria que amb els altres
pobles civilitzats tinguessin afinitats
culturals i que els trotessem en la
florida de virtuts, amb nosaltres tal
comunió de vici, no té consensuàcia,
per la transcendència del malparlar
substancialment lligat amb la Nacio-
nalityat, constituint-ne l'essència:

on havem de tenir sempre pre-
sent, com una obsessió, que una al-
tra Llengua rmeon sentada a la llin-
da de son alberg patrel, esperant
si passa el cadàver de la nostra, el
qual fora ensens el cadàver de la
Nacionalitat Catalana.

La Indiferència i la Turpilòquia,
sintetitzadores dels defectes del nos-
tre poble envers la sua Llengua, són
crystal·litzacions diferents d'un ma-
teix procés: són filles de la falta de
convivència espiritual amb la llan-
gua mateixa. No hi estem incorpo-
rats, ni tenim encara plena conscièn-
cia de ço que el català significa per a
nosaltres els catalans. Parlem en ca-
talà perquè de nados sentim parlar-
hi, per necessitat social i psicològica,
deconcentrant els fonaments que ho
justifiquen, els preceptes de les lleis
ètniques als quals, vulguem o no vul-
guem, retem vassallatge. En la ma-
joria, continua sent una rutina, que
despara espurneja una emoció, quan
hauria d'ésser un sentiment i més
que un sentiment una passió perdu-
rable. La inconsciència és l'estat
anímic aclarador del misteri que en-
volcalla determinades actituds, actual-
ment inconcebibles. Ella ens explica
com després de 28 anys que el nos-
tre Guimerà, des de la càtedra de l'A-
tenea, amb les encanteries de sa pro-
digiosa paraula, transformà la mes-
quina ventafocs en Princesa de relat
nissaga, aquesta encara visqui ban-
dejada com bordissena, de Corpora-
cions científiques i que la vella en-
tusià artística barcelonina, orgull de
Barcelona i propietat de barcelonins,
tingui encara necessitat d'escatir si
en les relacions amb els seus concu-
tadans ha de parlar català o en altra
llengua.

Sols la inconsciència explica la
impossibilitat amb què un aplec de
catalans, seleccionats per llur catala-
nitat oficial, foren testimonis en ple-
na Barcelona, present el Cap de l'Es-
tat, de la ignorància supina que ga-
beja el primer Ministre d'Espanya,
afirmant seriósament que el català és
un «patois», ho per a parlar en fa-
mília. Ben segur que si aquelles
personalitats barcelonines, com corres-
ponia a con carrec, haguessin con-
viscut espiritualment amb l'Idioma
llur, coneixent la seva valor moral,
la seva significació transcendent,
prescindint de formalismes protoco-
laris, respectuosament s'haurien re-
tirat, demostrant als forasters que la
dignitat de Catalunya, vinculada en
son Verb, prima totes les sobriamies
de la terra per altes que sien. Aquest
era el concepte que En Camboulié-
ronia dels catalans: «Es amb la indig-

nació d'una ànima generosa davant
un ultratge personal, que combaten
tot acceptat, la sia a llur independèn-
cia, ja a llurs drets, vingui de fora
o de dintre.» (1)

Heu's aquí amb sinceritat i fran-
quesa, sense eufemismes, la realitat
dels fets. Heu's aquí barrejament
planejats en tota sa cruïra d'escari-
da silueta d'esculls perillosos per a
la Nau de la Pàtria i apunada la
causa llur: com si diguéssim, el fe-
nomen geològic que els ha produïts.

Què cal fer davant la crisi crònica
que sofreix el nostre llenguatge?

Podem romandre indiferents, con-
templant impassibles la seva destruc-
ció continua i paulatina, que és la
destrucció de la pròpia raca?

Si la flama sagrada que l'ideal ens
ha trmes, cavalcant segles, es arri-
bada a nosaltres mig esmortida, mi-
rant-nos en l'esplai dels patricis que
s'enadiren mantenint-la encesa, no
podem permetre que s'apagui, ans al-
contrari: el nostre deure és passar-la
abrandada als nostres fills, procurant
que l'ànima col·lectiva catalana res-
plandeixi conscientment en el seu
Idioma.

Però, la finalitat cobejada no fóra
obtinguda, si l'host servadora de l'I-
deal proseguis sa tasca, dividida. Per
exemplaritat havem de començar per
enderrocar una vegada per totes, les
fites paritèries que, bastides per un
fantasme absentisme de realitat, se-
paren els joves dels vells, fent dels
cabells blancs i cabells negres signes
de bandositat lingüística: de les par-
tides de baptisme, certificats de ban-
deria. Divisió arbitrària i falsa per-
què sempre i on sia que exerceixin
patronatge el Fervor i la Intelligèn-
cia, seran els cors i els cervells els
classificadors de Joventut i Vellesse
mai la Naixença.

En l'agombol de la Llengua, en sa
depuració i unitat, no unificació, el
Verb no ha d'ésser mantle de
confort, exposat al perill d'anar ros-
tos avall amb son partit, si així ho
disposa l'atzar de la política. Ha de
ser gontanó retat, religiós i constitu-
tíon intern de tots els catalans. En
semblant feina, tothom ha de contri-
buir-hi: tots a una, que l'Idioma no
és tresor d'uns quants escolts, l'Idi-
oma pertany a tots per legítim dret
d'herència i de naturalesa. El nostre
plet lingüístic no té semblança amb
lo que feren el Dante amb la
italià i l'Hôtel de Rambouillet amb
el francès. El nostre comés és la re-
conquesta i afirmació d'una parla his-
tòrica, no la consagració d'una lan-
gua jove, ni el preciosisme d'una
llengua en plenitud de vida.

Per això, excepció feta dels tèn-
tics, adaptadors al geni del llenguat-
ge indígena dels novells vocables
oportats al mercat mundial per les
innobles produccions de l'activitat hu-
mana, no pot ésser ni ha d'ésser
obra d'un home ni d'un consell, puix
tot el més en resultaria un dialecte
de facta, més o manco nombrosa,
més o manco seleccionada, incom-
prensible per als no iniciats; però
mai una llengua nacional que, nas-
cada del poble, íntegrament és aquest
qui d'acord amb la Tradició l'ha de
ter avençar amb majestuosa persi-
monia, conservant-li i respectant-li
els característiques, com ho demos-
tren les variants de lèxic, fonètica i
sintaxi comarcals. Com totes les lan-
gues vives, el català, per a mantenir
la seva estabilitat, s'ha d'apoiar en
son passat, cor si no ho fés moriria
com una planta desarrelada; com tam-
bé moriria si es limités a confinar-
s'hi, prescindint dels elements exte-
riors amb els quals ha de convivre
i dels quals ha de viure.

Si les llengües vives són fetnoses
d'higiene que les conservi polides i
disposes sempre a pal·lejar, sense
dammificar-les, les concepcions de la
humana intelligència, amb més raó
les qui, com la nostra, no ha viscu-
da en plena saba, per la llarga solu-
ció de continuïtat que interrompé son
conreu, obligant-la a romandre ar-
raulida en mig de pagesos, gent de
mar i menestralia, als quals devem
eortosament la seva conservació. Cal,
doncs, que en l'obra de depuració,
s'hi aporti la cura assenyada que po-
aven els escuders de cambra dels
nostres sobirans netejant de pols i ma-
cules les reals vestidures, evitant,
en fer-ho, malmenar les estofes. Re-
instauram-la tal com els nostres ar-
tistes conscients restauren les anti-
guitats arquitectòniques destruïdes per

Na Victòria de Monteys i Prat
Reina de la Festa

l'acció del temps i la maldat dels homes: respectant, obeint i continuant els fragments de lletres romanes; abstenint-se d'oposar-hi res de llur iniciativa per genial que sia. D'aitals respecte i veneració és mereixedor el Verb nostrat, tant per la seva història, com per la missió que la Providència li ha confiada en aquesta terra benèdicta.

Segons opinió d'un eminent prosista i filòleg francès, «l'home deliberadament no completa ni inventa el llenguatge. La reflexió té ben poca part en la creació i en el desenvolupament de les llengües. No hi ha pas per elles ni concilis, ni assemblees deliberants: no se les reforma pas com una constitució viciosa. Els idiomes més bells, més rics, els més profunds, són eixits amb tots llurs proporcions d'una elaboració silenciosa i d'ella mateixa ignorada. Al contrari, les llengües manosejades, tormentades, fetes de mà d'home, porten el segell imborrable d'aquest origen, en llur manca de flexibilitat, llur construcció opaca, llur falta d'harmonia.» (7)

Precurar la incorporació al català dels compatriotes indiferents i la perseverança dels neòfits, és també missió que ens ha de preocupar. No la incorporació dels qui sense obligació i amb les llurs famílies i relacions parlen castellà, per creure que s'aristocratitzen posant lliurea al seu pen-

sament. Els qui això fan no curaran mal, són exemplars estranys, meitat d'estultícia i d'histriónisme. Sertosament per càstig, la Naturalesa, valent-se de la Fonètica i de la Sintaxi i l'Àmbient valent-se del Lèxic, els han marcats els llavis amb el ferro roent de l'etern ridícul, perquè creient-se parlar castellà, per més que s'esforcin demostren que són catalans i si per necessitat o conveniència fan el sacrifici de parlar català, ho fan amb accent d'estrangeria. D'això, doncs, que no valen la pena de preocupar-se'n: són escòries socials sense valor.

Els qui havem d'atraure fent-los planera la via, no afegint dificultats de creació novella a les dificultats intrínseques de l'idioma, són els indiferents per inconsciència, els qui, segons el poeta florentí, viuen sense mereixer ni la infàmia ni l'elogi, als quals en l'Eternitat els situa en el Portic de l'Infern, barrejats amb l'escart menyspreable

«els àngels que rebels a Déu no foren ni a ell fidels, curant sols d'ells mateixos.» (1)

Redimim-los de la llur indiferència envers la seva llengua natural i pròpia. Donem-los totes les facilitats compatibles amb la puresa de l'idioma, perquè s'encel·lin a l'estat de gràcia de l'ideal. Lesbrossem-los el camí, començant els qui el parlen sempre i a tota hora, per parlar-lo evitant en

la conversa estranyes i modismes que el facin incompreensible: prescindint de snobismes i d'argot, de temporada: de neologismes i absurditats que el disfressen i torturen i en pronunciar-lo, procurem que sorgeixi dels nostres llavis, amb simplicitat, fugint de sonoritats esquerpes i rebuscades i ultrança: que els mots, exemptes d'ampulositat, llisquin suaus, sense violències extremes, ni endolciments afemellats. Acliquem els ulls a l'enlluernament de l'artifici malaltís i sadollem-nos en les deus fresques i gemades del poble i en les inestroncables, pures i ennoblidores de la Tradició.

I quan l'escrivim, quan fixem la paraula nostrada, no exagerem la morfologia, alterant els trets fisiònomicos familiars per esperit d'innovació, borbant la patina del temps, dissimulant amb afaites venerables arrugues i tenyint cabells blancs no menys honorables. Prescindim dels rebuscats preciosismes i refinaments del pseudo-romanticisme, que, com mífors d'hi vernacle, no tenen força per resistir la vida a ple aire: i no oblidem que, fet i fet, a l'idioma més li escau la delicada sentor de l'antigor, que el perfum sintètic del modernisme. Escrivint amb claredat i precisió volgüem ésser inclosos en el nombre d'aquells escriptors que arriben a tal grau de saviesa que ells són per a servir la llengua i no la llengua per a servir llurs capritxositats: i, a tal grau de bon gust, que comprenen que l'art suprem consisteix en utilitzar lo existent abans d'inventar el que és necessari.

Seguint aquesta norma de conducta, sàviament acompanyada del consell del príncep de l'oratoria llatina, d'expressar bones idees en termes escolhits amb gust i dignitat, (9) les lectures de llibres catalans no sofriran desdeny i els catalans que sentin l'agre de la terra, per natural amor a la pròpia llengua, procuraran adquirir-los, car no es veuran obligats per entendre'ls a fer un treball de semi-traducció, i llegint-los hi trobaran delectança.

Altament s'ha de barrar el pas, cost el que costi, a l'allau envilidora que a grans gambades segueix invadint cada vegada més el nostre heretatge lingüístic, amenaçant exorcir-lo. Sia arrebacat de cocarrel el maleit costum del rener, que a l'ensens ofèn a Déu i a Catalunya, seguint el camí fressat per benemerites institucions a aital objecte creades, reproduint-les, prodigant-les per tots els indrets senyorsats pel català. Adoptem els mitjans de divulgació lexicològica: la premsa, la tribuna, la conversa: explicant la influència nociva del rener en les valors espirituals de casa nostra. No ens cansem de predicar-ho, insistint-hi constantment amb fe d'il·luminats, amb santa perseverança, perquè, en fet de corrupció de llenguatge, no es complexi la profecia del poeta llatí als romans per llur avís, nòstres som més dolents que els nostres pares i la nostra progenie serà encara més viciosa.» (10)

La campanya contra el rener té, nim el dret de fer-la tots els qui de cor estimem Catalunya, ja que són més nocius a la nostra terra els renegatres que els seus tradicionals enemics, perquè aquells, a poc a poc li embruteixen l'ànima parlant, convertint-la en una monstruositat repugnant i abjecta. Aquesta acció d'higiene social s'ha d'exercir dintre de cada llar i en la vida de relació, deixant entendre directa o indirectament l'enunç que ocasiona sentir males paraules.

Tot hom ha l'inscriure's en la llista: tot hom ha de col·laborar en la bergada sanitària, proporcionalment al que li permetin els seus mitjans d'acció: per això la gran auxiliar serà l'Escola, doncs té a son càrrec la formació de l'ànima catalana del demà: ella és el Seminari dels nostres ciutadans de l'esdevenidor. L'Escola ha d'inculcar a la mainada amb unció patriòtica i mitjançant tots els procediments didàctics més apòsta, la transcendència que té per als catalans la conservació de la puresa del llenguatge i la responsabilitat moral en què cauen abandonant-lo o enllordant-lo. S'ha de fer comprendre als infants que el problema de la llengua és, per a nosaltres els catalans, un problema de dignitat, estimulants perquè li servin i li fassin servir la deguda devoció i reverència, car la llengua que palèsca durant segles el pensament de la Catalunya gloriosa, és mereixedora de la veneració dels catalans de la Catalunya renaixent. Fugint sempre de l'ignorant «Perquè sí», se'ls han de facilitar arguments convincents i al nivell de llurs tendres intelligençies, perquè sien els portadors i divulgadors en les seves llars d'aquella d'aquella

En Josep M.ª Roca, president del Jurat

idealitat. Les seves boques angelicals són les de més abtesa per a predicar la bona nova, perfumada amb l'essència de llur ingenuïtat: prop dels pares, els infants són els petits missioners de les grans causes.

L'eficàcia d'aquesta actuació estarà en raó directa de la protecció que obertament li dispensa l'Ajuntament de Barcelona i la Mancomunitat, actualment les dues grans trones perquè la campanya de redempció repercuteixi per totes les contrades. Sobretot si al protegir-la, les dues Corporacions oficials prediquen amb l'exemple, per a fer honor a les respectives comissions de cultura i complir degudament la comanda, que els és confiada, de vetllar pels prestis de Catalunya: i prestigi suprem, és la meravella del Verb qui tantes vegades ressona en les antigues Sales de Cent i de Sant Jordi, defensant les llibertats de la terra.

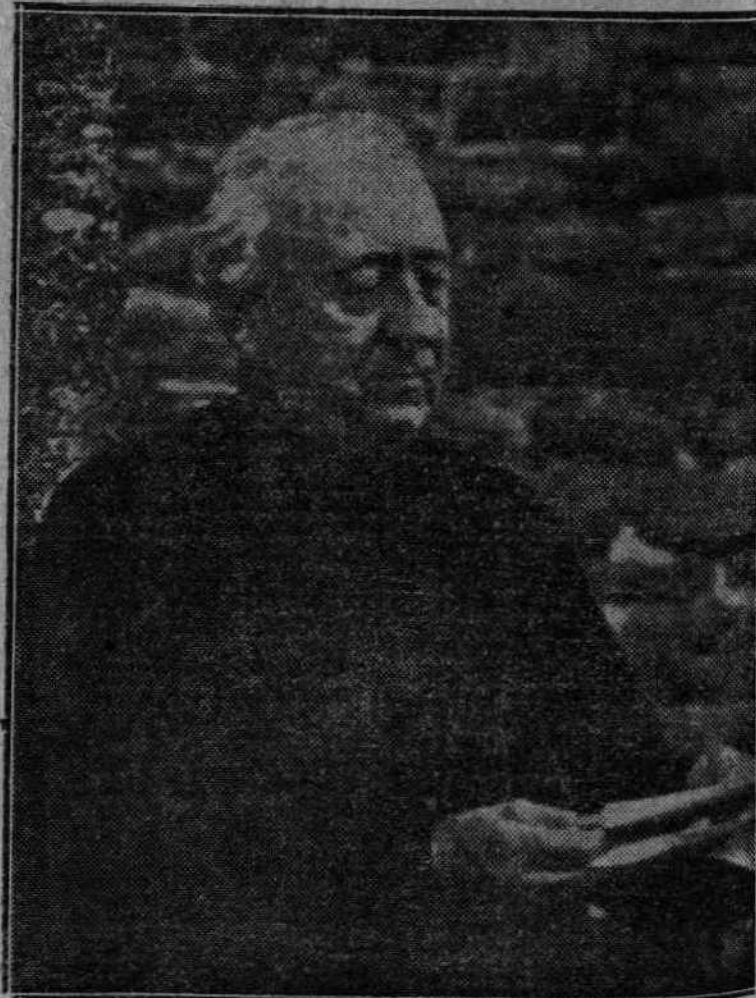
No s'ha de tolerar que els malparlats tinguin la representació oficial de pobles i districtes catalans, ni que visquin a despeses de corporacions nostrades. El malparlar ha d'incapacitar automàticament per a exercir càrrecs públics dintre la nostra terra, així sien honorífics com retribuits, així sien d'alta representació com de jornal modest. Catalunya no pot, ni deu honorar, ni mantenir, els qui destrueixen son millor patrimoni. Cap religiós tolera sacerdots prevaricadors: cap pagès consentiria que els seus mossos li sembressin de sal les fexes de conreu: no hi ha pastor que tanqui dintre la cleda ovelles sarnoses.

Senyors: que en honra i glòria de la Llengua Catalana encarnada en els Jocs Florals de Barcelona, els cors s'envolin, amunt, ben amunt, que no els arribi el brogit de luites bizantines. Que el fons del problema sia el que ens preocupi, no els detalls i minucies sense transcendència fonamental. Que el cor resoni de xordint la consciència nacional endormida en son aspecte lingüístic. Procurem l'esmena honorable per convicció, dels catalans qui fins ara, desconexadors dels llaços que unen la paraula amb l'esperit, han menyspreat l'idioma llur. Que els qui han col·laborat a la destrucció del bell catalanesc, corrompent-lo i omplint-lo de suïsses, es corregeixin. Trencuem, mitjançant ferma croada de propaganda i educació i instrum la mainada, l'infamant cadena de renes que, forjada per les generacions, agarrota Catalunya: que amb aquesta purificació, encara que no s'obtingui per a la nostra llengua la immaculada blancor de la neu novella, assolirem que els malparlats, qui avui constitueixen munions, quedin reduïts en l'esdevenidor a una dula migrada, per a testimoni vivent de com no es deu parlar.

No escatimem mitjans per a incorporar al gran estol de devots els desviats i escampem arreu la convicció que és un crim de lesa Pàtria anar contra la Llengua, ja sia estrafentia, maltractant-la o bé oblidant-la. I aquesta tasca fecunda, abnegada, sol rememorar per la noblesa de sa finalitat, s'ha de fer un dia i altre dia, sense defalliments i a prova de

En Josep M.ª de Sagarra, guanyador de la Flor Natural

Mn. Jaume Collet, guanyador de la Viola d'Or

esenganyis i sacrificis, suportant regnats les bestes dels adversaris, fins que la religió del ben parlar tingui un altar en cada llar i en cada cor un apostol. I sols quan l'arbre secular de l'Idioma, endinsades ses arrels en la Tradició, conreat amb amor i esllurad de malures pel nostre poder, cobricell de bell nou amb fullam de perennitat la Terra Catalana, Catalunya rediviva mereixerà que «Déu don glòria, pus parla en català».

(1) Vulgarismes, neologismes, alteracions sintàctiques, extrangerismes per invasió i per contacte, afollaments o mutilació de paraules, etc.
(2) «Essai sur l'histoire de la Littérature catalane».
(3) Roman. «Histoire générale et système comparé des langues sémitiques». Livre I, chapitre III.
(4) Dante. «Inferno». Cant III. Trad. N. Cardener.
(5) André Thérive. «Le français langue morte?»
(6) Ciceró. «Dei veritables bens i dels veritables mals». A. Brutus. Llibre I. Capítol III.
(7) Horaci. «Odes». — Llibre III. — Car. VI. — Ad romanos.

La memoria del secretari

Després del secretari, senyor Rubió Balaguer llegeix son discurs cenyit, amb sobria claredat i fa un examen apídic del mèrit de les composicions premiades, i evoca la memòria dels grans morts de l'any.

La collita ha estat grossa, com ho

quen els noms següents:

El Mestre en Gal Saber mossèn Miquel Costa i Llobera, l'arquitecte don Josep Sorribas, don Josep Font i Guàrdia, el P. Jaume Nonell, el mestre Philip Pedrell, don Joan Ensenyat, el mestre Josep Rodoreda, l'escultor don Josep Cardona Vilaseca, el bibliòfil don Isidre Bonsoms, el catedràtic don Josep Pargal i Marqués, el canonge historiador don Galetà Barraquer, historiador galleg don Manuel Mur-

Finalment, endreça un record als catalans de Cuba, que, el mateix dia, celebren els seus Jocs Florals.

La Flor Natural

Es fa un silenci, mentre s'obre la capella contenint el nom del guanyador de la Flor Natural.

Aquesta és concedida a la poesia de Balada del caminant; lema: «Com el frati vanno per via», que resultava de don Josep Maria de Sagarra.

La Reina de la Festa

Acompanyat del secretari, senyor Rubió, i del mantenedor don Alfred Gannini, vingut expressament de Nàpols, del diputat senyor Massó i Llobera, i del regidor senyor Sansalvador, va a cercar la Reina de la Festa, que és la formosíssima senyora donya Victòria de Montoya i Prat. La Reina avança de braç del poeta, entre els aplaudiments generals, amb un vestit elegantíssim ornat de blones, que no pot fer ressaltar la seva bellesa, sinó que en rep els reflexos i la gràcia.

En Sagarra llegeix la poesia premiada que és la següent:

LA BALADA DEL CAMINANT

Come i frati minor vanno per via
delt de març, fa un vent desvergonyit,
pupa els secrets més amagats de l'aire,
fe tremola el vestit
i sacseja el cadavre
del criminal penjat i consumit.
delt de març, el camp color de mel;
ha quatre flors en una branca seca,
blau de turquesa al cel,
elosa d'or, puput llameca,
el vent és violí, flauta i bruel.
Ve't aquí que al mig del corriol
te marges de ruda i atzavara,
passa un home tot sol,
se ara camina o bé s'alupa i es para,
va fent com aquell que vol i dol,
un home pansit, ni verd ni vell,
seva cama una sarment que es
tres miques de burell i trenca,
magant la figura escandalosa;
d'esquirol i entrelluc d'ocell.
un home amargat per tots els vins,
gronxat per totes les tavernes,
vist el seu cor per dins
té l'unglada de dolors eternes...
va brut de la pols de tants camins,
cel blau al seu cap li és com un pes,
el corriol li és com un lilit d'espinas,
i no li diuen res
fulla verda de les tarongines,
perla grisa, el rossinyol i el bes,
va guaitant les gràcies del camí:
pollancret blavenc de tres anyades,
el cirerer que acaba de florir
per fe unes arracades
sang i de perfum i de setí,
va guaitant ara el pallar daurat,
la feixa on treu el nas la userda,
i el bot desesperat
d'una llagosta verda,
una oreneta neta de pecat,
diu el vianant d'aquest camí:

—Per què em fregues pels ulls aques-
[tes coses
oh llum que et rius de mi?
Per què m'omplis el nas d'olor de ro-
[ses
si saps que no tinc esma per sentir?
Si tot m'és dolorós, tot igual,
la branca fina i la blavosa prada,
la menta, el romaní i el penicall,
el roure i el gual
amb un dit tremolós d'aigua daurada?
Si ja no se'm commou ni l'ull ni el

[cor,
si tota cosa pel meu front és mansa,
tot un camí de mort
cense ni una goteta d'esperança,
ni un crit de joia ni una espurna d'or!
Si m'ha venut l'amor en un taulell,
i em fan por les cortines de l'alcova,
i entre les punxes he perdut l'anell,
i sols em resten tres retalls de roba
per guarnir la misèria de la pell.
Si ja no crec ni en deus ni llars
ni en erms ni plans ni coromines,
oh demati de març
no m'esbandeixis tantes coses fines
davant les rines dels meus ulls co-

[vards! —
Així ha dit bo i apretant el gas,
sense escoltar la dolça cogullada,
sense clora amb el nas
la terra tremolant i perfumada...
I va camina que caminara.
Però es cansa i s'atura, i ve't aquí,
que entrelluca el portal d'una ma-
lla, i truca amb el bastó del pelegrí.
I diu: — «Ave Maria,
no em passaria un traguert de vi?»

El caminant sospira en un recó,
i una noia li seu ben a la vora;
li trenca el llavi una cançó...
I el sol que ve de fora
es fica de biaix pel finestro.
Canta la noia la cançó del març:
desig, esgarripanes i roïlla,
les trampes i els atzars,
la seda immòbil de la satàlia,
guarint les punxes fulgurants de

[l'arc.
La cançó de les penes de la nit,
del corb que picia el coll de la donzella,
del pit sota el vestit
badantse com si fos una poncella
amb dotze venes tebies de neguit.
El vianant l'escolta a poc a poc,
la cançó se li adorm a flor d'orella...
I una mica de foc
va tornant la seva ànima vermella,
i ja no se'n sap moure d'aquell lloc.
I la cançó del març es va fonent,
amb un panteix finíssim de basarda.
Quan la cançó no es sent,
ja ha començat la fresca de la tarda
i pel camí ja s'ha aturat el vent.
I diu el vianant: — «Adéuiau!
Mercès pel vi i per la cançó lleugera,
fins a mai més si us plau!

Que a mi el bastó i el romaní m'es-
[pera
i vaig a caminar sota el cel blau... —
I ara totes les coses del camí,
al caminant li han endolcit la cara,
ja no es sent tan mesquí
vora els marges de ruda i atzavara,
i al pollancret blavenc no el fa patir,
i va guaitant molt amorosament
la cançó li ressona dins les venes,
i li sembla que sent
aquello flauta de sospirs i penes
que ha fet parar tots els xiulets del

[vent.
El xuclamel se li ha enganxat al braç,
i un bri de boli li ha mig daurat la
sent el perfum del mas, cella,
l'oll del bou que va menant la rella,
i va camina que caminara.
I ara costoja sota el jorn pansit,
l'ombra del capvespre no l'espanta,
i amb l'ull un-s'es humit,
dantant l'espantilla tot el coll de tanta
que una estrella li deia: bona nit!
I sent tocar molt lluny l'oració,
i el caminant els llavis descloua,
i va dient: — «Senyó,
per amant els treballs de cada dia
doneu-me una miqueta de cançó» —
Després s'ajaca en un redol de mill,
i oblida la misèria i la fortuna,
la febre i el perill...
I dalt del cel tremola un tall de lluna,
i a la terra vigila el cant del grill.

El primer accésit el guanya don
Josep Estadella Arnó, el segon don
Tomàs Garcés, i el tercer mossèn
Joan Clapés.

L'Englantina

L'Englantina no és concedida.
Els accésits són atorgats, el pri-
mer, a don Manuel Folch i Torres,
Mestre en Gal Saber; el segon a don
Josep Estadella Arnó, i el tercer a
don Joaquim Ayné Rabell.

La Viola d'or

La Viola és guanyada pel venera-
ble poeta doctor mossèn Jaume Co-
llell. El públic li tributa una gran
ovació, en sentir-li llegir els sonets
que evocuen els grans monuments del
Catolicisme.
Heu's aquí la poesia de mossèn
Collell:

VISIONS DE CATEDRALS

Urbi et Orbi

SANT PERE DE ROMA

Puja el romeu per l'ampia escalinata,
passa el llindar que és terme de sa via;
i al veure aquell gran temple s'estasia
i, càient de genolls, en plor esclata.

Sia vingut del Nord, de platja ingrata
o dels soleis benignes del Migdia,
aquí hi troba sa llar, i l'alegria
en sa mirada atònita es retrata.

Més que de l'or i jaspí la riquesa,
més que del lluc la colossol grandesa
sent de sa Fe lo betegar pregon;
i, orant de Pere i Pau davant la tomba,
li apar que per la cúpula s'esbomba
el «Credo» salvador per tot lo món.

EL DUOMO DE MILA

Com si en rufola nit s'hagués despresa
una allau del Montblanch que amb
saltant i rebotent en la plenitud
informe clapisar, quedés estesa;

del geni dels llombards fou digna em-
[presa
el fer d'un munt de roca una boscuria
de pinacles florits, on la cantúria
dels ocells reflexos amba suau dolçura.

Si el sol entre els trepatx hi joguineja,
la lluna amorosida s'hi rabeja
dins la selva de marbre esveltat;

mentre d'àngels i sants magna corona
fa d'escambell sublim a la Madona
que des del cim abrigo la Ciutat.

RETURN

Les fades de l'alpina cordillera,
si en nits de clar de lluna van dansant,
posar guaiten geloses la encisera
blanca tofa del Duomo de Mila.

NOTRE DAME DE PARIS

Pel Sena corren aigües llotoses,
els anys s'empenyen en curs fatal,
races i gèneres passen irisoses,
sols resta immòbil la Catedral.

Turbes frenètiques de mans sagrades
ha vist entrar-ne per son portal,
i en grans diades, noes fastoses
han fet del temple troia imperial.

De ses bessones torres, sapades,
que la flanquegen, les veus sagrades
encara alegren als cors creients;

i si del pulpí vibrant ressona
veu apostòlica que a l'hoim sermoneja,
la veu francesa d'aquella trona
és veu que escolten totes les gentes.

IV

LA CATEDRAL DE BURGOS

Creixia fort lo Regne de Castella
dels cristians a l'impenta victoriosa
i, com Ara Votiva, esplendorosa

s'alçava d'eixa Seu la meravella.
Convertit el pedreny en randa bella
i el dur granit en floracions de rosa,
s'enfila amunt la filigrana aïrosa
signant el vol de la nació novella.

Avui que de tants segles la besada
la burgalesa Seu ha consagrada
com de l'art ogival excels primor,

admirat de la petria orfebreria
dint l'espanyol: «a fe se'l mereixia
un tal sepulcre el Cid Campeador.»

IV

LA SEU DE TARRAGONA

Per muradals ciclòpics estotjada
com joia de cristiana arquitectura,
la Seu de Santa Tecla, dalt l'altura
mostra sa noble faç pel sol coïrada.

De pau i serenor mística estada,
si a meditar un català s'hi atura,
de la robusta arcada en la nervura
la fibra de sa raça hi veu marcada.

Quan puja l'Arquebisbe a l'ara santa
sap que trepitja amb sa beneïta planta
desferres del que fou temple augustal;

i així, ostentant la secular corona,
del nostre mar emmirallant-se en l'ona
és encara Tarragona la Imperial.

Els accésits són guanyats, el pri-
mer, per mossèn Andreu Calmarí, el
segon per don Josep Massó i Ven-
tós i el tercer per don Camil Geis.

Homenatge a Costa i Llobera

En homenatge al gran Mestre en
Gal Saber, mossèn Miquel Costa i
Llobera, mort enguany, el doctor Roca
llegeix una de les obres definitives
del gran poeta mallorquí: «El pi de
Formentor».

Els aplaudiments de la concurrència
són una salutació fervent a la glò-
ria desapareguda.

Els premis extraordinaris

El premi de la Copa, oferit a la pro-
sa, és guanyat per mossèn Salvador
Galmes Sancho.

Un dels premis extraordinaris és
concedit al jove poeta Melchor Font,
per la seva poesia «Les noces de l'alo-
sa i el gessami».

Aquesta deliciosa poesia del gran
poeta joveníssim, és seguida amb
dolça emoció, mentre és llegida per
son autor, que rep una càlida ovació,
merescuda.

Heu's aquí el text de la mateixa:

LES NOCES DE L'ALOSA I EL LLESSAMI

Glossa

«Quina taula tan parada:
estovalles de setí;
les culles són de plata,
les forquilles són d'or fi!» (1)

Quina taula, publicista!
i no em diries per quí?
— L'alosa de la margeda
se'n casa amb el llessami.

— A quina hora feu les noces
que jo hi voldria venir?
— El rossinyol t'ho diria
que ell els ha de beneir

perquè té la veu tan clara
i sap tant de conlegir
i duu plomissó de seda
i té apès un gest molt fi.

— Força em plauria trobar-t'hi;
posat ben propet de mi
aprendrem com fan les nocés
que el saber-ho és mig camí.

— Ahir que l'hora cercaven
no es sabien avenir:
ell volia la nit dolça
i l'alosa el de mati,

que al mati té la veu tendra
i al vespre no sap què dir.
Ell vol la nit i ben clara
perquè duu el vestit més fi

i és obert com una estrella
i el perfum sembla un sospir.
Al roser ho preguntaven:
no gosava decidir;

el rierol se n'enreia:
la menta vinga tremir,
l'estrella tan llunyana
semblaria que fos aquí.

Per a fer-los companyia
els han cercat un padrí:
un ametlló per l'alosa
i un estel per llessami;

la font els diu la doctrina
al vespre i al demati,
Conten que volen casar-se
al rusc de sobre el molí,

perquè cada abella hi sigui
circular i violí
i d'encens una maduixa
que el seu foc no pot morir.

Veus com branda ses campanes
la perera del camí?
Cerca el giponet de rosa,
caputxeta i faldellí

i un brotet de tarongina
que encar sigui a mig obrir.
Que la taula és ja parada:
«estovalles de setí;

les culles són de plata;
les forquilles són d'or fi.»
Si encara avui no en tens ganes,
prou que te'n faran venir!

(1) Corrida popular.

L'altre premi creat pels Mantene-
dors, és guanyat per En Ventura Gas-
sol, per la seva composició «La Do-
lorosa».

També l'oferim als lectors.

LA DOLOROSA

La confessió

Sori al Mont-Sit a punta d'alba.
Fra Llorens, l'anacoreta d'aquelles
montanyes, sortint de la cova on viu,
visa sota l'ombra d'un xiprer:

FRA LLORENC

Benau el Senyor a so de clarins,
el pi i el cedre, el roure i l'atzavara,
le blat dels camps i l'herba dels ca-

[mps,
els estels de la nit i l'alba clara.
Déu salvi els traginers del camí-ral
de llops, de lladres i de gent malvada,
i de les urpes del lleó infernal

que ens sotja del mati fins la vesprada.
Per la llum d'aquesta hora matinal
la pau del cor ens sigui assegurada.

Fra Llorens queda sobtat per una
veu, com de sanglot, que puja d'un
camí del fons.

FRA LLORENC

Aigu que plora... Tant mati! Qui sona?

MARIANGELA

Fra Llorens! Fra Llorens! soc una

FRA LLORENC

I aquesta mare on va?

MARIANGELA

A on? A vos,

FRA LLORENC

A mi! Jo puc sé el fi de cap viatge?

MARIANGELA

Jo hi vull anar per vos,

FRA LLORENC

Si és un dolor que us dau, és el ma-

FRA LLORENC

que us mena a aquí. Pujeu, germana.

Mariangela, vestida tota d'aus vels
negres, s'atura plorosa a Fra Llo-

FRA LLORENC

Per més gran que ara fos vostre dolor,

pensen que trepitgeu terra sagrada.

Sou al Mont-Sant. De cada gra de

[pols,
de l'herba més petita i amagada
en brolla a dolls aquesta pau del cor
que entra pels ulls i deix assossegada
l'anímet més tèrbola del món
i la més afegida i amargada.

MARIANGELA

Més amargada que jo
al món no en sabreu d'altra:
mar de penes i dolors,
mar de fets i de viatges,
no hi ha pau prou gran al món
que hi pugui tornar la calma.

FRA LLORENC

Per ample i pe' pregon que sigui el

MARIANGELA

Déu hi és present i l'omple banda a

FRA LLORENC

No hi ha pau prou gran al món

MARIANGELA

que hi pugui tornar la calma.

FRA LLORENC

Què hi ha més gran que Déu?

MARIANGELA

El meu dolor.

FRA LLORENC

Calieu! que heu dit Déu us perdó, ger-

MARIANGELA

Es aquest plor coent dels vostres ulls

MARIANGELA

Es el plor i els ulls i el cor

FRA LLORENC

Quina claror que us deuen fer a taula!

MARIANGELA

La que fan en la foscor

unes flames apagades:

Claror de morts cor endins,

ombres al volt de la taula,

i, cel amunt, volelar

de vels blancs i de mortalles.

FRA LLORENC

Germana, quina mare sereu vós!

parieu de fills i recordeu mortalles?

parièssiu de bolquers i llençolats

i de còfies de sedes enflocades

i de bressols de plumissol més fi...

MARIANGELA

Al, que el bressol dels meus fills

és una tomba glaçada!

per plomes cendres i cucs,

per llençols una mortalla,

per randes i cobrellit

nou pams de terra mullada

a la nit, de sereni

i el demati, de rosada.

FRA LLORENC

I d'aquests set fills vostres que heu

MARIANGELA

Si que ho criden, Fra Llorens,

i amb la veu enrogallada,
del fons de la negra nit
d'aquella tomba glaçada,
de dins d'aquest ventre meu

que és una altra tomba blanca.
Si que ho criden, Fra Llorenç,
que anyoren la meua falda.
Si que ho criden! No els sentin?
— Mare!

FRA LLORENÇ

Canteu!

MARIANGELA

Mare! mare!
veniu-nos a escoltar bé
que se'n menja la gelada!

FRA LLORENÇ

Gelada! I com voleu que es gelin, vos,
si tots set dalt al Cel tenen posada
a la falda mateix de tot un Déu
que és llum viva, aixardó i flama ar-
borada;
que quan camina el foc hi va al davant
i fon com una cera les muntanyes.
No volguen escoltar aquestes veus
que us fa sentir el dolor mig apagades,
no sabeu vos les que us diria Déu
per boca dels ocells i dels oratges
del brogir de la selva, en nís de vent,
i el freidor dels rius a punta d'alba.
No escolten més els fills dintre de vos,
com ploren amb la veu enrogallada,
i els sentiren amunt, amunt del cel
que canten a la llum de l'estelada.

MARIANGELA

Parieu-me d'ocells i flors,
de bons venis i mals oratges,
però no em parieu d'estels
que em fan morir d'enyorances!
Cada cop que els veig lluir
em plenen com azevares,
que són gotetes de llum
que ragen de ses mirades;
que, són capets dels seus dits
d'aquella carn tan rosada;
que són anquets d'estel
d'aquelles demetes blanques.
No em parieu, doncs, no d'estels
que em fan morir d'enyorances.

FRA LLORENÇ

Germana, benida foreu vos,
si aquest enyor per vostres fills que
sapiguessin sentir-lo igual per Déu.
Cada dolor llavors fora una ales
que se vos endurien el anant
per aquest mar de llum sempre en
bonança.

MARIANGELA

Em parieu de cels de llum
i el meu cor n'anyora d'altre:
cel de terra feta carn,
carn de nado feta galles,
galles fetes rosetes
tot florit de roses blanques,
de roses color de sang,
de roses un xic morades,
i clavelles de mil colors
tots esclatats en besades.
No hi ha llum prou gran al cel
que pugui deixar apagada
aquesta set de besar
que tenim totes les mares.
No em parieu, doncs, més de llum,
ni del cel ni l'estelada,
parieu-me dels set fills meus,
l'únic que em consola encara.
Fr Llorenç, vos que sou sant,
vulgueu-me mostrar un miracle?
Si sentin la veu de Déu
en el fons de les ventades
i en les cançons dels ocells
i en la remor de les aigües,
voldrien dir-li en nom meu,
com a dret que hi tinc de mare,
quin peccat hauré fet jo
que hagi expiat poc encara
amb la vida de set fills
que són set vides de mare?

FRA LLORENÇ

I com voleu que pugui escoltar Déu
si us sento plorar a vos? Ell només
parla,
les hores de silenci i pau al cor.
Assosseguen-vos, doncs. Sabeu, germa-
na,
el xiprè es bon company silenciós,
d'ombres tan llen i dolça, que enco-
mana
aquest aire de pau i repos
que com un rou finíssim en davalla,
vestit d'aquesta austeritat tot l'any
i s'acaba, hi ha temps, d'una claror sa-
grada,
com si s'hi ocultés el mateix Déu
i no podent-ne contenir la flama.
En nom d'Ell, doncs, i a la presència
d'Ell
que penetra el secret de les munta-
nyes,
dieu-me ara la vida que meuen
per si hi trobem la culpa no explada.
Sou humil?

MARIANGELA

Si la mort, gelosa amb mi,
m'ha fet besar set vegades
les cendres de set fills meus,
com no he de se humiliada?

FRA LLORENÇ

Avant!

MARIANGELA

No desitjo altre tresor
que un fill meu em cridi mare,
capet ros com un fill d'or,
blanc i fi com una ploma.

FRA LLORENÇ

Sou casta?

MARIANGELA

Com voleu que el foc impur
pugui pendre en mes entranyes
si creien lliris tan blancs
que fins la mort m'envejava?

FRA LLORENÇ

Ja veig que les virtuts vos les duen
a mig a mig del cor, i ben clavades
amb espases enceses de dolor
que mai cap goig impur podria arren-
car-les.

Però, escolten. Refeu vostres camins,
mediteu bé la joventut passada.
El vostre pensament sempre fou pur?
les vostres obres sempre foren santes?

MARIANGELA

Fra Llorenç!

FRA LLORENÇ

Quin record tindreu més fosc
que ara us ombregi així la vostra cara
quan començava a resplendir tan tost
de la claror d'aquesta nova albedo?

MARIANGELA

No és cap record fosc, no, pare,
que aquesta foscor és d'un crim
que revisca com el foc ara.
No el sap ningú, sinó Déu
que no m'he perdona encara,
ni pots el perdó mai,
que és prou gran...

FRA LLORENÇ

Sia santificat vostre sant nom...

MARIANGELA

Ell hultava ventre endins
amb la mort que l'espantava....

FRA LLORENÇ

Seu que vingui a nosaltres vostre reg-
ne...

MARIANGELA

Esti anapava, m'hi un cranc
i cridava: «mare! mare!
quines anques té la sporti...
Tragueu-me a la vostra falda....

FRA LLORENÇ

Facis i avostra santa voluntat...

MARIANGELA

Que anyorem la llum del sol
i la llum de l'estelada.
Mariangela queda adormida. Fra
Llorenç li ha decantat el seu cap da-
mant del seu pit i d'altre el braç da-
mant d'ella, en senyal d'imprecació,
diu:

FRA LLORENÇ

Canteu-hi, ocells, i feu-li el son ben
dolc
Detura el curs del sol, o clara albedo,
per les ferides vives del seu cor
la llum del dia encara fora poc blana.
Il·lumineu, Senyor, mon pensament,
feu brollar dels meus llavis la paraula,
com un torrent de balsa i de mel
que la deixin ben sana, santa i salva.

Un altre premi de prosa, creat pels
Mantenedors, és guanyat per N'E-
duard Girbal Jaume.
El premi «Concepció Rabell», és con-
cedit a l'obra del doctor Roig Ra-
ventós, «Animes atudes».

El discurs de gràcies

Finalment, diu el discurs de gràcies
el Mantenedor italià Alfred Giannini.
Aquest discurs és una filigrana li-
terària que el seu autor llegix en
català, amb dicció ben pura.
Heu's aquí el text del mateix.

Dames i cavallers:

A bon següer jo crec que mai nin-
gu, al començ del seu dir, en veu-
re's voltat per un auditori enc meys
solemniat que no pas aquest, hagi po-
guda atèrmel el seu encomiament amb
més gran sinceritat que ara jo en tro-
bar-me ací dalt per adreçar-vos atre-
vidament la paraula amb la vostra
mateixa llengua i complir amb la co-
manda d'allò més honrosa que la be-
nevolència i l'exquisida finor dels
il·lustres components del Consell del
Consistori m'ha encarregat; això és,
regrat-vos de què, al grat de tots
vosaltres, la festa anyal de la poesia
i la pàtria catalana hagi resultat més
bella.

Potser que jo, gairebé ençàssat, en-
nuernat que diem, per l'última

honrança que hom em feia i que ben
poc s'adiu amb la meua migrada per-
sona, cridant-me des de la meua ter-
ra llunyana per a parlar-vos en
aquesta diada, potser, dic, que veig
acceptar el noble encàrrec amb algu-
na lleugor, no amidont a bastament
la meua apressa. No res menys, si us
mereixi quelcom, tot i contant, tant
com puc, la vostra llengua nobilita-
sima que tant agrada per co com
conserva fresc el regust original de
la mare Roma, per més que als meus
llavis ressoni per a vosaltres malme-
sa; si us mereixi quelcom com a mo-
destíssim davant el meu país en
esbargir la coneixença de la vostra
literatura deixeu-me aquest avan-
tament, espero que hom em perdoni-
rà la gosadia.

Roman això de la meua estrange-
ria. Aquí mateix ho us dic: no em
va fer cap entrebanc, cap nosa. Prou
bé que de bell antuvi ho sabia jo,
ho pressentia jo a bestreta als meus
admirats: estranger un italià a Cata-
lunya? Válgam Déu, ni de bon tros!
Els catalans i els italians prou bé
que som de la mateixa bona missa-
ga, vigorosos rebrots els dos de soca
planta i porten al damunt un segell
romà inesborrable; ens agermana es-
tretament la llengua, la civilització,
la literatura, l'art, les memòries his-
tòriques des del temps més reculats.
Recordo les paraules que el vostre
gran Muntaner, en aquell més aviat
poema patriòtic que no pas crònica,
escrigué tot i parant dels catalans
i dels italians de Sicília, mesclats en
matrimoni: paraules que ell sembla
repetir-nos encara a cau d'orella en
«el bell català»: «e foren e son e
saran tostamps com a freres. E
Deus do mala ventura qui aquesta
fraternitat e amor volrà departir que
molt és bona companyia: que hanch
nil temps dues nacions de gentis no
savengren tan bé com els han». A
més: els italians també coneixem,
bons catalans, les aspiracions enhi-
rades d'un poble que vol marxar, i
marxa segur pel camí dels grans
ideals patriòtics; nosaltres també hem
conegut fins ara de poc, fins ahir,
les lluites aferrissades per la lliber-
tat de les nostres terres, per la glò-
ria de la nostra senyera nacional, i
també sabiem, esperancosos, la for-
ça que té un sol daler que batgega a
tots els pits i un sol ideal que es-
purteja a tots els esperits.

Ja veureu: he tingut a voltes la
sortosa aiventesa de conèixer d'a-
prop, allà a Nàpols, on es deixaven
caure en llur romatge a Nàpols, cars
amics, fills de Catalunya dels més
reconeguts. Ara bé: un aire de dolça
germanor semblava embolcallar-nos.
Ells es sentien amb dret de ciutada-
nia romana a casa nostra.

Així mateix em passa a mi en mig
de vosaltres, amb tot i la recança de
la llar llunyana. Dins de pocs dies
aquesta realitat tan dolça d'avui, que
he alcançat de viure, serà tan sols
un record que, per més temps que
s'escoli, rebrotarà sovint al meu pen-
sament, amarat d'una meua d'enyo-
rança agradosa alhora i punyenta.

De tornada a la meua dolça terra
toscana, i després a la vora de la
mar blava de Nàpols, «Jo vine—dixé
als amics— jo vine de l'altra ban-
da d'aquest Mediterrani que no par-
teix, ans bé acobla en fraternitat amb
vosaltres un poble magnífic d'inten-
sa energia i espiritualitat; un poble
hereter de les varietats virtuts dels
seus avis, dels seus herois, dels seus
grans reis d'antany, un dels quals
viurà tothora en el cant del Dant que
l'enalteix com a rei que «d'ogni valor
portó cinta la corda». Amb quina
complacència, bons amics, jo torno de
gaudir la festa major de la Fe, la
Pàtria i l'Amor, que un gran poble
llatí segueix solemnitzant cada any
perquè ja fou la monjoia gloriosa
d'on arrenca la seva revinguda, la
restauració de la seva personalitat
històrica. Jo he dit, bones amics, en
una sala florida de roses, joliva de
música, curulla de belles dames i
damiselles, de cavallers amadors de
la poesia i l'art, davant una flor vi-
va de beutat i boniquesa que es diu
la Reina de la Festa, en el somriure
d'un diumenge primaveral, jo he dit
temoregues paraules acostumades d'a-
grament en nom dels components
del Consistori. Em pujaven del cor
commogut també altres paraules de
gràcies per tots aquells que, llunyans
com vosaltres, assedegats d'idealisme,
estimant la poesia i les belles lletres
i les bones arts, experimenten una
fructuosa en saber-les tan conreades i
enaltides per tot un poble al dia d'a-
vui. La concepció materialista de la
vida, més viva i més arrelada que
mai després l'enrenou de la guerra
mundial, apart haver entenebent l'esca-
lo reñvers totes les valors morals de
la vida i per tot allò que es alt i
noble i surs en les esferes espirituals,
avui, que es diria que hom vulgui
baixar i minvar el geni, la fantasia,

la poesia en el desparçament requir-
ment de la riquesa, dels gaudiments
i dels avantatges materials, i que tot
dialer apassionat per les coses de
pura bellesa estètica i moral sembla
bandejat, per tal com no les voldria
pas bestreure cap banca, heu's aquí,
bons amics, un poble que jassia llan-
cat en un remolí d'activitats, men-
tre escampa per tot arreu la seva
anomenada d'incansable treballador,
pels camins de la indústria i del co-
merç, homentaja la poesia, viltin-
da i rebutjada tan sols pels afenats
bursatils, pels aferrats a la terra, i
uica una ara al seu art diví, deman-
nant-li una alenada enfortidora de
l'esperit, timent com al cim orejat
de la mentanyia assolada demanem
als vents flairosos la revifalla del
cos aclaparar, i al blau més veí del
cel un conhort a l'esperit avorrit per
la vida atareguada.

I torno a vosaltres, germans cata-
lans. Fins no gaire temps enrera, en
el conreu de les lletres catalanes
m'havia jo aturat, esbrinant i resse-
guint llur lligam amb les italianes,
només a l'edat mitjana, i les darrè-
ries del segle XV n'eren la fita. Dos
llores mentrestant, sobrepujants en
el món de l'art literari, varen perve-
nir a les meves mans i foren per a
mi l'espèit d'una religiosa admira-
ció: l'«Atlantida» d'En Verdaguer i
«Sòlitud» de la maravellosa novel·la d'En
Victor Català. Foren les guspies que
m'abranderen de l'afany d'assaben-
tar-me una mica detingudament d'una
literatura que, per co com podria
gloriar-se de tals refinats joells, prou
bé que mereixia un lloc d'honor en-
tre les meves anades i aconegudes.
I aviadet, assabentant-me de tan flo-
rida producció literària de poetes i de
prosistes, en la qual el que més plaer
em proporcionava ess, trobar-vos-hi vos-
altres mateixos, la vostra ànima,
romanguí comprès en veure quina
empena havia rebut, quins avenços
havia fet la Catalunya literària d'en-
vers mitjans del segle proppassat fins a
hores d'ara. I això, al grat de la
restauració dels Jocs Florals, sense
els quals — escriu l'acientat i tan
autoritzat historiador vostre En Ma-
nuel de Montoliu — hi hauria hagut
literatura catalana, però no hi hauria
hagut Renaixença, això és, un
moviment orgànic i organitzat amb
orientació fixa i amb l'ideal concret
de l'autonomia literària de Catalu-
nya. Fou el miracle de l'amor filial
d'un poble a la seva llengua, desval-
guda amb tanta segles d'usar i con-
near la llengua castellana, fou el mi-
racle de l'ànima catalana que, ul-
tra atolorida, es reviscolà i, amoro-
sida pel seu somni de glòria, em-
prenqué a forjar una nova corona,
lluient de riquíssim pedreria al front
de la Pàtria.

Tot i pensant en això, m'ha estra-
nyat bona cosa el llegir de vegades
que alguns manifesten la llur discon-
formitat amb l'anyal celebració dels
Jocs Florals, dient que, un cop asso-
lada la fi per la qual foren creats,
han de considerar-se innecessaris en
epoca de plenitud i sobreciment de
la poesia lírica catalana. No fa pes
en el meu esperit aquest argument.
Prescindint de tota altra considera-
ció, car no vull ficar-me en assumptes
que no em s'adiuen, observo que hi
ha un caire de la qüestió que no pot
oblidar-se en les condicions polítiques
en que es troba Catalunya, la fran-
ca refermança de la glòria de la
llengua és, quan més no, un amo-
nestament, i té un sentit que traspa-
sa el literari. No és pas un record
polsós, per més que diguin. La ce-
lebració aquesta és un ritu sagrat que
cal servir i al qual vosaltres heu
d'apropar-vos per a posar-hi sempre
nou delit, sempre noves forces per
a les lluites en l'esdevenidor. Vegi's
altrement el que va passar a Itàlia
en el tempestuós període del seu ali-
berament de l'estranger. El calli de
la fe consors en el seu ressorgi-
ment polític fou servat viu també en
els cenacles literaris: tota una litera-
tura de batalla alhora i escola va
assampar-se arreu; fins i tot els «pu-
ristes» que feien cara d'atendre sols a
innocents estudis de llengua, tot i
escorcollant el diccionari per a treu-
re'n les paraules bones, vergonyoses
deixalles i testimonis d'esclavitud,
ajudaren poderosament a treure tam-
bé de casa nostra els dominadors que
les havien sembrades. No heu de pen-
sar tant en possibles revelacions de
genis poètics mitjançant els Jocs
Florals, com en la dignificació i glo-
rificació de la llengua catalana, que
ha estat i ha de seguir essent (m'abe-
llex rasistre una imatge del Dant),
sol hon sempre més esplendoros en
el lloc del sol usat i ara encaminat a
la posta.

Res d'altre. Grans merces.

ALFRED GIANNINI

Final

Acabat l'acte, s'inicia la desfilada.

comentant els mèrits de les composi-
cions, després d'aplaudir la Reina i
les autoritats.

Després de la Festa dels Jocs Flo-
rals, la Reina Na Victòria de Mon-
teys, acompanyada dels Mantenedors,
poetes i amics, va anar a la Basí-
lica de la Mare de Déu de la Mercè,
a fer ofrena de la Flor Natural a la
Patrona de Barcelona.

EL DINAR

Com tots els anys, va celebrar-se a
la nit el dinar dels poetes, i enguany,
com els anteriors, va constituir una
bella festa, digne complement de la
tarda.

El nombre de comensals era ben
crescut, i entre ells hi havia la se-
lecció de la nostra vida intel·lectual.
De sobretaula es van llegir un nom-
bre considerable de composicions,
essent totes molt aplaudides.

La casa Martin va servir un menú
molt exquisit.

ATROPELLS

Al carrer de Sans van topar un cas-
co i l'auto 10.555, i de les resultes, el
carrer Josep Gironès, de 23 anys, i
va haver d'anar al dispensari amb
fortes contusions.

Una bicicleta que corria esbarran-
tant pel Paral·lel, va tirar per ter-
ra a Marian Sanleón, de 28 anys, i li
va ocasionar ferides contuses d'im-
portancia a la mà dreta.

Una altra bicicleta va atropellar al
carrer de l'Hospital al guàrdia urbà
Joan Estany, causant-li ferides con-
fuses al front.

En canvi, una bicicleta va ésser
atropellada per un auto a la carre-
ra del Prut, i al qui la muntava, Ge-
simí Llorach Gros, de 23 anys, va se-
nir ferides contuses a la cara.

Un autobus va topar amb un tran-
via al carrer de les Corts, prop del
d'Arribau, i el cobrador del primer,
Emili Escuin, de 34 anys, va rebre
contusions a la mà dreta.

PATHE-CINEMA

Rambla Catalunya, 37. Tel. 589 A.
El saló més confortable
de Barcelona.

Avui, dilluns, programa men-
tural.

Pathé-Revue núm. 30

La suggestiva comèdia americana

El guarda núm. 378

creació de Margarida Fischer.

La comèdia en dues parts

Per l'amor de Juanita

per Harold Lloyd (EL). La gran-
diosa producció

THEODORA

interpretada per la bella actriu

BITA JOLIVET

Il·lustracions musicals dels més

eximis compositors, seleccionades

i adaptades pel notable mestre

concertador En Francesc Salvat

EXIT FORMIDABLE!

En «PATHE-REVUE» figura la

Secció Espanyola, amb les actri-
llats, esportives.

PATHE-PALACE

Gran Via Layetana, 53.
Davant la Caixa de Pensions
(Abans Bibao, 195)

Avui, dilluns, canvi complet de

programa.

SESSIO MONSTRUA

continua, de dos quarts de qua-
tre de la tarda, a les dotze de la

nit.

Chiquilín

pel petit

JACKIE COOGAN

millionari als set anys.

La gran comèdia americana

La gran sort

per la bella actriu Marjorie Daw.

L'emocionant drama

Tempestes

per Mosjouskine i la Lisenko

La cinta còmica

Dels escarmentats...

Pathé-Revue núm. 26

Molt aviat: LA TOMBA INDIA

Espectacles

Gran Teatre del Liceu

Concerts de Primavera. Demà, a tres quarts de deu, primer concert per l'ORQUESTRA PAU CASALS

Programa: «Obertura de «Fidelio», Beethoven; «Suite en Re», Bach; Simfonia del «Nou Món», Dvorak; «La capsa de joguines», Debussy (Primera audició Simfonia). Prelludi i final de «Tristan i Isolde», Wagner.

Teatre Català ROMBA

Avui, dilluns, nit, benefici del primer actor i director NENRIC GIMÉNEZ. Estrena del poema en tres actes i nou quadros.

EL FOC DE LES GINESTERES

En Josep M. de Sagarra. — Demà, tarda, SOTA TERRA Nit, EL FOC DE LES GINESTERES.

Teatre Tivoli

Companyia de sarsuela i òpera. PINEDO-BALLESTER

del Teatre de la Sarsuela, de Madrid.

Avui, dilluns, nit, a les deu: La sarsuela en un acte i deu quadros de música diebaterada, gran èxit de broma.

QUO VADIS?

el grandios èxit d'aquesta temporada, la sarsuela de Ramos Martín mestre Guerrero.

LA MONTERIA

per Rossy, Aguilà, Ballester, Lloret i principals parts de la companyia. — Demà, dimarts, tarda, a les cinc, esplèndida matinée aristocràtica: QUO VADIS? de gran broma i LA MONTERIA, per Rossy, Aguilà, Ballester i Lloret. Nit, a les deu, cinque dimarts de moda: MANOLITA LA PEQUE i LA MONTERIA, pels eminents cantants:

JOSEP LLUIS LLORET (acte primer)

EMILI VENDELL (acte segon)

ROSSY, PINEDO BALLESTER

Magnífic concert: «Manon» (Sogno), pel senyor Vendrell, acompanyat al piano pel senyor Lloret. LOHENGRIN (Raconto), cantat en català pel senyor Vendrell, acompanyat al piano pel senyor Lloret.

EL RETRATO DE ISABELA

del mestre Vives, cantat i acompanyat pel senyor Lloret.

CANCION DE LA PRIMAVERA, de Lloret, cantada pel seu autor senyor Lloret, acompanyat per l'orquestra.

Dimarts, tarda, funció especial a preus populars. Butaca, dues pessetes. LA CANCIÓN DEL OLVIDO, per la senyoreta Mir i senyors Lloret i Bori. i BOHEMIOS, per l'eminent tenor Emili Vendrell. — Dijous, festivitat de l'Ascensió. Tarda, LA REINA DE LAS PRADERAS i LA MONTERIA. Nit, QUO VADIS? i LA MONTERIA.

— Divendres, estrena de l'òpera en un acte de N'Antoni Paso (fill) i Silva Aramburu, música del mestre Forn.

LA REINA TOPACIO, estrenada per

aquesta companyia al Teatre de la sarsuela de Madrid. Assistiran a l'estrena llurs autors. Es despatxa a comptaduria.

Teatre Català ROMBA

Dies 19, 20 i 21 de maig. 3 úniques funcions.

Gabrielle Robinne et Alexandre

LA RENCONTRE, DEMI-MONDE

TERRE INHUMAINE

Es despatxa a Comptaduria. — Als senyors abonats a les funcions GEMIER, s'els reservaran llurs localitats fins el dia 6 de maig.

Teatre Victòria

Direcció: FERRAN VALLEJO i FRANCESC VIDAL. Mires: BLAY i CONTI.

Demà, dimarts, 8 d'abril de 1923.

Verzum popular, tarda a dos quarts de cinc: Primer.

LA TEMPESTAT

trionf xardorós de Josepina Bugatto, Salut Rodríguez Matilde Tornamira, Lluís Moreno, Marcel Rosal, Josep Acuña, Ignasi Conado, Josep Mariner, etc., etc.

Segon: A petició del públic que no pot acudir a la funció de la nit, per última i única vegada.

JA SOC AQUI «NANDU»

A riure amb En Vallejo i Galcerán.

Nit, a tres quarts de deu: Primer.

PEPE GALLARDO

trionf de Conxa Huerta, Ferran

Vallejo i Damia Rojo. Segon.

CARCELERAS

èxit de Josepina Chaffer, Lluís Moreno i Francesc Vidal. Tercer, la revista de gran èxit.

JA SOC AQUI «NANDU»

A riure amb En Vallejo, Evelt Galcerán. Ovocions a Salut Rodríguez

en la paròdia de la «Copa del olivido». Couplets nous per En Vallejo, amb el fado dels guàrdies.

Dimarts, estrena EL ALCALDE DE GRIFONES i represa del SERAFIN LL

PINTURERO.

Dijous, tarda, a dos quarts de quatre, i nit, a tres quarts de deu:

SERAFIN LL PINTURERO

EL ALCALDE DE GRIFONES

JA SOC AQUI «NANDU»

Gran Teatre Espanyol

Companyia de vodevil

SANTIPÈRE i BÈRGES

Avui, dilluns 7 de maig, nit, a les deu: UN NINOT DEL PAPITU i LA

TRAGEDIA DE L'OLI. — Dimarts, tarda, EL MISTERI DE SAINT CLOUD

o EL CRIM DEL PEGOT. Nit, i cada nit: LA TRAGEDIA DE L'OLI.

KURSAAL - Aristocràtic Saló

TEMPLE DE LA CINEMATOGRAFIA

Saló de reunió de famílies distingides. — Orquestrina Suïssa. — Avui,

dilluns, grandios i extraordinari programa d'estrenes: DEINEU-ME EX-

PLICAR (exclusiva), formosa comèdia de deliciós argument, per la simpàtica

artista Garet Hughes; UN SOLT

IDEAL, gran broma; FESTES TIPIQUES A ALCOY (Moros i cristians), i lag randiosa pel·lícula de sorolls

èxit, LA DAMA DE LES CAMELIES, adaptada a l'època actual, colossal

presentació. Preus de costum: Preferència, 1 pesseta; general, 50 cèntims.

Palau de la Música Catalana

Dimarts, dia 9, vigília de l'Ascensió. A dos quarts de deu del vespre.

Interessant manifestació artística

CONCERT PEL NOTABILISSIM

CHOR INFANTIL

de les Escoles de l'Ateneu Igualadí,

compost de 120 alumnes, graus IV i V. Diverses estrenes i primeres audicions.

Cançons a l'uníson, a dues, tres i quatre veus.

DIRECTOR I FUNDADOR

MANUEL BORGUNO

Localitat: Unió Musical Espanyola,

1 a 3, Portal de l'Àngel (de tres a set de la tarda). 1 casa Maristany, Plaça de Catalunya, 18.

EDEN CONCERT

Assalto, 12. Telèfon 3338 A. — EL

MUSIC-HALL DE LES CARRS FORMOSAS. Tarda, a dos quarts de quatre.

Nit, a dos quarts de deu, AZULERA PARTNER, ROVIRA. Gran Danzing

Tango. Orquestra Tzigans Tyndall.

Entrada amb consumació. Tardes de dia de treball, 1 pesseta. Nit, setents

laterals, 2 pessetes. Nova direcció de cuina. SELECTES COBERTS A 6 PESSETES. LA MILLOR CUINA DE BARCELONA.

Sastreria NEW-YORK Fernando, 42

Creació del VESTIT RECLAM IANQUI a mida a 100 ptes. de llana pura i estam

Solament 500 vestits es poden vendre a aquest abandonat preu.

Visiten les seves escaparates i veureu els seus models i gèneres. Totes les nostres seccions de gèneres del país i anglesos són a base de

QUALITAT - QUANTITAT - PERFECCIÓ I ECONOMIA

Nota: Si el comprador ho sol·licita, la casa li deixa mostres per a llur examen

RAY
1/2 Watt
De 25 fins a 3000 bugies
= Rbla de les Flors, 16.

Molts **ACCIDENTS IMPREVISTOS** poden ésser fatals si no es té ben aprop un remei d'urgència

En totes les cases, en lloc preferent, deu haver-hi sempre una botella de **Aigua Oxigenada VOLCÁN**

Un cop, una ferida, una lesió no s'endanya si es renta desseguida amb aquest remei senzill i d'efectes immediats

Dispositaris: J. URIACH I C^a Bruch, 40

PHARMACIES PRINCIPALS

Avisos

Per a Comerç i Idiomes, Taquí-Meca, etc., estudi, senyor o senyoreta, en la

ACADEMIA COTS

Carrer Archs, 10

Telèf. 5.041 A.

La més important d'Espanya.

Administració de Finques

J. LLANUS

De 6 a 7

Montaner, 26, principal

Cartes

Circulars

reproduïdes en l'aparell MULTIGRAF, inconfusibles d'originals mecànogràfics.

Mobles

Fitxes

Carpetes

Guies i tot el material per als sistemes moderns d'organització d'oficines.

COPIES

originals a màquina

HAMMOND

per a escriptori, de tipus canviabils

Casa García Suárez

38 - Rambla de Catalunya

Telèfon 4335 A

Banc de Barcelona

Obra humanitària fara qui m'ofereixi quelcom de 4.311

francs. Tinc en compte corrent. Escriure núm. 33.

Rambla Estudis, 8, Annals

Missatgers «RAPIDS»

(Continental)

SERVEI RAPID

Repartiment de tota classe de circulars i es-queles a domicili, petits paquets i tota classe d'encàrrecs.

EMPRESA IDEAL

D'INFORMACIÓ

Rbla. Flors, 16, baixos

Telèfon 4.863 A.

Pèl i pèl

moixí

EXTIRPACIÓ RADICAL

(Per l'electricitat)

Absolutament garantit

El tractament del procedi-

ment elèctric que uso en el meu

gabinet, consisteix en:

Primer: Destruir per sempre l'arrel.

Segon: No reapareixerà mai més.

Tercer: No deixa cap senyal.

Quart: No ésser dolorós.

Desconfeu d'intrusos!

Consultes d'informació de frage

De deu a dotze

DR. M. FONS I BONET

Lliria, 38, pis tercer

(roent a Cortes)

Demandes

Representants

amb clientela ram ultramarina

se sol·liciten en totes les ciutats

de Catalunya. Esc. 334. Em-

presa Ideal d'Informació, Ram-

bla de les Flors, 16 (annals).

Modista

fa treballs a preus modestos. Di-

rigit-se Bofort, 255, pral. 1.

—Mira, espòs meu, com en pocs dies ha desaparegut la blancor dels meus cabells amb l'acreditat i inofensiu **RHUM BELLESA** a base de noguera. ¿Per què no l'uses tu també i rebran el teu cabell i bigotí el color que abans tenien? Venda en perfumeries.

Es la reina de les aigües de taula la de la

VALL DE SANT DANIEL

El seu representant: Josep Pagans, Ponent, 28

CADENES «TITAN»

Per a TOTA MARCA d'Automoció de QUALSEVOL

TONELLATGE d'acer cromo-niquel garantitzat

PELAYO, 16, ENTRESOL

A jove actiu

1 coneixedor gèneres de punt ll concedirè mostrari. Escriu- re 3048. Rambla Flors, 16 (annals).

Senyor vidu

amb 2 fills precisa serveuta de modest port. 35 pessetes cada mes i vestida. Tracte de fami- lia. R. Virreina, Est. 4.

Dispeses

a tot estar balcó al carrer. Rad. Cortes, 354, porteria.

Habitacio

a tot estar balcó al carrer. Rad. Cortes, 354, porteria.

Demandes

Dida seca jove

falta. Passatge Virreina, 24.

Aprentent marcador

per impremta manca, Passatge de la Pau, 2.

Traspastos

traspaso per 30.000 pessetes. bona benefici en funcio- nament. Claris, número 40.

Dispeses

A senyor

Habitació neta, en família. bany, ascensor, raonable. Ram- bla Catalunya, 34, 3.er, 2.

Boniques habitacions

per a senyor a tot estar. Carrer ample, 31, 2on, 1.

Bonica habitació

per a senyor a tota pensió, tra- cte de família. Portaferrissa, 25

primer, primera.

TIPOGRAPH

Oferixo en immillorables con- dicions algunes màquines de

compondre «Tipograph». Son moderades i a punt de funcio- nar.

Dirigit-se a P. A. número 12, d'aquesta Administració.

AUTO

nou marca «Martini» es ven a tota prova, a preu de ganga i canvia per auto petit. Roca: Ní-

pols, 255, baixos. De una a dues

ADORS

Dià 5 de maig de 1923.
(Informació de la casa J. Espinàs, de Barcelona.)
Superfosfat d'os de mig a 1 per 100 azot i 18/20 d'acid fosfòric, a 15 pessetes els 100 quilos, a la fabrica.
Superfosfat de calç mineral 18/20 per 100 d'acid fosfòric soluble, a 13 pessetes els 100 quilos, sense envàs.
Superfosfat de calç mineral 16/18 per 100 d'acid fosfòric soluble, a 12 pessetes els 100 quilos, mínimum deu ones sense envàs.
Superfosfat de calç mineral 13/15 per 100 d'acid fosfòric soluble, a 10 pessetes els 100 quilos, mínimum deu ones sense envàs.
Sulfat d'amoniac 20/21 per 100 azot, a 35 pessetes els 100 quilos.
Nitrat de sosa 15/16 per 100 azot, a 45 pessetes els 100 quilos.
Sulfat de potassa 90/92 per 100, equivalent a 49/50 per 100 de potassa pura, a 33 pessetes els 100 quilos.
Clorur de potassa 80/85 per 100, equivalent a 50/51 per 100 de potassa pura, a 31 pessetes els 100 quilos.
Materia organica còrnia natural 10/11 per 100 azot i 2/3 per 100 acid fosfòric, a 40 pessetes els 100 quilos.
Nitrogen Sant Jordi 8/10 per 100 azot, a 25 pessetes el sac de 70 quilos.
Producte fosfatat Sant Jordi, a 30 pessetes els 100 quilos.

Sofres
Sofre en pols, a 13 pessetes el sac de 40 quilos.
Sofre «Extra fit», a 15 pessetes el sac de 40 quilos.
Sofre sublimat (flor), a 30 pessetes el sac de 50 quilos.
Sofre precipitat (gris), a 9 pessetes el sac de 40 quilos.
Sofre en terrós, a 29 pessetes els 50 quilos.
Sofre en canó, a 48 pessetes els 100 quilos.

BACALLA

Dià 5 de maig de 1923.
Aquesta setmana ha arribat el vapor «Unio», amb 219 tones de bacalla d'Islandia.
També ha arribat el vapor «Alcan», amb 22 caixes de 100 quilos de bacalla d'Islandia.
Per al consum es cotitzen els següents preus:
Bacalla llibre superior, a 78 pessetes els 40 quilos.
Bacalla llibre de primera, a 74 pessetes els 40 quilos.
Bacalla llibre de segona, a 70 pessetes els 40 quilos.
Bacalla d'Islandia superior, a 70 pessetes els 40 quilos.
Bacalla d'Islandia de primera, a 68 pessetes els 40 quilos.
Tripes de bacalla, a 350 pessetes els 40 quilos.
Peixopalo, a 78 pessetes els 40 quilos.

FRUITES I LLEGUMS DEL PAIS

Dià 5 de maig de 1923.
(Informació de la casa Miquel Valls i Salvadó)
Ametlles amb closca molla, a 140 pessetes els 100 quilos; idem amb closca forta, a 70 pessetes; idem Mallorca escollida, a 290; idem propietari de primera sense trossos, a 270 pessetes.
Escalofa de Sevilla, a 58 pessetes els 100 quilos.
Mongetes blanques: de Mallorca, a 8 pessetes els 100 quilos; idem amb closca forta, a 70 pessetes; idem Mallorca escollida, a 290; idem propietari de primera sense trossos, a 270 pessetes.
Matafaluga en gra de Castella, a 25 pessetes els 100 quilos; idem de la Manxa, a 300.
Verdes de Sevilla, a 55 pessetes els 100 quilos.
Arros bomba florit, a 115 pessetes els 100 quilos; bomba número 12, a 110; amonquill número 10, a 68; amonquill número 8, a 60; seleste, a 65; farina d'arros, a 48; glacs, a 65.
Avellaners: negreta escollida, a 80 pessetes els 58 quilos; idem garbellada, a 72.
Cacauets: gra de l'estranger, a 90 pessetes els 100 quilos; dos grans roigs, de 75 a 80; tres grans, de 85 a 90 pessetes.
Comi, a 425 pessetes els 100 quilos.
Xurles garbellades, a 100 pessetes els 100 quilos; idem colliter, a 95.
Cigrons: de Xerès, a 112 pessetes els 100 quilos; idem Xerès número 1, a 117; idem Xerès número 2, a 113; Mazagan, números 29-30, a 65; pelons número 4, a 60; especials, a 55 pessetes.
Lentilles del país, a 140 pessetes els 100 quilos.
Moress del Plata, a 33 pessetes els 100 quilos.
Nous escollides, a 105 pessetes els 100 quilos.
Faves de Màlaga, de 12 a 19 pessetes la caixa de 10 quilos.
Fanyons de Castella, a 220 pessetes els 100 quilos.

FARRATGES

Dià 5 de maig de 1923.
Alfals d'Urgell de primera, a 21/50 pessetes els 100 quilos estació de Barcelona.
Alfals d'Urgell primera, a 21/50.
Alfals d'Urgell de segona, a 15/50 pessetes.
Palla d'Urgell, de 12/50 pessetes.
Palla del país, a 12/50 pessetes.
Palla curta d'Aragó, a 11 pessetes.
Palla Palla per a embalatges, a 11/50 pessetes.
Palla per a embalatges, a 11/50 pessetes.
Palla per a omplir mètregues, a 11/50 pessetes.

MINI D'ALUMINI

Dià 5 de maig de 1923.
En pols de color natural, a 150 pessetes els 100 quilos.
En pasta de colors grisos, a 350 pessetes els 100 quilos.

CACAU

Dià 5 de maig de 1923.
La nota de la setmana és l'arranjament que s'ha establert entre un grup d'agricultors de Fernando Poo.
Teniam esperança que una unió ben definida, estreta i que intervingués en lo essencial del compliment del contracte, podria ésser molt fàcil en l'essència del compliment del Fernando Poo, que prou necessitava n'està. Malauradament, entenem que la Unió d'Agricultors, tal com s'ha fet ha de tenir un resultat no millor que el que portà la ruptura del consorci anterior.

El mercat continua completament encallat i quasi no es fa res aquí, i a l'estranger tampoc.

Els preus segueixen sense variació. Aquesta setmana no hi ha hagut cap importació d'endillat.

Cotitzem els mateixos preus de la setmana passada, o sigui:

Fernando Poo extra, a 3/10 pessetes el quilo.

Fernando Poo superior, a 3/05 pessetes el quilo.

Fernando Poo corrent bo, a 3 pessetes el quilo.

Fernando Poo corrent baix, a 2/85 pessetes el quilo.

Guaiquil Arriba superior collita, a 3/90 pessetes el quilo.

Caracas extra pintat, a 4/50 pessetes el quilo.
Caracas corrent natural, a 3/90 pessetes el quilo.
Aquests preus s'entenen per quilo net i drets de Douana pagats.

ZENC, PLOM ALBAIALDE, MINI, ESTANY

Dià 5 de maig de 1923.
Els preus que regelen són els següents:

	Pessetes per 100 quilos
Zenc: En lingots de primera fosa.	150
En lingots refinats.	180
Xapes número 5.	205
Xapes número 6.	195
Xapes número 7.	185
Xapes números 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 18, 20, 22 i 24.	170
Planxes ondulades números 13 i 14.	170
Planxes per a setinar paper.	207
Planxes per a calderes de vapor.	180
Discos i tires per a gibretils.	242
Claus de zenc.	235
Zencs amb especial per a piles Leclanché.	255
Piom: Tubs de piom pur de 6 a endavant.	115
Tubs de piom pur de 10 mm. 2, 2 1/2, 3 i 4 mm.	115
Planxa de piom pur de 1, 1 1/2, 3 mm.	115
Mini: Pur de piom en barrils de 50 quilos net.	135
Pur de piom en barrils de 100 quilos net.	135

Nonell Germans

CANVI — VALORS — CUPONS
Rambla del Centre, 18

Fills de F. Mas Sardà

20, Rambla del Centre, 20
VALORS — CANVI — CUPONS

Pur de piom en barrils de 200 quilos net. 135
Albalade: Pur en barrils de 150 quilos i 250 quilos net. 180
Estany. 850

OLIS

Dià 5 de maig de 1923.
(Associació Gremial de Negociants d'Olis de Barcelona)

Oliva d'oliva
Corrent bo (44 duros carga), a 195/65 pessetes els 100 quilos.

Corrent superior (45 duros carga), a 200 pessetes els 100 quilos.

Classe fina (51 duros carga), a 220/43 pessetes els 100 quilos.

Classe fina extra (59 duros carga), a 265/21 pessetes els 100 quilos.

Mercat sostingut, amb tendència a l'alça.

Olí de pinyola
De color verd de primera, de 104/31 a 108/60 pessetes els 100 quilos.

Groc de primera, de 113/04 a 117/39 pessetes els 100 quilos.

Groc de segona, de 108/09 a 113/04 pessetes els 100 quilos.

(Sense envàs.)
Preus fermes.

Olí de coco
Blanc (amb envàs), a 165 pessetes els 100 quilos.

Cochin, a 210 pessetes els 100 quilos.

Palma, a 190 pessetes els 100 quilos.

Sense variació en els preus.

Olí de linosa
Cru, a 180 pessetes els 100 quilos.

Cuit, a 188 pessetes els 100 quilos.

Incolor, a 210 pessetes els 100 quilos.

En caixes, vuit pessetes més els 100 quilos.

Miscelat estacional.

Olí de cacquet
Corrent (comestible, amb envàs), a 165 pessetes els 100 quilos.

Refinat (industrial, sense envàs), a 185 pessetes els 100 quilos.

Amb encàrrecs operacions, rent-se la tramesa d'operacions pendents.

Arribades de la setmana

Han arribat a l'estació del Morrot set vagons d'oli andalus i 33 vagons del país.
Han quedat a l'estació 33 vagons d'oli.

MERCAT VINICOLA DE BARCELONA

Dià 5 de maig de 1923.
(Informació facilitada per l'Associació de Magatzemistes i Exportadors de vins de Barcelona.)

Preus per grau i hectolitre i marcadoria posada al celler del col·lector:

Penedès: blanc, a 1/65 pessetes; negre, a 1/65.

Camp de Tarragona: blanc, a 1/75 pessetes; negre, a 1/75.

Conca de Barbà: blanc, a 1/50; negre, a 1/50.

Priorat: negre, a 2 pessetes.

Vilanova i Geltrú: negre, a 1/75 pessetes.

Igualada: negre, a 1/65 pessetes.

Martorell: blanc, a 2 pessetes.

Manxa: blanc, a 2 pessetes.

Alacant: negre, a 2/25 pessetes.

Mistela blanca, a 2/75 pessetes.

Mistela negra, a 2/75 pessetes.

Moscato, a 4 pessetes.

Preus fermes.

(Prohibida la reproducció al no s'esmenta la procedència.)

HORTALISSES I FRUITES

(Informació Matutana)

Dià 5 de maig de 1923.

Alls de primera, de 26 a 30 pessetes la dotzena de forcs; idem de segona, de 22 a 25.

Cabes de Figueras, de 25 a 27 pessetes els 100 quilos; idem de València, de 18 a 20.

Potates del buda, de 20 a 24 pessetes els 100 quilos; idem de bolado, de 27 a 30 pessetes.

Pesca del país, de 6 a 8 pessetes el quilo.

Tomàtocs del país, de 3 a 7 pessetes els 100 quilos.

Pomes d'Aragó, de 18 a 30 pessetes els 100 quilos.

Colis de València, de 150 a 250 pessetes el centenar.

Limones, de 3 a 5 pessetes la dotzena.

Enciams, de 0/50 a 0/75 pessetes la dotzena.

Escaroles, de 0/50 a 0/75 pessetes la dotzena.

Platans, de 140 a 170 pessetes la dotzena.

MERCAT DE GIRONA

Girona, 5, de maig.

Estat, de 49 a 50 pessetes els 100 quilos.

Mestall, de 41 a 41/50 pessetes els 100 quilos.

Ordi, de 37 a 37/50 pessetes els 100 quilos.

Moress, de 34 a 35 pessetes els 100 quilos.

Fesols, de 46 a 48 pessetes els 100 quilos; fesols menuts, de 65 a 100.

Frutes, de 22 a 30 pessetes els 100 quilos.

Faves, de 55 a 56 pessetes els 100 quilos.

Pesca, de 46 a 48 pessetes els 100 quilos.

Cigrons, de 55 a 56 pessetes els 100 quilos.

Farina de blat, de 62/50 a 63 pessetes els 100 quilos.

Llana blanca, a 200 pessetes els 100 quilos; llana negra, a 180.

Arros, de 75 a 100 pessetes els 100 quilos.

Garrofes, de 21 a 22 pessetes els 100 quilos.

Palla, de 15 a 16 pessetes els 100 quilos.

Patates, de 52 a 60 pessetes els 100 quilos.

Olls, de 205 a 215 pessetes els 100 quilos.

Vins, de 42 a 48 pessetes els 100 quilos.

Formatges, de 750 a 10 pessetes al quilo.

Canó vegetal, de 22/50 a 25 pessetes els 100 quilos.

Sucre, de 1/65 a 2/75 pessetes el quilo.

Mill, de 50 a 52 pessetes els 100 quilos.

Fanis, de 54 a 56 pessetes els 100 quilos.

Avellaners, de 58 a 60 pessetes els 100 quilos.

Besiar — Vaques, de 300 a 1500 pessetes una; bou, de 300 a 1500 pessetes una.

Aviram — Gallines, de 2 a 12 pessetes; pollastres, de 4 a 8 pessetes; conills, de 2/50 a 5 pessetes; ovis, a 1/90 pessetes la dotzena.

BORSA DE BARCELONA

7 de maig de 1923

COTITZACIO UNICA DEL COL·LEGI D'AGENTS DE CANVI I BORSA I EL MERCAT LLIURE DE VALORS

VALORS A TERME. — Al matí, a la Sala de Contratacions del Casino Mercantil, a fi de mes: Es fa de Nords a 73/60 i a 73/55, d'Alacants a 73/35, Agües a 126/35 i a 126/25, i Filipines de 221/00 a 221/25.
A la tarda, a la Casa Llotja: Nords de 72/60 a 73/65 i a 73/60, Alacants a 73/40, Orenses de 17/50 a 17/60 i a 17/50, Colonial de 69/75 a 69/85 i a 69/75, Docs de 17/00 a 17/50, Agües de 126/15 a 127/25, Autòmibus a 121/50, Filipines de 223/00 a 224/50, Plates a 47/25, Gran Metropolità de 153/50 a 152/50 i a 153/00, i Madrilena de Tramvies a 91/75.
Darrera sessió. — Al Casino Mercantil, de dos quarts de cinc a les cinc de la tarda, a fi de mes: Es fa de Nords a 73/60 i a 73/55, Alacants a 73/35, i Madrilena de Tramvies a 91/50.

DIFERENCIES DE LES OPERACIONS A TERME

De la del matí, a la de les cinc de la tarda d'avui, es puja 0/10 de Nords, i no hi ha variació d'Alacants.

COTITZACIO DE MONEDES ESTRANGERES

Francs, 43/45; suïssos, 118/60; belgues, 37/40; lliures, 30/39; liras, 32/15; dolars, 6/56; marcs, 0/02, i coronas 0/015.

AL COMPTAT. COTITZACIO DE VALORS NO INSCRITS ENCA EN EL BUTLLETÍ OFICIAL

Barcelona Traction and Light Power 7 % «1921», a 100/50.
Barcelona Traction and Light Power 7 % pref., a 109/00.
Barcelonesa de Navegació 4 1/2 %, a 35/00.
Companya Espanyola de Colonització 6 %, a 99/50.
Foment d'Obres i Construccions 6 %, a 93/35.
Municipis de l'Exposició 6 per 100, a 99/65 i 99/75.

(Reproducció del Butlletí Oficial)

Canvi estrangers		Ajuntaments i Diputacions		Alacant: 1.ª hipoteca		53/85		Negocius Llevant 6 %		92/75	
París, xec.		43/45		Municipi semestre.		75/15		Hisp. Amer. d'Elo. 6 %		97/05	
Londres, xec.		30/39		1900.		80/35		Coop. Fluid Elec. 6 %		92/70	
Berlin, xec.		0/02		1907 D.		75/00					
Viena xec.		0/015		1912 B.		75/25					
Roma, xec.		32/15		1912 E.		75/65					
Monza, xec.		37/40		1912 F.		74/75					
Zurich, xec.		115/50		1912 G.		79/25					
Nova York, xec.		5/55		1912 H.		79/00					
				1912 I.		79/25					
				1912 J.		79/25					
				1912 K.		79/25					
				1912 L.		79/25					
				1912 M.		79/25					
				1912 N.		79/25					
				1912 O.		79/25					
				1912 P.		79/25					
				1912 Q.		79/25					
				1912 R.		79/25					
				1912 S.		79/25					
				1912 T.		79/25					
				1912 U.		79/25					
				1912 V.		79/25					
				1912 W.		79/25					
				1912 X.		79/25					
				1912 Y.		79/25					
				1912 Z.		79/25					

Els Esports:

FUTBOL

S. C. MORAVIA, DE BRUN-BARGE.

LONA

(Camp del Barcelona)

Primer partit: Moravia, 1; Barcelona, 4

Segon partit: Moravia, 0; Barcelona, 2

Una de les causes principals que dificulten d'una manera gairebé insuperable el desenvolupament d'un partit de futbol, rau en la vulgaritat que ve augmentada pel fet d'haver-se de subjectar la crítica a una modalitat i a una escola de joc, prodigades, enguany, amb freqüència, realment excessiva. Diguem no fa gaires setmanes que, llevat del Sparta i del Slavia, la resta d'equips txecs no ofereixen cap novetat interessant i per tant, llur pas per nostres camps de joc, tot just si desperta en l'afició un atractiu d'indiferent curiositat. I, malgrat això, la desfada de representants futbolístics de Txecoslovàquia, s'ha de considerar com a esportista. S'ha d'esperar que la moda passi...

El S. C. Moravia que, segurament tocant-li el torn, el Barcelona ens ha donat a conèixer, ni individualment ni conjuntament ofereix cap característica remarcable. No és un bàndol vulgar; però tampoc arriba al nivell, ni de bon tros, de veritable competidor internacional. Com succeeix amb tots els equips, siguin d'on siguin, sempre hi ha entre els elements que els componen, valors que es destaquen per llur major eficiència i virtuositat, i en el Moravia cal destacar en aquesta categoria el mig esquerre Weiss, l'interior Schwarz i l'extrem Berger, tots dos de l'ala dreta d'atac. Els altres, sense excel·lir, tenen la qualitat de produir-se amb molta regularitat.

El primer partit, tingué una primera part completament incolora i insubstancial, no arribant cap dels dos bàndols a donar la impressió de dues forces de primera categoria. En la segona part, ja el públic tingué retides ocasions, si no d'entusiasmar-se, de presenciar amb gust la quantitat i qualitat del joc desenvolupat, superior, els del blau-grana al dels txecs. Aquests aconseguiren el seu únic gol en el primer temps, essent marcats, els dels blau-grana, tots quatre, en la segona part.

El segon encontre començà amb un atac fulminant dels locals, que arborà el públic d'entusiasme. Tot el primer temps fou prodigi en jugades d'emoió, per la vivesa i empena amb què els dos bàndols es produïren. Millor els txecs que el primer dia i superiors, també, els locals, en l'actuació conjunta, encara que trobaren en el contrari una resistència més ponderada i difícil de reduir. Els dos gols foren marcats en aquest primer temps, essent el primer, fruit d'un «penalty». La segona part, llevat dels cinc minuts primers de joc, esdevingué una cosa tan vulgar, incoherent i descompensada, que el millor qualificatiu que pot aplicar-se-li és el d'«irreverència futbolística». I per no ésser «irreverents», val més no parlar-ne.

L'equip txec es presentà, en tots dos partits, integrat així:

Usignoni, Feldmann, Johnson, Acel, Reiner, Weiss, Berger, Obitz, Schwarz, Nikolsburger i Bars.

El Barcelona alineà el primer dia Pascual, Planas, Surroca, Torralba, Aparici, Samitier, Cella i Martínez, Gracia, Martí i Sagibarba.

El segon dia, En Torralba fou substituït per En Bosch; l'Aparici per En Blanco; En Cella i per En Vinyals; En Cella II ocupà el lloc d'En Martí, i aquest el d'En Martínez.

Arbitratge En Vela i En Comorera, respectivament, no estant ni l'un ni l'altre gens afortunats en llur comesa.

MUSSELSKI, DE PRAGA - C. O. JUPITER

(Camp del Júpiter)

Primer partit: Musselski, de Praga, 1; Júpiter, 1

Segon partit: Musselski, de Praga, 1; Júpiter, 1

D'una manera brillant ha entrat el Júpiter al terreny de la competència internacional. Els dos partits disputats al Musselski han demostrat la forma esplèndida en què es troba el primer equip del popular Club del Poble Nou, el qual pot apuntar-se com dos èxits meritisssims i haver empatat amb el bàndol txec, tenint en compte la valua d'aquest. Tots dos partits resultaren interessants i competits, alternant el domini dels contendents, sense que ni un ni altre aconseguesin superioritat, si bé el Júpiter, en algunes ocasions, es mostrà tan emprenedor que anul·là, sovint, l'eficàcia del joc emprat pels txecs.

Els equips estigueren integrats, tots dos dies, pels següents jugadors:

Musselski: Hocke, Holonbek, Bastyr, Steiskal, Vlak, Kudrna, Veselsky, Lehl, Matus, Jansa i Kokourek. Júpiter: Castro, Calvo, Reyes, Umberto, Callico, Gumbau II, Gil, Gumbau I, Mauri, Martínez-Sagi i Jimeno.

NURNBERGER-UNIO E. DE SANS

(Camp de la Unió)

Primer partit: Nürnberger, 2; Unió, 3

Segon partit: Nürnberger, 5; Unió, 2

El primer partit celebrat dissabte no assolí extraordinari interès, malgrat l'estorç magnífic amb què uns i altres matisaren la lluita. El bàndol alemany feia constituir una força notabilíssima i destria; però les males condicions del terreny de la Unió, neutralitzaren, en part, l'eficàcia del llur atac. D'altra banda, els unionistes es comportaren heroicament, decidits a apuntar-se una victòria. Dos gols a zero a favor dels de Sans, fou el resultat del primer temps.

En la segona part els alemanys atacaren duríssimament i en poc espai de temps aconseguiren dos gols magnífics que els valgueren l'empat. Mancava un minut per finir l'encontre, quan el Sans pogué apuntar-se el gol de la victòria.

El segon partit constituí una exhibició brillantíssima, superior a tota ponderació, de futbol veritable. Els dos contendents posaren en la lluita tota l'ànima, tot l'entusiasme que eleva els esports esportius al grau culminant d'interès i emoció. Es desenvolupà el partit a un tren duríssim, gaudint els jugadors per l'entusiasme del públic, el qual es veié, constantment, obligat a ovacionar les jugades meravelloses que amb rapidesa esconcentrant se succeïen. Constituï aquest segon partit, una tarda futbolística de la qual es guardarà excellent record.

La Unió, com el primer partit, bregà amb el fatge immens per a reduir la pretència de l'adversari; però aquest, més conciliador del terreny, revelà tota la seva força i destresa formidables, aconseguint una magnífica victòria com a premi justíssim a la seva actuació brillantíssima.

L'equip alemany fou, els dos dies, el següent: Sindel, Goel, Bille, Winkler, Copping, Korner, Hussmann, Philipp, Lang, Lieberman i Doefler.

La Unió presentà: Pedret, Bonás, Molló, Badal, Sancho, Barrachina,

Martínez, Costa, Feliu, Franch i Fandos.

En el segon partit, En Badal fou substituït per En Canella, i En Fandos per l'Oliveres.

MOTORISTES I PERIODISTES

El matí de diumenge tingué lloc al nou camp del Barcelona l'anunciat partit entre l'equip del R. Moto Club de Catalunya i el del Sindicat de Periodistes Esportius. Molt abans de començar l'encontre, s'hagué de posar a l'entrada del camp l'avis de: «Esgotades totes les entrades i localitats». Prova això l'interès enorme que la lluita havia despertat. I, realment, l'expectació no fou defraudada. Les dues forces en lluita s'envestiren, des del primer moment amb un brao sense precedents; les jugades inverses semblants, no sols arribaren a desconcertar els mateixos jugadors d'un i altre bàndol, sinó fins el públic acabà per perdre l'orientació, davant el prodigi que se li oferí. I naturalment donat l'equilibri de les valors en pugna, la lluita no podia tenir altre final que el resultat d'empat a dos gols.

A prop dels capítols dels dos bàndols, ens abstenim de donar els noms dels jugadors, a fi d'evitar que siguin inclosos en la llista de contractació bursàtil futbolística. S'ha d'estar molt al «tante».

CORRECUITA

RUGBY

COPA SOCIETAT CARRERES DE CAVALLS

C. N. Atlètic, 5; U. S. Samboiana, 0

Aquest és el resultat d'un partit que ha durat 20 minuts.

Pels auguris i les impressions rebudes abans de la celebració d'aquest match, era creença general que no acabaria amb normalitat, sobretot tenint en compte que es resistissin a l'arbitratge els dos jugadors designats, els quals no pertanyen a cap dels dos clubs contendents.

Es molt sensible que ara que el Rugby (l'esport que aquí com arreu del món està cridat a ésser el més estès) pren l'increment que es mereix tenir els impulsos de l'excitació que els produeix la mateixa impetuositat del joc els porti a l'extrem d'arribar a desgraciar-se mutuament, donant un trist espectacle; i més en partits que per la valua dels rivals i les facilitats dels donants del trofeu es veuen coneguts per nombrosos públics.

Amb molta concurrència que aprofità l'aveniment de les curses de cavalls que s'han de correr més tard, donà comença a un quart de tres el partit amb un domini fort del Sant Boi. De seguida, sobretot el joc serà i tenint de Reynard, el qual reparteix joc, encara que no és secundat, puix els altres jugadors, sense excepció, van a l'home i no a la pilota. Com més temps passa més dur es fa el joc, i En Cebrían, el qual juga com ell sap, agafa una pilota dels contraris que porta en un sprint d'esquives fantàstic, fins a la marca, i el mateix transformat. La lluita enardevia d'allò més els del Sant Boi, i la desfeta és imminent fins que dos jugadors de tots dos bàndols s'emprenen i els altres els fitien. En Camino, que arbitra, suspèn amb bon anec el partit, cuedant així guanyador l'Atlètic.

Aquest desenllaç era previst fins qui fos el jutge, però la coincidència d'ésser En Camino de l'Atlètic, féu que els del Sant Boi veïessin en alguna de les seves decisions, i, sobretot en uns cops francs quan el seu domini pesava sobre l'Atlètic, una parcialitat que d'existir sols creiem que era deguda a no saber-se despendre de l'afecte envers els seus colors, i així ho precipità.

Futbol, Regates, Automobilisme, Tennis, Atletisme, Excursionisme, Aviació, Ciclisme, Natació, Hípica, &

Atlètiques

BOXA

Demà, dimarts, al vespre, tindrà efecte al Frontó Comtal, el qual ha estat habilitat perquè el públic no s'aproximi a la molestia del filat de la «cuncha», una gran vetllada internacional, sota el següent programa: En quatre rounds, Bruguera-Mompó i Cantero-Marco; en sis, Sancho-Villar, en deu, Saez-Sirvain i Frank Hoche-Billy Balzac.

COPA RACING CLUB DE CATALUNYA

La prova de marxa, volta a Barcelona, celebrada diumenge pel Racing Club, agrupà a la Plaça de la Universitat 63 participants dels 64 inscrits.

A les ordres de N. Enric Rafols prengueren la sortida, cap a Sans, on els corredors passen per l'ordre següent: Meléndez, Sirvent, Solé, Farrel, Garcia, Pérez i Badia.

Tot seguit es remarca la superioritat d'En Meléndez, que a poc a poc aconsegueix més avantatge, essent aquest de 15 metres, davant d'En Solé, que aconsegueix passar al segon lloc.

A la Plaça de la Bonanova la classificació quasi restava ja feta, passant En Meléndez amb 300 metres, a Craywinkel, el capdavanter portava 60 m. 47 s. de marxa.

Al Saló de Sant Joan, les distàncies són més notables, passant En Meléndez 400 metres a En Solé, a 200 més En Garcia.

A la Plaça de Palau el guanyador duia recorregut 1 h. 17 m. 47 s.

Pocs canvis van fer-se en la resta del recorregut, avançant els capdavanter sense contratemps fins a l'arribada, on foren rebuts amb molt d'entusiasme, especialment En Meléndez, que feu una prova esplèndida, car els 13 quilòmetres eren potser un xic massa per a ell; aquesta creença fou anul·lada pels fets: guanyà i el triomf fou grandios.

Primer, Meléndez F. C. B.), en 1 h. 17 m. 47 s.

Segon, Solé U. E. S.), en 1 hora 38 minuts 40 s.

Tercer, Garcia (F. C. B.), en 1 hora 38 m. 40 s.

Quart, Pérez (Independent), en 1 hora 39 m. 50 s.

Cinquè, Gilbert, Sisè, Badia, Setè, Sirvent, Vuitè, Moya, Novè, Vallbé, Dèc, Farrel, classificant-se fins a 40. Classificació per clubs:

F. C. Barcelona, 28 punts, i Unió Esportiva de Sans, 49 punts.

L'organització fou acurada, assolint la prova un èxit, el qual deu animar al Racing Club.

Excursionisme

El grup escolar «La Farigolaa» efectuarà durant el mes de maig actual les següents visites i excursions:

Dia 9, Aula Santa Teresa de Jesús (tercer grau) visita a «El Carme» fabrica d'Hospitalet. Finalitat: comprovació de que les plantes originen indústries.

Dia 10, Aula Dolors Moncedrà (segon grau) excursió al Tibidabo. Finalitat: orientació i Geografia local.

Dia 25, Aula Concepció Arenal (quart grau) visita a la Catedral. Ajuntament i Diputació. Finalitat: conèixer els edificis gòtics de la ciutat que més es relaciona amb els nostres deures cívics.

Dia 26, Aula «Parvulari» excursió a l'Hermita del Coll. Finalitat: observacions botàniques de primavera.

Dia 30, Aula Nostra Dona del Montserrat (treballs manuals) visita al Museu arqueològic. Finalitat: conèixer la secció d'encaix i puntes.

O els jugadors han d'imposar-se que van al camp sols a fer esport, o cal pendre una ferma resolució que creiem que vindrà de la Federació perquè no es repeteixin aquests casos que fan impossible la celebració de curses de cab mena.

CATALA R. C., 12; C. A. D. C. I., 9

Un joc net i noble com aquest en el més fort i viril dels esports lluit en aquests encontres renyit emocionant.

Veiem jugades que ens recorden aquell equip finalista del campionat passat, que es nomenava Catalunya A. C. i els elements dels quals en la majoria els que componen el Catala. El Centre donà una mostra de saber també jugar com ho fan els mestres; En Balaguer, un dels seus avanters, marcà un assaig que era un tractat de marques. Fou el millor dels 20 jugadors.

El domini fou altern i igualat i si el Catala assolí dos assaigs no s'es deu a la superioritat de la línia de tres quarts, més bregada i que s'esten perfectament. De les quatre marques del Catala, dues foren obtingudes per En Fusabá i les altres per En Laspuertas i Renau II. Les del Centre, Balaguer i Peus. Cap transformació pogué aconseguir-se degut a la mala posició de les marques, i si una n'hí hagué davant dels pals, rebota al travessar.

Cal esmentar del Centre En Basco i Pírt i del Catala, En Jusabá i En Verdú.

El jutge, Vilar, imparcial i amb bona visió, però com a natif, amb poca vista.

Camp de Sant Baudili, a les quatre de la tarda.

A FIGUERES

A Figueres divendres passat, amb motiu de la festa major, a la tarda es va celebrar al camp de futbol de la Unió Esportiva d'aquella ciutat un partit de Rugby entre els Arlequins, de Perpinyà, contra l'Amelense, d'Amelie-les-Bains.

Es molt lloable el gest dels organitzadors d'aquestes festes, de fer conèixer a Figueres el joc de la pilota oval.

El partit no pogué presentar-se en totes les característiques, per haver-se de jugar al camp ja esmentat, essent molt perillós per la duresa i falta de dimensions; no per això els equips es desanimaren, sinó que, fent-se carrec de llur comesa, feren més una exhibició de rugby que un partit.

El partit fou molt net i agradable, resultant vencedors els de Perpinyà, per 40 punts a 28. La superioritat dels guanyadors des del seu començament ja es manifestà per la seva gran valentia i domini en les «melées». Entre els jugadors es distingiren el mig de anelles, Carbonne, pels seus plonçons, i dels tresquarts, Drapé, Groulé i Poulet, i dels d'Amelie-les-Bains, Antrou, Roumeu i Bibiesco.

L'arbitratge, va anar a càrrec del senyor Fraule, de Perpinyà. El camp presentava un aspecte molt animat.

CAMISERIA
FITÓ

JAUME I, n.º 11

Bastons americans Jack a 15 pesetes, exclusius d'aquesta casa
Gran baratura de preus

CITROËN

L'automòbil més econòmic

cost i entreteniment

5.500 Pts.

AGENTS: Autolocomoción, S. A. - RAMBLA DE CATALUNYA, 90 - TELÈFON 422 G.

Carreres de cavalls

Esplèndida, sota tots conceptes, ha resultat la inauguració de la temporada de carreres al nostre Hipòdrom.

El temps afavorint, tota l'aristocràcia barcelonina es pot dir que ha fet acte de presència a les carreres i dels aficionats als cavalls tampoc no en mancava cap.

La carretera que de can Tònic mena a l'Hipòdrom s'ha arreglat enguany de debò; la verdor del turó animava la vista; bon servei de restaurant i bar, amb músiques alegres, i els autobusos compensant la manca del tren.

La part tècnica fou força interessant. En el premi Llobregat, de tanques, En Gibert féu una raonada curiosa d'espera, guanyant fàcilment als altres concurrents, una mica extenuats.

El premi Montserrat steeple-chase fou guanyat sense illa pel «Bon Papa», car els seus competidors es despatxaren a la rotta final.

En el premi Faro, a reclamar, el «South of Ypres» mena la cursa en llibre amb la Frera, la qual es deixà arrabassar el segon lloc per l'Aurore, que En Gibert atansà una mica massa tard.

El premi Sant Jordi, per a militars, oferí una arribada emocionant el capità Aparicio amb la «Bega» arrabassant la victòria a la «Dessión», a la mateixa meta.

En el premi Bandit hi prengueren part els set inscrits, «Wye Valley», guanyant per Giménez, es va defensar victoriosament de la «Jauja», primer, i de l'atac a últim moment de la «Sennah», que no pogué fer altra cosa que pendre el segon lloc.

Heu aquí els resultats tècnics:

Premi Llobregat (tanques). 2.000 pessetes. 2.800 metres. Primer: «Santander II», c. a. 5 anys, 76 quilos (Gibert), de J. Lieux. Segon: «Hying Post», c. e. 7 anys, 68 q. (Vilas) de V. Pueyo. Tercer: «Miss Lang», c. e. 6 anys, 68 q. (A. Sanz), de N.E. Bertrand. Un cos, vuit cosos, lluny. Temps: 18" 2/5. Apostes: guanyador, 12 pessetes. Col·locats, 6 i 650. No col·locats, «Beau».

Premi Montserrat (steeple-chase).

2.000 pessetes. 3.400 metres. Primer: «Bon Papa», 68 q. (A. Sanz), de N.E. Bertrand. Segon: «Alonso», c. e. 6 anys, 66 q. (VBas), de V. Pueyo. Lluny. Temps: 4' 25" 2/5. Apostes: guanyador, 1250 pessetes. El cavall «Laredo», despatxat.

Premi Faro (a reclamar). 1.500 pessetes. 1.400 metres. Primer: «South of Ypres», c. e. 3 anys, 54 q. (Jiménez), de A. Francis. Segon: «L'Aurore», c. e. closa, 62 q. (Gibert), de J. Lieux. Tercer: «Fresa», c. a. closa, 59 q. (Barreiro), de N.A. Barreiro. Quatre cosos, un cos i mig, tres cosos. Temps: 1' 31". Apostes: guanyador, 17 pessetes. Col·locats, 8 i 950. No col·locats: «Batalador» i «Tapsia».

Premi Sant Jordi (militar llibre). 1.300 pessetes. 2.000 metres. Primer: «Bega», c. e. a. closa, 73 q. (senyor Aparicio), de caçadors de Tetuan. Segon: «Dessión», c. e. 6 anys, 72 quilos (senyor Mota), d'Húsars de Pavia. Tercer: «Pierrmanada», c. e. 4 anys 67 q. (senyor Gómez), de Dragons de Numancia. Un cap, un cos i mig, mig cos. Temps: 2' 19" 3/5. Apostes: guanyador, 350 pessetes. Col·locats, 1450 i 8. No col·locats: «Emisión», «Lamotte», «Mafabilla».

Premi Bandit. 2.500 pessetes. 2.100 metres. Primer: «Wye Valley», c. a. 4 anys, 50 q. (Jiménez), de Rivercar de Guell. Segon: «Sennah», c. a. 4 anys, 56 q. (Gibert), de J. Lieux. Tercer: «Jauja», c. e. 4 anys, 56 quilos (Romesa), de V. Pueyo. Un cos, mig cos, un cos. Temps: 2' 15" 3/5. Apostes: guanyador, 26 pessetes. Col·locats, 8 i 7. No col·locats: «Collies», «Purple Heron», «Reus» i «Maruxa».

Premi Cardanya. 5.000 pessetes. 2.000 metres. Per a poltres d'altres anys. Primer: «Jorjito», c. a. 32 q. (Prior), del marqués de San Miguel. Segon: «Gasconada», c. e. 33 q. (Lewis), de J. Mata. Tercer: «Rocamboles», c. e. 52 quilos (Jiménez), de N.A. Barreiro. Mig cos, tres cosos, un cos. Temps: 2' 11" 2/5. Apostes: guanyador, 18 pessetes. Col·locats, 1050 i 1450. No col·locats: «Orange», «Salvad» i «Verbenara».

WHIP.

Ciclisme

LA FESTA DEL PEDAL

La XI festa dels ciclistes celebrada diumenge al Prat, ha assolit un èxit, el qual ha sobrepujat totes les celebrades fins avui.

El Prat semblava, per a molts, lloc impròpi de celebrar-se l'esmentada festa, ja que la part més temuda era tal volta el trasllat, car la carretera que hi condueix ha tingut quasi sempre un estat pessim.

Malgrat tot, la creença que havia pogut prevaler es perdé, i com hem dit, s'ha portat a cap amb ple èxit.

A les 8.30 del matí, uns 1.600 ciclistes prengueren la marxa al «Cine d'Oros», davallant pel Passeig de Gràcia, Coma Catalanes, i seguint per la carretera del Mig.

Mena la caravana la Creu Roja, seguida d'un nombre crescut de nenes i nenes, els banderins de les agrupacions, les quals eren: Esport Ciclista Badaloní, Penya Ciclista Graciense, Unió Ciclista de la Bordeta, Esport Ciclista Català, Unió Velocipedista Espanyola, Penya Sol i Xant, Esport Ciclista Andreuenc, Club Deportivo Europa, Unió Ciclista Sabadell, Unió Esportiva de Sans, Agrupació Ciclista (Poble Nou) i altres petits agrupaments, ultra estol de corredors que amb tot entusiasme s'hi adheriren.

Per camí van unirse el Club Ciclista Gavanenc i el Club Velocipedista Sabadell.

Ultra els esmentats, hi anava un camió de l'Esport Ciclista Català, cedit per N'Enric Franch, adornat amb un gros pedal. També els acompanyaren un bon nombre d'auto, motos i sidecars.

En arribar al pont del Llobregat, els ciclistes del Prat els esperaven, donant-los la benvinguda amb crits d'entusiasme.

Sense contratemps de cap mena, es continuà fins al Prat, on tot el poble tributà als ciclistes encoratjadores mostres del plaer amb que sentien l'arribada dels excursionistes.

Vora la plaça s'atxecava un arc de triomf fet de brançatge, on es llegia: «El poble del Prat saluda als ciclistes».

Arribats a l'Ajuntament, la comissió organitzadora hi pujà, col·locant els banderins al balcó. Allí fou rebuda la dita comissió per l'Ajuntament, comissió del Prat i personalitats.

El senyor Salles, alcalde del Prat, saludà els ciclistes, donant-los la benvinguda, contestant-li el senyor Jaumandreu, de la U. V. E. També va parlar el company Canto, en nom del Sindicat de Periodistes Esportius.

L'èxit més gran ha estat assolit pel sorteig, fent-lo de 112 premis, la qual va valer el recollir 2.174.90 pessetes, que foren trameses als pobres del Prat.

Durant tota la festa, la nota més agradable fou l'animació i l'entusiasme regnant, ço que amb el nombre de 1.600 ciclistes reunits, és el més formós èxit que podien esperar-se.

Barreja

PILOTA BASCA

Al trinquet del Grup Deportivo de la Caixa d'Estalvis, es jugaren diumenge els següents partits dels Campionats socials:

Primera categoria a mà: Hernaez-González, guanyen a Toullot-Moliné per dos punts, i després a Comin-Rodríguez, amb el mateix resultat, quedant així proclamats campions.

A pare també guanya la primera categoria ja mateixa parella Hernaez-González, els quals guanyaren per tres punts a Comin-Rodríguez, i la segona, Toullot-Ferro, els quals guanyaren a Linares-Moliné, per cinc punts.

Dijous vinent es farà el partit de desempat pel segon lloc, de la categoria primera de pilota a mà, entre Comin-Rodríguez i Toullot-Moliné.

Els partits jugats diumenge al Frontó Comtal, entre socis de la R. S. d'E. B., foren: el primer final del campionat entre els senyors Pons i Chas i Aballí-Roleros, guanyant els primer per 40 a 24, després d'un partit altament interessant, defensant tot hom els seus llocs i distingint-se especialment els senyors Mas i Aballí. Els nous campions foren molt felicitats.

De concurs es jugà entre els senyors Arana-Sunyer, els quals guanyaren a Thomas-Arnat.

Fou una bonica jornada.

CORREDISSES

Aplec Excursionista de Catalunya

L'Aplec Excursionista de Catalunya, que cada primavera celebren les entitats excursionistes de la nostra terra, i que organitza, per ordre cronològic de fundació, cada una d'elles, ha tingut lloc aquest any a La Pobla de Claramunt, convocat per la Societat de Ciències Naturals de Barcelona Club Montanyenc.

Aquest gent arribà, que puja les muntanyes, baixa les valls, explora els pregonis avencs i corre per les planes, es va reunir diumenge, en nombre de prop de 4.500, per a celebrar una diada de companyonia i d'afirmació en els destins de la nostra raça, diada que ve a ésser la Festa major de l'excursionisme català.

L'entitat organitzadora aconseguí la concessió d'un tren especial, format per gran nombre d'unitats, que s'omplí amb excels, així com els trens ordinaris, i cal fer constar, per a satisfacció de la Companyia General d'Ferrocarrils Catalans i dels seus empleats, que el servei assolí una puntualitat i una perfecció digna de tota lloanca. Fou reservat un vago per a la comissió organitzadora, a la qual foren costats totes les banderes i banderins de les entitats concurrents a l'Aplec, amb llurs portants respectius.

La comissió oficial va arribar a La Pobla a dos quarts de deu, essent rebuda a l'estació per una gran gentada, presidida per l'honorable alcalde de N'Antoni Casanovas, el qual va donar la benvinguda als hostes de Barcelona. El president del Club Montanyenc, Baltasar Serradell, remercià amb efusió una tan franca acollida.

El cor Agrupació Choral Lila Poblenca es també allí amb la senyera, Carvi de salutacions amb la bandera de l'Aplec i s'empenen la marxa.

De seguida es manifesta d'una manera colpidora com tot el poble en pes, amb les seves autoritats, el senyor rector, l'Ajuntament, les seves entitats, el cor esmentat, la Joventut Nacionalista, el Centre Republicà, sent per la festa que va a celebrar-se un fervent entusiasme. Atreu, la satisfacció domina i va acoentant-se amb la visió de les muntanyes properes, que estan cruïlles d'una gran gentada que va pujant cap al Castell. Altres, més matiners, ja són a dalt.

Mentrestant arriben sense interrupció altres elements que venen amb camions, arreglats «ad-hoc» provisionalsment, de les més apartades comarques de Catalunya. La finalitat de l'Aplec és, doncs, ja un èxit indiscutible, superior a tot càlcul.

El Castell i els seus encontorns s'emplen de gent a gom a gom. Al panorama esplèndid que s'obria des d'aquell cim de més de 400 metres d'altitud, cal afegir-hi la nota de color que donen les banderes barrades que el vent fa voleiar i aquella munió d'excursionistes, entre els quals es venen un nombre molt crescut de damisselles gentils. Les barretines vermelles del cor s'hi destaquen vivament. L'espectacle, en conjunt, és d'una bellesa extraordinària.

Són dos quarts d'onze, i de conformitat amb el programa fet, públic, comença la missa a la petita capella del Castell. A les onze, acabat el Sant Sacrifici, té lloc el miting excursionista, essent el primer qui dirigeix la paraula als assistents En Timoteu Colomina.

Parla en nom del Club Montanyenc que ha organitzat l'Aplec, fent remarcar el caràcter científic que té l'excursionisme que aquesta entitat cultiva. Per això ha creat aquest solet un bon encert l'elecció d'aquests llocs per a celebrar-lo: ja que a un vell castell record de temps preterits, una estació prehistòrica de les més antigues de Catalunya, s'hi ajunten una flora exuberant i una gea interessantíssima, i així s'agermanen dignament la ciència i la pàtria, que són els lemes amb que l'entitat s'honora.

En Ventura Gassol i En Ricard Cardona el segueixen en l'ús de la paraula. Llurs parlaments vibrants de catalanitat, dits en forma eloqüentíssima, són acollits amb fortes mostres d'entusiasme.

Tanca els discursos En Joan Moliner, de Sabadell, el qual parla en representació de la Unió de Societats Excursionistes de Catalunya, sota el patronatge de la qual es troben els Aplecs Excursionistes. Agraeix a tots llur cooperació i acaba demanant un aplaudiment per a En César August Torres, el mestre de tots, al qual es farà un homenatge digne de breus dies. Tots els oradors han estat repetidament ovacionats.

Finit aquest acte, els excursionistes

s'han anat escampant per a anar a dinar. En llur gran majoria s'han quedat a l'entorn de les innombrables fonts que aquí es troben. Entre altres cal esmentar la del Rector, del Cirret, del Solà, del Naró, del Torrent, del Bincó, de can Tí, de la Rata, de la Reina, del Recau, del Mig o del Bosc. En aquesta darrera hi ha hagut una concurrència enorme. Cal també fer notar que el propietari d'aquesta font, En Ramon Sastre, hi ha reservat l'accés als elements de l'Aplec, la qual cosa ha facilitat en gran manera l'assistència dels excursionistes i per això públicament se'l remercià.

A l'entorn, a l'Hostal del Poble ha tingut lloc l'Apoteu de Germànor, curiosament preparat i servit per En Josep Robert. Ha estat presidit pel senyor Serradell, l'alcalde, el president del cor i elements directius de les entitats excursionistes. Hi han assistit uns 150 comensals.

Després de dinar, La Lira Poblenca ha donat un concert coral a la plaça, essent molt aplaudit. El senyor Serradell ha fet ofrena a la senyera del cor d'una corbata, record de la festa celebrada, i amb ta motiu s'han produït frases de consideració i afecte mútuu.

Es feia tarda i ha calgut deixar la companyia de tots els qui d'aquest poble s'han desfet en obsequis per a fer-nos l'estada agradosa en alt grau. S'ha fet present al senyor alcalde, com a representant genuí del poble, que les societats excursionistes s'emporten un bon record de La Pobla de Claramunt i que perdurara sempre.

Degut a la falta material de temps l'excursió projectada a Capellades, si bé s'ha donat a terme, no ha estat tan profitosa com es volia, car sols s'ha donat una ullada al Capelló, no podent-se, amb fort sentiment, visitar l'Abbat Romani. Amb tot, pel camí s'han donat diverses explicacions sobre el Capelló, de caràcter geològic i prehistòric.

Prop de les sis, els elements que el matí anaren amb el tren especial han tornat amb un altre de la mateixa classe cap a Barcelona, on han arribat a les vuit tocadetes.

A les gràcies que és de justícia donar a l'Amador Rotari, per les facilitats donades en la preparació d'aquest aplec, i a En N. Miquel, propietari del Castell, cal afegir-hi una de més efusiva a En Carles Franzi, que ha portat tot el pes de l'organització, la qual ha estat verament exemplar.

Quant a l'èxit que l'Aplec Excursionista d'enguany ha assolit, n'hi ha prou per a fer-lo ben patent, amb esmentar les entitats assistents, les nombrosament representades i els noms de les quals han arribat fins a la comissió organitzadora. Són els següents:

Centre Excursionista de Catalunya, Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, Foment Marítim, Secció Excursionista de l'Onge Gracienc, de l'Ateneu Enciclopèdic Popular, del Centre Casal de la Sagrada Família i de l'Orto de Sans (Els Segadors, Centre Excursionista Ràchel Casanova, Associació Excursionista Avant, Associació Excursionista Júpiter, Amics del Sol, Centre Excursionista Barceloní, Grups Excursionistes Barceloneta, Bon Temps, Martinec, Moncau, Sempre Amunt i Targamant, Centre Excursionista La Falç, Joventut Nacionalista Pau Claris, Pomell Sant Jordi, Centre Excursionista Els Blancs de Sarrià, Agrupació Excursionista Catalunya i Centre Excursionista Montseny, tots de Barcelona.

Joventut Terrassenca, Grup Terrassa, Secció Excursionista de Terrassa Montserrat.

Centre Excursionista de Sabadell.

Amics del Sol de Badalona.

Grup Montserrat de Manresa i Centre Excursionista del Pla de Bages.

Secció Excursionista del Casal Giró i Grup Excursionista Gironí.

Centre Excursionista del Centre Coel Tortosí.

Pomell Dr. Torres i Bages, de Capellades.

Grup Excursionista Lleydata.

Grup Excursionista Penedes i Centre Excursionista Vilafranca.

Grup Excursionista del Centre Democràtic Republicà de Rubí i Centre Excursionista de Rubí de la Joventut Nacionalista.

Centre Excursionista Avant de Manresa.

R. F. I. G.

Marítims

NATACIO

A la piscina del C. N. B. es féu diumenge una prova de 297 metres, amb 7 virages, la qual resulta molt interessant per la qualitat dels concurrents, entre els quals es destacà un cop més En Torok, probable guanyador del Premi de Pasqua, a qui seguiren en ordre Roig, Bretol i R. Rebollo.

A continuació es féu un partit de polo entre jugadors de tercera categoria, guanyant l'equip blau per quatre gols a cap, estan integrat per Casanellas, Camino, Lavilla, Coll, Muntané, Galilea i Mas.

Els nedadors de primera categoria no actuaren.

TROFEU «MARAVILLAS»

Diumenge vinent, a dos quarts d'onze, es correrà la primera prova de l'egata Tofeu «Maravillas» corresponent als balandres hispànics, classe U fixant-se la segona prova per al dia 20, i d'existir empat, fer una regata decisiva el dia següent.

REVENJA A BLANES

Sembla que diumenge vinent es correrà aquesta regata que les tripulacions concurrents a les festes marítimes celebrades a la platja esmentada organitzen en obsequi a la Colonia de la dita població, en agraïment a les atencions rebudes durant llur estada a Blanes.

N'Eusebi Bertrand i Serra ha fet donació d'una bonica copa com a primer premi.

LA RICARDA

Par al dia 27, s'anuncia el creuer La Ricarda, regata per a yachts de 12 a 16 metres, reunits i yachts petits.

Lawn = Tennis

COPA CASADES

Dissabte començaren al R. B. L. T. C. els partits d'aquest concurs, el qual, per segon cop, es disputa en honor del gran periodista i amic, veient-se amb tal motiu molt concorregut el local social i les pistes de l'aristocràtica entitat.

Hi hagueren boniques lluites, essent els resultats com segueix: R. Morales, guanya a A. Fontrodona, per 6-1; 6-0; 6-1; J. Millet a R. Rovira, per 10-8; 6-5; 6-1; Alfred Riera a E. Witty, per 6-2; 6-3; 6-2; Joan Andreu a Enric Torres, per 6-3; 6-1; 6-4; Ricard Herberg a P. Wallace, per 6-2; 6-2; 7-5; Joan C. Güell a J. M. Vidal Ribas, per W. O.; M. Esteve a Joaquim Soler, per 6-2; 6-4; 6-1; J. E. d'Ollano a F. Rodon W. O.; J. M. Sagnier a Baucher, per 6-1; 6-4; 6-4; F. Galofre a A. Meyer, W. O.; F. Custiss a C. Godó, per 6-1; 6-1; 6-2; i F. Sindreu a M. Lobo, per 6-2; 6-2; 6-2.

Diumenge continuaren els partits, com segueix:

Riera guanya a Millet per 6-1; 6-1; 6-2; Güell a Esteve, W. O.; J. E. d'Ollano a J. M. Sagnier, per 3-6; 6-4; 6-0; Galofre a Custiss, 4-6; 6-4; 7-5; 6-2; i J. M. Teixidó a G. Lúria, per 6-2; 6-2; 6-2.

Continuaran els partits en les vinentes festes.

Futbolistes!

Col·leccioneu les fotografies dels jugadors de futbol, que es regalen en cada llibret de Paper de Fumar

SPORT

Automòbils OPEL

El cotxe ideal per a carreteres dolentes
TORPEDES DISPONIBLES 75 X 122

Bruch, 166

Cròniques d'Art

EXPOSICIO VICENS RINCON A LES GALERIES DALMAU

Hi ha un abisme entre aquesta exposició d'art i la que el mateix artista aragonès Vicens Rincón tingué oberta, fa poc més d'un any, a can Dalmau.

La primera exposició d'En Rincón fou cosa estrafal·la, i aleshores va semblar-nos que mancava en totes les obres d'aquest artista el més petit grauet que deixés esperances d'un llunyà més o menys venturós. La joieria més espantosa i poca solta fou la tònica com de les obres primerenques d'En Rincón. Sortosament, sembla que en l'exposició d'enguany l'artista ha emprès uns camins més espirituals, menys renyits amb el bon gust.

Però, malgrat tot, Pobra d'En Vicens Rincón, és plena de divagacions, i ens és difícil predir com terminará aquest procés d'elaboració de la seva personalitat. Cal suspendre el judici, davant d'aquests homes que canvien de feia amb tanta facilitat; dintre d'aquests homes, a voltes hi dorm el geni; a voltes, el simple componedor de «pastiches». Assenyalem com a fet evident que En Rincón ha guanyat en ofici. L'hàbit d'En Rincón pot ésser, però, la seva raïna, si aquesta no és continguda per la força de la intel·ligència i no és guiada per l'instint del bon orient.

En forces desbordades, com les d'aquest pintor aragonès, en forces biològiques pures, també cal coniar-hi. L'única riquesa de la primera exposició, que s'acabava a través de la segona, fou l'apassionada bestialitat d'En Rincón, que s'esbriava en plasmacions estrafal·les. Avui, davant les obres tan diverses de la segona exposició Rincón, un sap tenir confiança en aquesta mateixa força ingènua de cadell que saltirava sense ruta fixa, de l'un a l'altre canvi.

VIDRES ESMALTATS

Cal separar ben bé tot ço que pertany a la indústria de ço que pertany a l'art. Els vidres del senyor O. Egili són peces de manufactura. Ni les formes dels recipients, ni la qualitat dels esmalts que els ornamenta, són obres creades per la sensibilitat, sinó obres de mofa. La passió de les obres d'art fa viure les línies de les formes i encara els esmalts amb una flama viva. L'ofici de l'artista vidrier és un ofici ple de passió, passió que, juntament amb el foc de la mufa ajuda a coure les peces.

Als problemes de la tècnica industrial, amb tot i ésser difícils, són limitats; els problemes tècnics del bell ofici són encara més difícils i il·limitats; els problemes tècnics del bell ofici són encara més difícils i il·limitats; els problemes tècnics del bell ofici són encara més difícils i il·limitats.

L'ornamentació d'alguns vidres del senyor Egili és de bon gust, especialment en aquelles peces on el vidrier es recorda de l'Extrem Orient.

Altament, ens plau veure com els nostres industrials intenten una manufactura artística, posant al servei d'aquest ideal tots els coneixements que dona la direcció d'una gran indústria. Però, cal saber destriar el bell ofici de l'art industrial, com les perles de les imitacions, les puntes i els brodat a mà dels que vol imitar la màquina; els vidres creats per l'artista dels vidres elaborats per l'industrial.

EXPOSICIO EUSEBI M. DE PUIG

A les Galeries Layetanes, Eusebi M. de Puig ha exposat dues dotzenes de teles (figura i paisatge), d'un tipus delicat i lleuger. La pintura de l'artista de Puig és d'una dolcesa amorfa; sembla que el pintor es complaïgui a destruir la corporitat de la naturalesa, per mitjà de tons sense profunditat i de colors glaçats. Ens sembla una pintura excessivament sentimental.

EXPOSICIO ANTONI DE FERRATER

El discret pintor de jardins, N. Antoni de Ferrater ha exposat aquestes dies, a les Galeries Layetanes, Deu pintures de paisatges aristocràtics dels jardins reials. En Ferrater hi fa jugar monarquia de la llum. Entre les obres exposades, cal esmentar «Camp de blat».

RAFAEL BENET

Noticiari

Ricau Mallén, fins al dia 11 d'aquest mes tindrà oberta la seva ex-

posició de pintures, al costat de «La Pinacoteca».

—Al Camarín, Josep Drudis i Biada exposa pintures i aquarelles. Aquesta exposició estarà oberta fins el 18 de maig.

—El «Saló Noucentista» del dia primer fins al 15 d'aquest mes, tindrà oberta la segona Exposició a les Galeries Layetanes.

—Els artistes Maria Freser i Rafael Estrany inauguraran llur exposició dissabte passat, restant oberta fins el dia 18 el mes que ven.

—Dijous passat tingué lloc l'obertura oficial de l'Exposició de Primavera, organitzada per la Junta Municipal d'Exposicions d'Art. Aquesta exposició té lloc aquest any al Palau de la Indústria del Parc de la Ciutadella. Aquest any, ultra les entitats Cirol Artístic de Sant Lluç, Les Arts i els Artistes, Relat Cirol Artístic i Societat Artística i Literària de Catalunya, exposa per primera vegada en la nostra Exposició oficial, el Saló dels Evolucionistes.

Com els anys anteriors, exhibeixen les seves obres sota el nom d'«Independents», els que no pertanyen a cap de les entitats més amunt esmentades.

Les sales especials són dedicades als artistes Joaquim Sunyer i Ricard Urgell, i la Retrospectiva, a l'artista barceloní Simó Gómez. De l'organització de la Retrospectiva n'ha tingut cura el crític d'art Feliu Elias, el qual ha escrit també una monografia sobre la vida i l'obra del pintor del Poble Sec, obra actualment en premsa, que vindrà a enriquir la col·lecció de publicacions de la Junta Municipal d'Exposicions d'Art.

—Dionís Baixeras, a les Galeries Layetanes, exposarà una quinzena d'obres fins el dia 18 de maig.

—Joan Sala, vidrier, exposa la seva producció a les Galeries Layetanes, fins el dia 18.

—J. M. Moner, a les mateixes Galeries i fins a la data anteriorment esmentada, exhibirà algunes obres.

—Havem rebut les següents publicacions de la Junta de Museus de Barcelona (de l'Annari de l'Institut d'Estudis Catalans, volum VI): «Les creus d'argenteria a Catalunya», per Josep Gudiol i Cunill, prevere; «L'alba de l'Abat Blanes», per Joaquim Folch i Torres, i «Adquisicions del Museu de Barcelona», per id. id. — Donarem un comentari d'aquests llibres pròximament.

Generalitat

SUBHASTES

S'ha celebrat a Barcelona, Girona i Lleida les subhastes per a la construcció de dos pavellons al Maricómit de Salt, pressupostades en 564.407,74 pessetes, i per a la construcció de diversos pavellons de l'Hospital de Lleida, pressupostades en 605.800,89 pessetes.

Per a la primera de les esmentades obres tenen presentades propostes, una a Barcelona i l'altra a Girona. L'adjudicació provisional és feta a Girona, a favor de don Pere Pina, per la quantitat de 539.999,98 pessetes.

Per a les obres a construir a l'Hospital de Lleida, tenen presentades tres propostes: una a Barcelona, i dues a Lleida. L'adjudicació provisional és feta a Lleida, a favor de don Pere Dalmau, per la quantitat de 561.108 pessetes.

De Societat

Ha estat demanada la mà de la senyoreta Encarnació Codorniu, per al jove En Francesc Riba Salleres.

Dissabte propassat, a la Basílica de Nostra Dona de la Mercè, tingueren lloc les noces de la senyoreta Carme de Sicart i Vilà, amb el jove Robert de Mencos i Espeleta.

Va beneir la unió el reverend doctor Morera, beneficiat d'aquesta Catedral i foren padrins el comte de Sicart i la marquessa vidua del Amparo, actuant de testimonis per part de la núvia, el marquès de Marianau i En Joan de Sicart, i per part del nuvi, el marquès del Amparo i el comte de Guendulain.

Després de la religiosa cerimònia, es celebrà amb els invitats a casa dels pares de la núvia, on fou servit un esplèndid àpat.

Desitgem moltes felicitats als nuvis, que han sortit cap a l'estranger.

Per al jove En Dídac de Leon, ha estat demanada la mà de la senyoreta Angeleia Rosal.

L'àpat d'homenaje a Apoloni de Arolas, Yago-Cesar de Salvador i Joaquim Clervo, celebrat el passat dissabte a la Reial Associació Colombiana, resultà força interessant. El nombre de comensals fou molt crescut; tant, que diferents artistes, per deficiències del Restaurant, hagueren de desistir de romandre al local.

Es pronunciaren diferents brindis, que provocaren aplaudiments i alguns lamentables incidents.

Tots feren vots per la prosperitat de la revista de societat «Gran Mundo».

S'annuncia per a dintre de poc la boda de la senyoreta Rafaela Bosch i Labrés López amb don Felip d'Hurbe i Díaz Craso.

FIVE

Gabriel Bertrand a l'Institut de Química aplicada

SEGONA LLIÇ

En aquesta lliç, el professor Bertrand va exposar la continuació de les seves recerques sobre transformacions aparentment espontànies, esdevingudes a les matèries orgàniques. Les substàncies que acompanyen els productes obtinguts d'aquesta guisa havien estat ja en papers estudiats per Claude Bernard, l'eminent fisiòleg francès, no arribar però, amb els microscopis existents aleshores, de poder de resolució a definir-les seves característiques ni la seva forma, per la qual cosa van anomenar-se «diastases», paraula d'origen grec, que vol dir «no és que és». De Bernard fins a Bertrand s'han anat coneixent altres diastases, totes elles, però, d'acció hidrolítica principalment, actuant sobre els hidrats de carboni.

Era interessant, però, desbrinar si les reduccions, oxidacions com condensacions orgàniques eren ocasionades també per diastases. Aquest és un altre problema que ha resolt de pla el professor Bertrand.

Hem observat en l'arbre productor del «latex», tan abundant en les comarques de la Xina i de la Índia que quan per una ferida qualsevulla es oberta la seva escorça, el latex que surt, fluid i de color groc, va espessint-se i enfosquint el color fins esdevindrà una pel·lícula negra, capaç de preservar el restant de l'acció atmosfèrica. Els indígenes de la Índia han aprofitat aquest cos per tal de fer-ne vernissos. M. Bertrand ha estudiat «lacassa», l'altra transformable, el vestigi especialment les substàncies contingudes en el latex; dues són especialment abundoses: l'una, productora de la transformació denominada «lacassa», l'altra, transformable, el «laciol». Ha prova fàcilment que la transformació del laciol és deguda a una oxidació causada precisament per la «lacassa». D'aquesta guisa, el senyor Bertrand ha descobert la primera diastassa productora d'oxidacions, o sia una «oxidassa».

Per altra banda, l'anàlisi del laciol l'ha mostrat un compost de funció fenòlica i per això ha provat la possible oxidació d'altres compostos fenòlics per la lacassa. Els resultats han estat afirmatius; els compostos cíclics de funció fenòlica en posició «orto» o «para», són oxidables per la lacassa, formant altres substàncies generalment ben definides.

La lacassa és una diastassa no pas excepcional; l'anàlisi l'ha assenyalada en moltes plantes i animals, mitjançant el senzillíssim reactiu format per la dissolució de resina de Quaiaco en alcohol. Sembla ésser que la seva importància en l'organisme és notabilíssima, com ho és la de les mateixes accions oxidants.

Però, la importància de la lacassa és encara més de caràcter tècnic; mitjançant ella pot preparar-se el vernís procedent del latex, avui ja d'una manera científica, puix que s'ha estudiat la intimitat de la seva acció; la presència de la lacassa explica la coloració de fruites, en contacte de l'aire com la de la beguda fermentativa denominada sidra; ha permès encara, la consciència i per tal el diagnòstic de la malaltia del vi, denominada «podridura noble», la qual consisteix en la formació de filaments sòlids en posar-se en contacte amb l'aire juntament amb canvis de les seves propietats més notables.

TERCERA LLIÇ

El professor Bertrand exposà en aquesta lliç la continuació de les recerques sobre l'oxidació de compostos orgànics per lacassa. Si bé aquells compostos de la sèrie cíclica, continguts agrupaments de funció fenòlica, situats en orto o para s'oxiden en totor o menor facilitat per lacassa, molts altres de la sèrie grassa o de constitució molecular diferent de l'esmentada romanen sense transformació o presència d'aquelles diastases. I, malgrat això, alguns entre ells sofreixen canvis en llurs propietats d'una fàcil que mou a atribuir-li una cança semblant a la descrita.

M. Bertrand no dubia que una diastassa oxidant, atre que la lacassa, devia trobar-se entre les substàncies transformades, i per això estudià detingudament les resines de plantes que presenten d'una manera visible aquella propietat. En la resina extreta de la dalia, d'un color groc que va enfosquint-se fins esdevindrà negre, per separació del pigment obtingué un cos de naturalesa amíno-fenòlica, el qual anomena «tirosina»; cap transformació li ocasionà la lacassa i no obstant es transformà en àcid homoglutínic. L'explicació d'aquesta fet no ha estat possible sino després d'haver descobert el professor Bertrand la «tirosinassa», diastassa oxidant de propietats definides, netament diferenciada de la lacassa.

El tipus de reaccions oxidants que ocasiona la tirosinassa és d'un ordre ben diferent del d'aquelles substàncies químiques de caràcter oxidant i també, com s'ha fet notar suau, de les profundes per la lacassa. En termes generals, i amb una exactitud suficient es pot dir que la «tirosinassa» oxida compostos cíclics de caràcter amíno o fenòlic, als quals la lacassa n'«producte cap acció»; encara més oxida també compostos de la sèrie grassa, no tots transformades per la lacassa.

Hem ha cercat de veure l'extensió en la qual actua la «tirosinassa» en els vegetals, i s'ha trobat en algunes espècies, poques per cert, en comparació a les que contenen lacassa; en canvi, en els animals s'ha trobat abundantment, gairebé en tots els grans de l'escala Zoològica.

Les substàncies formades corresponen al grup compost sota el nom genèric de melanines, les quals constitueixen la major part dels pigments que donen color a certes regions del cos animal i en determinades plantes.

Les aplicacions que poden derivar-se de l'estudi d'aquestes diastases són múltiples, però d'indole tan complex que crequerien un examen concret en cada cas; sovint les transformacions esdevingudes no són productes d'una sola diastassa sino d'un conjunt escalonat, en el qual una prepara l'acció de l'altra i qualsevol manca privaria l'obtenció del producte final.

Jocs Florals de Mollerusa

ORGANITZATS PER LA REVISTA URGELL-SEGARRA VEREDICTE

Flor Natural.—Núm. 23. L'Amorosa recança. L. Glossa.

Accésit.—Núm. 28. Cant d'Esperança. L. Anacroníctics.

Englantina d'or.—Núm. 75. El Guerrier mitrat. L. El bisbe els va beneir amb la mà dreta i esquerra.

Accésit.—Núm. 71. Glosses de pagès. L. Barroc.

Viole d'or i d'argent.—Núm. 163. Colloqui de vigília.

Accésit.—Núm. 41.—El rector nou.

Premi de don Miquel Ibern.—Núm. 103. Dues cançons.

Premi de la S. A. La Forestar d'Urgell.—Es divideix per meitat entre les composicions numerades III A l'arbre. L. Mon que estima un arbre, i número 23 Elogi de l'arbre. L. Oh, el bell arbre!

Premi del Sr. Bisbe de Solsona.—Núm. 3. Balada de Festa Major.

Premi de «L'Amistat».—Núm. 63. Glossa. L. D'aire popular.

Premi del «Foment d'Urgell».—Núm. 47. Per la prosperitat d'un poble. L. Les divisions maten els pobles.

Premi d'un subscriptor d'«Urgell-Segarra».—Núm. 21. Segarra anhi. L. De la col·lecció «Rutes».

Premi de la Mancomunitat de Catalunya.—Núm. 103. A uns nívols. L. L'enhorabona del bell carter.

Premi de don Josep Comes.—Núm. 3.—El Decàleg del bon costall. L. Tot per tu.

Premi del Sindicat General de Recs.—Núm. 121. La indústria grata del nitrogen en la pràctica del sistema Solari. L. Cuida la terra.

Premi de Nostra Parla.—Núm. 140. Cançoneta del llenyater.

Els altres premis no s'adjudiquen. Barcelona 30 d'abril de 1923.

Jurat Qualificador: Magi Morera i Galfia, Manuel Folch i Torres, mossen Angel Garriga Boixader, J. Iglesias Guizard, Lluís Tintoré Mercader i Valero Serra Boldú.

Dels Mossos d'Esquadra

Els de Sant Genís de Vilassar, en unió d'alguns veïns, apagaren un incendi que es propagà en una partida de llenya tallada, propietat dels senyors Miquel Sauri Carmany i don Pere Font, que la tenien al bosc i lloc conegut per Pau Cusó, d'aquell terme municipal, propietat de don Rafael Biada, essent cremades 120 carregues de les 300 que es considerava que hi hagués. Les recerques practicades per la força, donaren per resultat la detenció del veí d'aquella localitat Andreu Matia Blanch, el qual treballava de llenyater, i havia fet manifestacions en el sentit que, si els amos no li donaven més diners, ell tindria cura d'incendiar-la. El dit subjecte fou posat a disposició del jutjat competent.

Els de Rubí detingueren el subjecte Ramon Resa Ibañez, el qual, en una ànca que té en el terme de Sant Cugat del Vallès, agredí amb un garrot el seu conveí Antoni Solà Aris, per haver-lo acusat aquest últim d'haver furtat un sac de verdures de la seva propietat, ocupant-li un ganivet de grans dimensions, essent posat el Resa a disposició del jutjat.

Els de Cornellà posaren a disposició del jutjat d'Instrucció de Sant Feliu de Llobregat el subjecte Antoni Espín Pérez, de Múrcia, al qual reclamava en mèrits de causa sobre danys.

Els d'Esplugues de Llobregat denunciaren quatre subjectes per infringir el reglament de policia de carreteres.

Els de Castellar del Vallès auxiliaren el jutjat municipal en les diligències amb motiu de recollir el cadàver del veí d'aquella localitat Joan Coll, de 50 anys, al qual trobaren penjat a un arbre a la carretera de Sabadell a Prats de Lluçanès.

Els de Prats de Rei posaren a disposició del jutjat tres subjectes per viatjar sense bitllet en un tren de la línia del Nord.

Els de Sant Cugat del Vallès posaren a disposició del jutjat municipal els veïns Vicens Pílar Segura i Josep Maria Moncada, els quals estigueren en un bar i no volgueren abonar l'import de les consumacions, trencant ampolles i vasos, i acabant per agredir-se els dits subjectes, causant-se tots diverses lesions.

El de Sant Cugat del Vallès a requeriment de don Enric Biels, denunciaren al jutjat el subjecte Joan Cades Camps, per haver tallat en dos flocs els filferros que volten una torre que té en aquell terme.

Els de Sant Adrià del Besòs denunciaren dos subjectes per infringir les Ordenances Municipals, i un altre per infringir el reglament de carreteres.

Els del Prat de Llobregat, denunciaren al jutjat un subjecte, per infringir la llei de pesca.

Els de Santa Coloma de Gramanet posaren a disposició del jutjat al neyó Agustí Torón Marçó, per haver pres un moneder que contenia 55 pessetes, de l'americana d'un carreter, mentre aquest carregava un carro de pedra.

Els de Cornellà denunciaren al jutjat el veí Llorenç Marigó Poblet, el qual, en unió de quatre o cinc veïns més, agrediren a cops de puny a llur conveí Adolf Benas Compte, causant-li lesions.

Publicacions rebudes

- «El propagador de la devoció a San José». Número corresponent al dia primer de maig.
- «Athenaeum». Revista de cultura general publicada a Saragossa.
- «La Actualidad Financiera». Núm. 1.449.
- «Boletín de la Cámara de Comercio de Sabadell». Núm. 140.
- «El Financiero». Núm. 1.150.
- «El Libro».
- «El Sindicato i el Casino». Constatada llegida al Centre Moral Instrucció de Col·la.
- «Ibericus». Revista dedicada al progrés de les ciències. Núm. 472.
- «Boletín de la Cámara de Comercio de Sevilla a Suiza». Núm. 37.
- «Revista de los Tribunales».
- «Memoria de la Junta de Protección a la Infancia».
- «Boletín de l'Institut General i Tècnic de Lleida». Núm. 2.
- «Els Blanes». Boletín del Centre Econòmic. Núm. 7.
- «Boletín de la Societat de salvament de Naufrags». Núm. 1.151.
- «Revista de Economía y Hacienda». Número 16.
- «Revista de la Societat de Filatelia». Núm. 37.
- «El Consultor de Bordenas». Boletín quinquenal de dibuixos per a brodat.

Maig 41944.